

J. Beumer
Drs. J. de Veer

OORZAKEN VAN VERSCHILLEN IN DE RESULTATEN VAN AKKERBOUW-
BEDRIJVEN IN HET ZUIDWESTELIJK ZEEKLEIGEBIED

Studie No. 56

26
50
A

November 1967

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
WOORD VOORAF	5
SAMENVATTING	7
HOOFDSTUK I OPZET VAN HET ONDERZOEK	13
§ 1. Inleiding	13
§ 2. De in het onderzoek opgenomen bedrijven	13
§ 3. De gekozen variabelen	13
§ 4. De correlatiematrix	16
HOOFDSTUK II HET LEZEN, INTERPRETEREN EN ILLUSTREREN VAN DE ASPECTENTABEL	17
§ 1. Het lezen en interpreteren van een aspectentabel	17
§ 2. Illustratie van de aspecten met bedrijfsgegevens	19
HOOFDSTUK III DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK	20
§ 1. De bedrijfsoppervlakte	20
§ 2. Intensiteit	22
§ 3. Bewerkingskosten	27
§ 4. Het verband tussen de opbrengstprijz van tarwe en aardappelen en het bedrijfsresultaat	31
§ 5. Het verband tussen de kg-opbrengsten van aardappelen, suikerbieten en tarwe en het bedrijfsresultaat	34
§ 6. De invloed van de geldopbrengst van de overige marktbaar gewassen op het bedrijfsresultaat	39
§ 7. Veehouderij	43
§ 8. Overige aspecten	46
§ 9. De rangorde van de bedrijven in de verschillende jaren	46
BIJLAGEN	
1 Percentage van de bedrijven, die in andere jaren nog tot dezelfde groep behoorden als in het basisjaar	49
2 Correlatiematrix	50
3 Aspectentabel	56
4 Bedrijfsgegevens	62

TABELLEN

Blz.

Tabel	1	Bedrijfsgegevens over het aspect bedrijfsoppervlakteverschillen	21
"	2	Bedrijfsgegevens over het aspect intensiteit	23
"	3	Bedrijfsgegevens over het aspect werktuigkosten	28
"	4	Bedrijfsgegevens over het aspect arbeidskosten	29
"	5	Bedrijfsgegevens over het aspect werk door derden	30
"	6	Bedrijfsgegevens over het aspect kg-prijs tarwe	33
"	7	Bedrijfsgegevens over het aspect kg-prijs aardappelen	35
"	8	Bedrijfsgegevens over het aspect kg-opbrengst aardappelen	37
"	9	Bedrijfsgegevens over het aspect kg-opbrengst suikerbieten	38
"	10	Bedrijfsgegevens over het aspect kg-opbrengst tarwe	40
"	11	Bedrijfsgegevens over het aspect geldopbrengst overige granen	42
"	12	Bedrijfsgegevens over het aspect geldopbrengst overige gewassen	44
"	13	Bedrijfsgegevens over het aspect veehouderij	45

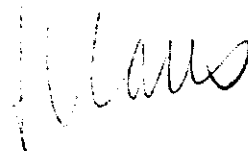
WOORD VOORAF

Deze studie geeft de resultaten van een onderzoek naar verschillen in bedrijfsvoering tussen akkerbouwbedrijven in het Zuidwestelijk zeeleigebied en de daarmee samenhangende verschillen in bedrijfsresultaat. Bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van de methode der factoranalyse. De met deze methode van onderzoek gevonden statistische samenhangen zijn geïllustreerd met rechtstreeks aan de bedrijfsadministraties ontleende gegevens. Daartoe zijn de bedrijven steeds in groepen ingedeeld op grond van de resultaten van het statistische onderzoek en zijn vervolgens de gemiddelde cijfers van de verschillende groepen naast elkaar gesteld. Vergelijking van deze groepsgemiddelden geeft een duidelijk en sprekend beeld van de aard van de gevonden samenhangen en de invloed daarvan op de bedrijfsuitkomsten.

Het onderzoek roept nog verschillende vragen op. Het geeft slechts aanwijzingen over de richting waarin men de oorzaken van de in het algemeen aanzienlijke verschillen in bedrijfsuitkomsten moet zoeken. Een dieper gaande analyse zou meer gedetailleerde gegevens vereisen dan de bedrijfseconomische boekhouding oplevert. Dit ligt ook meestal meer op het terrein van het technische onderzoek. De resultaten van dit onderzoek kunnen niettemin van waarde zijn voor het signaleren van de problemen, die in het kader van het onderzoek en de voorlichting op de akkerbouwbedrijven in dit gebied aandacht verdienen.

Het onderzoek is verricht door J. Beumer en drs. J. de Veer van de afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek Landbouw.

DE DIRECTEUR,

(Dr. A. Maris)

November 1967

SAMENVATTING

Het onderzoek, waarbij gebruik werd gemaakt van factoranalyse, is gebaseerd op boekhoudkundige gegevens van 65 akkerbouwbedrijven in het Zuidwestelijk zeeleigebied, die gedurende de drie jaren - nl. van 1961/62 t/m 1963/64 - bij het L.E.I. in administratie waren. Het onderzoek heeft tot doel de oorzaken aan te geven van verschillen in bedrijfsuitkomsten op deze bedrijven voor zover dit op basis van aan de bedrijfs-economische boekhouding ontleende gegevens mogelijk was.

De onderzoekresultaten zijn samengevat met behulp van het hierna gegeven schema, waarin met behulp van pijlen is aangegeven door welke factoren en langs welke wegen de bedrijfsresultaten van de akkerbouwbedrijven in een bepaald jaar worden beïnvloed. De dubbel omlijnde factoren met de hierbij behorende stippellijn zijn niet in het onderzoek opgenomen.

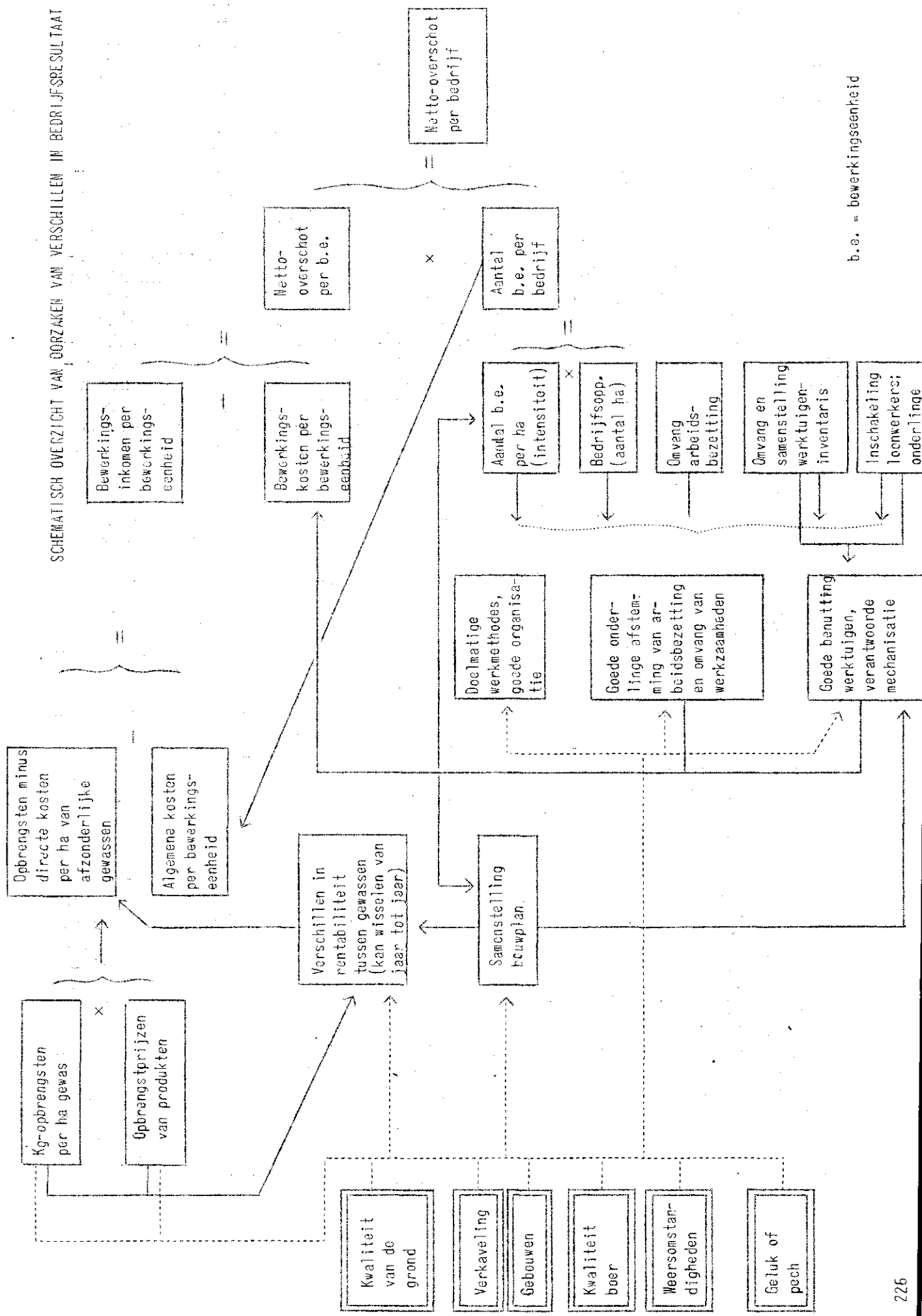
Als maatstaf voor de produktieomvang en als eenheid, waarop de verschillende kosten en opbrengsten zijn omgerekend, is gebruik gemaakt van de bewerkingseenheden. Het aantal bewerkingseenheden is een maatstaf voor de produktieomvang gezien uit het gezichtspunt van de aanwending van arbeid en werktuigen. Op een akkerbouwbedrijf hangt het totaalaantal bewerkingseenheden per bedrijf af van de bedrijfsoppervlakte en van de samenstelling van het bouwplan. Naarmate voor een gewas per ha een grotere inzet van arbeid en werktuigen noodzakelijk is, is namelijk per ha voor dat gewas een groter aantal bewerkingseenheden in rekening gebracht. Zo is voor aardappelen en bieten het aantal bewerkingseenheden per ha groter dan voor granen.

a. Bedrijfs grootte en intensiteit

Zoals in het schema is aangegeven is het totale netto-overschot per bedrijf op te vatten als het produkt van het totale aantal bewerkingseenheden per bedrijf en het netto-overschot per bewerkingseenheid. Op zich zelf is dit slechts een rekenkundige manipulatie. Deze wijze van voorstellen is zinvol, omdat het bijdraagt tot een beter inzicht. Uit het onderzoek bleek namelijk dat op de onderzochte bedrijven in het algemeen tussen grote en kleine bedrijven (gemeten in bewerkingseenheden) geen verschillen van betekenis bestonden in het netto-overschot per bewerkingseenheid. Een hoog netto-overschot per bedrijf kan dus worden verkregen door een grote produktieomvang (veel bewerkingseenheden per bedrijf) of een hoog netto-overschot per bewerkingseenheid. In de 3 jaren hing 15 à 20% van de verschillen in netto-overschot per bedrijf samen met verschillen in produktieomvang gemeten in bewerkingseenheden.

De verschillen in produktieomvang op hun beurt werden voor ongeveer de helft veroorzaakt door verschillen in bedrijfsoppervlakte en voor de andere helft door verschillen in de intensiteit van het bouwplan (aantal bewerkingseenheden per ha). De verschillen in intensiteit waren voornamelijk een gevolg van verschillen in het areaal aardappelen. Opmerkelijk was daarbij dat er geen samenhang van betekenis bestond tussen de bedrijfsoppervlakte en het aantal bewerkingseenheden per ha. Op de onderzochte bedrijven, waarvan de bedrijfsoppervlakte varieerde van 20 ha tot 50 ha, werd dus geen aanwijzing gevonden voor het

SCHEMATISCH OVERZICHT VAN OORZAKEN VAN VERSCHILLEN IN BEDRIJFSRESULTAAT

b.e. = bewerkingseenheid

bestaan van een neiging om een kleine bedrijfsoppervlakte te compenseren door een intensiever bouwplan. Er waren ook overigens geen belangrijke verschillen in bouwplan tussen bedrijven met verschillende bedrijfsoppervlakte.

Wat betreft de bewerkingskosten per bewerkingseenheid waren er geen verschillen tussen bedrijven met een kleine en grote produktieomvang. Een groter aantal bewerkingseenheden per bedrijf als gevolg van een grotere bedrijfsoppervlakte of een intensiever bouwplan leidde dus niet tot lagere bewerkingskosten (per bewerkingseenheid) op de onderzochte bedrijven. Een grotere produktieomvang per bedrijf ging niet gepaard met een grotere produktieomvang per arbeidskracht en ook werd geen lager niveau van kosten van werktuigen en loonwerk bereikt. Bij gelijk netto-overschot per bewerkingseenheid werd in het algemeen via intensivering van het bouwplan wel een hoger netto-overschot per ha en per bedrijf behaald.

De rentabiliteit van intensief gevoerde akkerbouwbedrijven ten opzichte van extensievere bedrijven hangt echter sterk af van de rentabiliteitsverhouding tussen de gewassen, die van jaar tot jaar kunnen wisselen. In jaren met relatief gunstige uitkomsten van de aardappelverbouw hebben de intensief gevoerde bedrijven een aanmerkelijk gunstiger bedrijfsresultaat; in jaren met teleurstellende resultaten van de aardappelverbouw blijft het netto-overschot per bewerkingseenheid op de intensief gevoerde bedrijven achter bij dat van de extensievere bedrijven. Het laatste was b.v. in 1963 het geval. Op langere termijn is dan ook de ontwikkeling van de rentabiliteit van de hakvruchten ten opzichte van die van andere gewassen van grote betekenis voor de positie van het intensievere akkerbouwbedrijf. Daarbij zal men moeten rekenen met een grotere wisselvalligheid van de bedrijfsuitkomsten op het intensief gevoerde bedrijf door de grotere fluctuaties in de geldopbrengsten per ha van aardappelen.

De algemene kosten, die in het algemeen sterk samenhangen met de bedrijfsoppervlakte, zijn op het intensieve akkerbouwbedrijf per bewerkingseenheid lager. Het hieruit resulterende voordeel is echter in verhouding tot de totale kosten en opbrengsten van ondergeschikt belang.

b. Bewerkingskosten

Het netto-overschot per bewerkingseenheid kan, zoals ook in het schema aangegeven, worden opgevat als het verschil van bewerkingsinkomen en bewerkingskosten. Bewerkingskosten zijn de kosten van arbeid, werktuigen, trekkracht en werk door derden. Bewerkingsinkomen wordt berekend door de totale opbrengsten te verminderen met de kosten, met uitzondering van de bewerkingskosten. Het bewerkingsinkomen kan dus worden opgevat als de beloning, die is verkregen voor de inzet van arbeid, werktuigen en trekkracht met inbegrip van het loonwerk. Uit het onderzoek bleek, dat er geen verband bestaat tussen de hoogte van de bewerkingskosten en die van het bewerkingsinkomen. Dit laatste is in het bijzonder afhankelijk van de hoogte van kg-opbrengsten en prijzen.

De verschillen in bewerkingsinkomen hebben in de afzonderlijke jaren een veel grotere invloed gehad op de bedrijfsuitkomsten dan de verschillen in bewerkingskosten. Gemiddeld kon slechts 10 à 15% van de verschillen in netto-overschot worden verklaard uit verschillen in

bewerkingskosten. Van jaar tot jaar liepen die bovendien nog sterk uiteen. De verschillen in bewerkingskosten waren hoofdzakelijk een gevolg van verschillen in arbeidskosten. Opmerkelijk was daarbij, dat de hoogte van de werktuigkosten en de loonwerkkosten vrijwel niet verschilden van bedrijven met hoge en lage arbeidskosten. Omgekeerd was het ook zo, dat de hoogte van de werktuigenkosten vrijwel geen verband hield met de arbeidskosten en de loonwerkkosten en hetzelfde was het geval voor de loonwerkkosten met betrekking tot de kosten van arbeid en werktuigen. Het opmerkelijke was dus dat hoge arbeidskosten in het algemeen niet gepaard gingen met lagere kosten van werktuigen en werk door derden en dat anderzijds bij lagere arbeidskosten de kosten van werktuigen en werk door derden niet hoger waren. Ook ten aanzien van loonwerk en kosten van werktuigen en werk door derden waren er geen aanwijzingen voor een onderlinge vervanging.

Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat de arbeidsbezetting, de werktuigeninventaris en het gebruik van loonwerk op vele bedrijven niet goed op elkaar waren afgestemd en dat er organisatorisch nog wel verbeteringen mogelijk zijn. Wat uiteindelijk de achtergrond van deze gebrekkige onderlinge afstemming van arbeid, werktuigen en werk door derden is, die uit de kostenverhoudingen naar voren komt, is op grond van het onderzoek moeilijk aan te geven. Men moet hierbij echter in aanmerking nemen dat vrijwel alle bedrijven voortdurend bezig zijn zich aan te passen aan veranderde prijsverhoudingen (loonstijgingen) en nieuwe technische mogelijkheden. Dit aanpassingsproces verloopt in de praktijk met horten en stoten, waarbij er enige tijd kan verlopen tussen b.v. de modernisering van de werktuigeninventaris of de overschakeling op meer loonwerk en de vermindering van de arbeidsbezetting. Ook incidentele factoren als tegenslag bij de uitvoering van de werkzaamheden of machinepech kunnen hierbij een rol hebben gespeeld. Het feit dat er in de loop van enkele jaren vrij veel verschuivingen optreden in de posities van de bedrijven ten opzichte van elkaar wat de hoogte van deze kosten betreft, levert wel een aanwijzing dat incidentele factoren en/of aanpassingsmoeilijkheden hierbij een vrij belangrijke rol kunnen spelen. Niettemin moet toch worden gesteld, dat de onderlinge afstemming van arbeid, werktuigen en loonwerk op deze bedrijven de aandacht verdient.

c. Kg-opbrengsten en opbrengstprijzen

De verschillen in kg-opbrengsten en opbrengstprijzen waren de belangrijkste oorzaken van de verschillen in bedrijfsresultaat; 40 à 60% van de onderlinge verschillen in netto-overschot in de afzonderlijke jaren konden hieruit worden verklaard. De verschillen in kg-opbrengsten en opbrengstprijzen van aardappelen speelden daarbij de belangrijkste rol. Over de achtergronden van deze verschillen kon echter op grond van de beschikbare gegevens weinig worden gezegd. In welke mate de aan de linkerzijde van het schema weergegeven factoren hierbij van invloed waren kan dan ook niet worden aangegeven.

Opmerkelijk was het weinig stabiele karakter van de verschillen. De onderlinge positie van de bedrijven wat betreft de hoogte van de kg-opbrengsten en de opbrengstprijzen van een bepaald gewas wisselde namelijk sterk van jaar op jaar. Het was dus niet zo, dat in deze drie jaar een deel van de bedrijven regelmatig bij een bepaald gewas

hoge opbrengsten had of goede prijzen maakte en andere bedrijven regelmatig ongunstig uitkwamen. Dit kan erop wijzen, dat op korte termijn onveranderlijke factoren zoals de persoonlijke eigenschappen van de boer en de technische produktieomstandigheden (grond, cultuur-technische factoren) een relatief kleine invloed hebben op de onderlinge verschillen. Hierbij moet echter worden bedacht dat de kwaliteit van de verschillende percelen op een bedrijf vaak sterk uiteenloopt en dat de invloed van externe produktieomstandigheden op de opbrengsten en de prijzen ook van jaar tot jaar kan wisselen in afhankelijkheid van de weersomstandigheden en de marktontwikkeling. Niettemin wordt de indruk gevestigd dat incidentele factoren een belangrijke invloed hebben en het geluk een grote rol speelt. Om hierin meer inzicht te verkrijgen zal men echter meer gegevens, in het bijzonder technische, bij het onderzoek moeten betrekken.

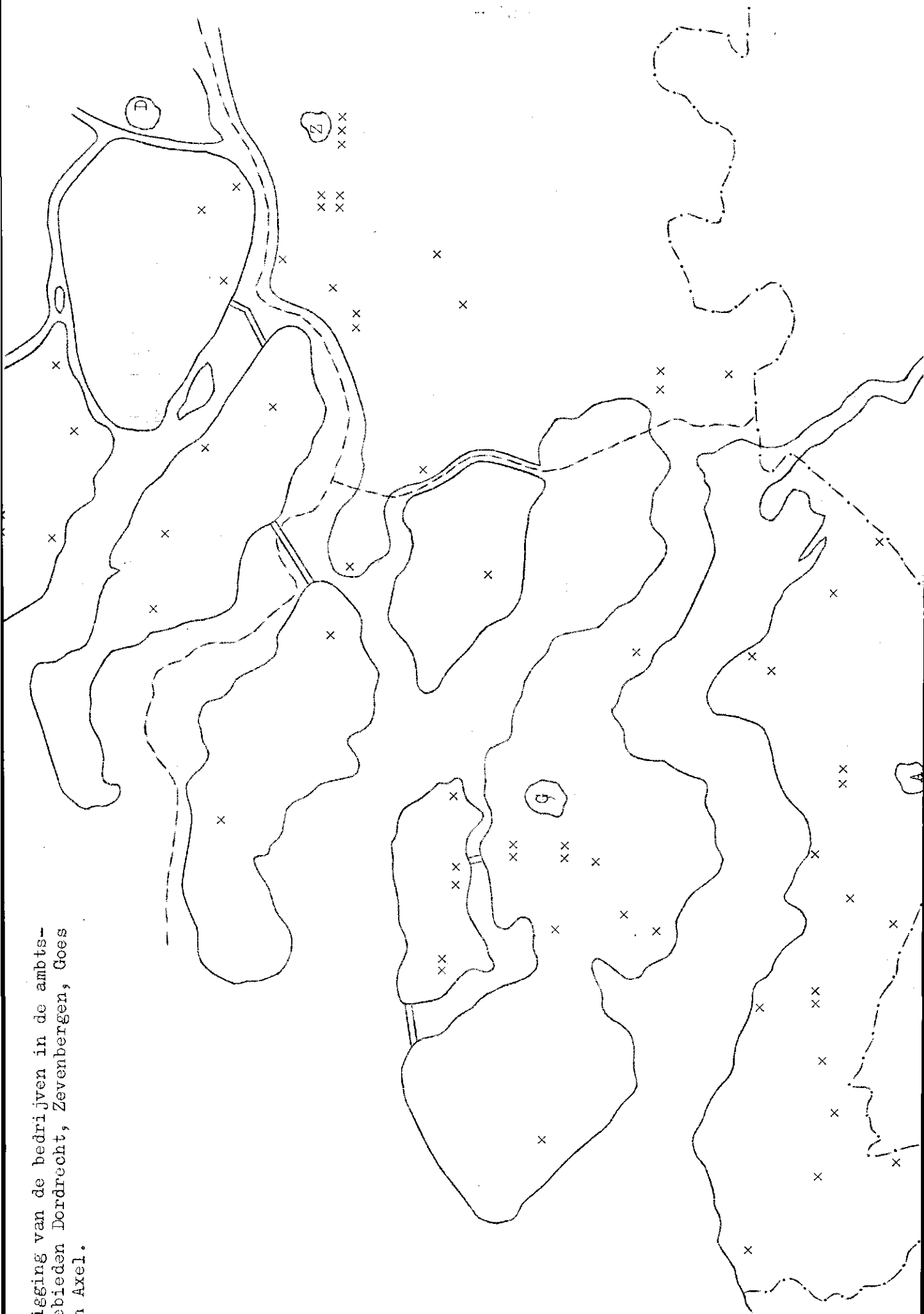
Op grond van het voorgaande komen wij tot de volgende eindconclusies.

De verschillen in netto-overschot kunnen voor een belangrijk deel uit verschillen in kg-opbrengsten per ha en opbrengstprijzen worden verklaard. Dit is niet verrassend: ook bij onderzoekingen op akkerbouwbedrijven in andere gebieden, is steeds de grote betekenis van de verschillen in kg-opbrengsten en opbrengstprijzen naar voren gekomen. Ook uit dit onderzoek bleek, zonder dat de oorzaak hiervan was aan te geven, dat de arbeidsbezetting, de werktuigeninventaris en het gebruik van loonwerk op vele bedrijven niet goed op elkaar waren afgestemd en dat er organisatorisch nog wel verbeteringen mogelijk zijn.

Uit deze studie komt ook weer naar voren, dat het zoveel mogelijk elimineren van kwade kansen en het verminderen van de onzekerheid, een belangrijk onderdeel van het bedrijfsbeleid op akkerbouwbedrijven is. De akkerbouw zal wel altijd in hoge mate afhankelijk blijven van de wisselvalligheden van natuur en markt, maar door - op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde - maatregelen, kan een aantal onzekerheden ongetwijfeld worden geëlimineerd.

Een doelmattiger arbeidsorganisatie, een betere aanpassing aan de marktontwikkeling en een beter gebruik van de technische voorlichting kunnen voor vele bedrijven waarschijnlijk tot gunstiger bedrijfsuitkomsten leiden. Ook een verdere intensivering van het onderzoek naar de oorzaken van de verschillen is van belang.

Ligging van de bedrijven in de ambts-
gebieden Dordrecht, Zevenbergen, Goes
en Axel.

HOOFDSTUK I

OPZET VAN HET ONDERZOEK

§ 1. Inleiding

De akkerbouwbedrijven geven in het algemeen wat betreft de bedrijfsvoering een grote verscheidenheid van mogelijkheden te zien. Binnen een bepaald gebied met nagenoeg een zelfde grondsoort, bestaan naast verschillen in bedrijfsvoering ook grote verschillen in bedrijfsresultaat. In dit onderzoek zal met behulp van factoranalyse worden nagegaan welke factoren in het Zuidwestelijk zeeleigebied van invloed zijn geweest op deze verschillen in bedrijfsresultaat. Het onderzoek is gebaseerd op de boekhoudingen van 65 L.E.I.-bedrijven over het boekjaar 1961/62, 1962/63 en 1963/64. Helaas waren geen aanvullende gegevens beschikbaar betreffende zwaarte van de grond, zaai- en pootdata, persoonlijke eigenschappen van de boer enz., zodat deze niet in het onderzoek zijn betrokken. Omtrent de spreiding in de kengetallen is in bijlage 4 een overzicht gegeven.

§ 2. De in het onderzoek opgenomen bedrijven

Zoals op het kaartje is aangegeven, liggen de onderzochte 65 bedrijven in het Zuidwestelijk zeeleigebied. Het betreft steeds dezelfde bedrijven uit de consulentschappen Dordrecht, Zevenbergen, Goes en Axel, die 3 jaar van 1961/62 t/m 1963/64 bij het L.E.I. in administratie waren. De oppervlakte van deze bedrijven varieerde van 20 t/m 50 ha.

De verdeling over de oppervlaktegroepen was als volgt:

Oppervlaktegroep in ha	Aantal bedrijven
20 - 25	5
25 - 30	10
30 - 35	14
35 - 40	21
40 - 45	9
45 - 50	6

§ 3. De gekozen variabelen

De keuze van de variabelen is voor het onderzoek van veel belang; men zal dan ook tevoren moeten nagaan welke variabelen van betekenis kunnen zijn voor een zinvolle verklaring van de rentabiliteitsverschillen.

De in het onderzoek betrokken kengetallen zijn geheel ontleend aan de bedrijfsboekhouding. Daarmede zijn uiteraard de mogelijkheden van het onderzoek sterk beperkt. De bedrijfsboekhouding is immers in eerste instantie gericht op de registratie van de resultaten van de bedrijfsvoe-

ring, maar verschaft slechts geringe en globale informatie over de omstandigheden waaronder en de wijze waarop deze resultaten tot stand zijn gekomen. Op grond van de beschikbare gegevens kon dan ook in het algemeen slechts worden aangegeven langs welke weg de bedrijfsresultaten werden beïnvloed (b.v. via de hoogte van de kg-opbrengsten of opbrengstprijzen van bepaalde gewassen; via de hoogte van de bewerkingskosten), maar er konden weinig concrete aanwijzingen worden gegeven over de uiteindelijke oorzaken van de waargenomen verschillen. Hierover konden in het algemeen slechts veronderstellingen worden gemaakt en is slechts door nader onderzoek op basis van aanvullende gegevens meer kennis te verkrijgen. Hiervoor zal een meer gedetailleerde registratie van de produktieomstandigheden en het bedrijfsgebeuren nodig zijn, waarbij directe waarnemingen op de te onderzoeken bedrijven niet zullen kunnen worden gemist.

Een toelichting op de belangrijkste kengetallen volgt hieronder.

a. Bewerkingseenheden

Bij de opbouw van de meeste kengetallen is gebruik gemaakt van bewerkingseenheden. Bewerkingseenheden zijn verhoudingsgetallen voor de genormaliseerde omvang van de noodzakelijke bewerking per eenheid (per ha, per dier) van de verschillende bedrijfsonderdelen en gewassen. Optelling van de bewerkingseenheden van de verschillende op een bedrijf voorkomende gewassen en bedrijfsonderdelen geeft dus een indruk van de hoeveelheid werk die moet worden verzet voor de uitvoering van het bedrijfsplan en het beslag op arbeid en werktuigen dat hiervoor onder normale omstandigheden noodzakelijk is.

b. Bedrijfsomvang

Als maat voor de bedrijfsomvang van een akkerbouwbedrijf wordt in het algemeen de bedrijfsoppervlakte gebruikt. Behalve de bedrijfsoppervlakte is bij dit onderzoek tevens het totale aantal bewerkingseenheden per bedrijf (de bewerkingsomvang) als kengetal voor de bedrijfsomvang gebruikt. Waarbij dus ook rekening wordt gehouden met de intensiteit van het bouwplan.

c. Intensiteit

Als maatstaf voor de intensiteit van het bedrijfsplan is gebruikt het aantal bewerkingseenheden per hectare.

d. Samenstelling van het bedrijfsplan

De kengetallen voor het karakteriseren van de samenstelling van het bedrijfsplan zijn gebaseerd op de procentuele aandelen van afzonderlijke bedrijfsonderdelen en gewassen in het totale aantal bewerkingseenheden per bedrijf (bewerkingsaandeel).

e. Bewerkingskosten

Onder bewerkingskosten wordt verstaan de som van arbeidskosten, de kosten van werktuigen en trekkracht en de kosten van werk door derden. Voor een zo goed mogelijke vergelijking van het niveau van de bewerkingskosten op bedrijven van verschillende grootte en met verschillend samengesteld bouwplan zijn de bewerkingskosten uitgedrukt per bewerkingseenheid.

De arbeidskosten zijn de som van betaalde en berekende arbeidskosten (vergoeding voor handenarbeid van boer en medewerkende gezinsleden).

De werktuigkosten omvatten behalve de kosten van werktuigen en trekkers ook de op deze bedrijven van ondergeschikte betekenis zijnde paardekosten.

f. Het opbrengstniveau van de gewassen

Het opbrengstniveau van de gewassen is gemeten aan de hoogte van de brutogeldopbrengst per ha. Van de belangrijke gewassen zijn bovendien de kg-opbrengsten (tarwe, aardappelen, suikerbieten) en de opbrengstprijzen (tarwe en aardappelen) in het onderzoek betrokken.

g. Bedrijfsresultaten

Als maatstaven voor het bedrijfsresultaat zijn gehanteerd het nettooverschot per bedrijf en het nettooverschot per bewerkingseenheid. Het nettooverschot per bedrijf is behalve van de verhouding tussen kosten en opbrengsten ook afhankelijk van de bedrijfsomvang.

Ten einde een zuiverder beeld te hebben van de rentabiliteitsverschillen tussen bedrijven van verschillende omvang, is ook het nettooverschot per bewerkingseenheid in het onderzoek betrokken.

Voorts is als aanduiding voor het rendement van afzonderlijke bedrijfsonderdelen nog gewerkt met het saldo van opbrengsten minus directe kosten per 100 bewerkingseenheden. Voor de marktbaar gewassen is dat de bruto-opbrengst van marktbaar gewassen verminderd met de kosten van zaaizaad en pootgoed, kunstmest, chemische middelen, rente omlopend kapitaal, keuringskosten en omzetbelasting.

Het saldo veehouderij is opgebouwd uit bruto-opbrengst van rundvee, varkens en paarden verminderd met de voerkosten.

De overige kengetallen spreken voor zich zelf. Alle in de factoranalyse betrokken kengetallen zijn o.a. vermeld in bijlage 2, waarin de correlatiematrix is gegeven.

Daarnaast zullen bij de bespreking van de factoranalyse nog andere kengetallen worden gebruikt indien daarmee een duidelijker beeld kan worden verkregen van de resultaten van de factoranalyse en hun achtergronden.

De standaardafwijking van de voornaamste kengetallen wordt in onderstaand overzicht gegeven.

	No.	Gemiddelde over 3 jaar	standaardafwijking		
			1961 /62	1962 /63	1963 /64
a cultuurgrond	1	35,40	6,27	6,34	6,56
ewerkingseenheden per bedrijf	2	4420	1060	1050	1060
ewerkingseenheden per ha	3	125	16	17	20
erktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	208	40	44	46
erk door derden per 100 b.e.	5	178	44	50	53
rbeidskosten per 100 b.e.	6	417	76	77	82
otale bewerkingskosten per 100 b.e.	7	802	98	89	91
verige vaste kosten per 100 b.e.	8	28	5	5	8
otale bewerkingseenheden marktbaar gewassen	17	3930	1050	1060	1080
aldo marktbaar gewassen per 100 b.e. markt- are gewassen	20	1461	159	198	214
etto-overschot per 100 b.e.	22	265	149	197	199
etto-overschot per bedrijf	23	11900	7530	9950	8910

§ 4. De correlatiematrix

De correlatiematrix (bijlage 2) geeft aan hoe elk kengetal samenhangt met elk van de andere kengetallen. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in de correlatiecoëfficiënt. De correlatiecoëfficiënt tussen twee kengetallen staat op de kruising van de rij en de kolom, die met deze kengetallen correspondeert. De hoogte van de correlatiecoëfficiënt geeft de mate aan, waarin twee kengetallen met elkaar samenhangen. Bij een correlatiecoëfficiënt 1 is de samenhang volledig. Dit is b.v. het geval voor de correlatie (mate van samenhang) van een kengetal met zich zelf, zoals blijkt uit de diagonale elementen van de matrix. Indien er geen enkele samenhang is, dan is de correlatiecoëfficiënt gelijk aan 0. Het teken van de correlatiecoëfficiënt geeft de richting van de samenhang aan. Indien het teken positief (+) is, dan hebben de desbetreffende kengetallen de neiging om tegelijk hoge of tegelijk lage waarden aan te nemen. Indien het teken negatief (-) is, dan gaat een hoge waarde voor het ene kengetal in het algemeen gepaard met een lage waarde voor het andere en omgekeerd.

Alle variabelen zijn vermeld in de correlatiematrix (bijlage 2). Deze tabel is het uitgangspunt voor de factoranalyse, die erop gericht is deze correlatiematrix in geconcentreerde en toch meer grijpbare vorm weer te geven.

Met behulp van de correlatiematrix kunnen we ons wel enigszins oriënteren omtrent de samenhangen in het materiaal. We vinden dan b.v. dat er tussen bepaalde variabelen een positieve, geen, of een negatieve correlatie bestaat. Zo blijkt o.a. dat er in 1961/62 een positieve correlatie is tussen het netto-overschot en de rendementen van alle akkerbouwgewassen. Een goed rendement van de akkerbouwgewassen gaat dus gepaard met een hoog netto-overschot. Daarentegen is het aandeel van de veehouderij zwak negatief gecorreleerd aan het netto-overschot. Ook zien we dat de bewerkingskosten zwak negatief gecorreleerd zijn aan het netto-overschot. Een relatief grote omvang van de veehouderij en hoge bewerkingskosten gaan dus samen met een lager netto-overschot. De correlatie is echter zwak, hetgeen betekent dat er een vrij grote kans is dat dit voor een afzonderlijk bedrijf niet opgaat.

Aan de hand van de correlatiematrix kan evenwel moeilijk worden nagegaan in hoeverre drie of meer variabelen in een groot complex samenhangen of in een vlechtwerk van verschillende complexen. Er ontstaat dus geen duidelijk beeld van het verband tussen de variabelen. Met de factoranalyse is dit wel mogelijk. De correlatiematrix wordt daardoor tot een beknoptere vorm teruggebracht en de factoren, die de samenhangen tussen de afzonderlijke variabelen bepalen, worden duidelijker zichtbaar.

HOOFDSTUK II

HET LEZEN, INTERPRETEREN EN ILLUSTREREN VAN DE ASPECTENTABEL

§ 1. Het lezen en interpreteren van een aspectentabel

Zoals in het voorgaande reeds is gezegd, is het moeilijk een correlatiematrix zodanig te lezen, dat er een duidelijk beeld ontstaat van het verband tussen de variabelen.

De factoranalyse geeft nu een gecomprimeerde weergave (aspectentabel) van de correlatiematrix.

In deze aspectentabel wordt dus het essentiële van de correlatiematrix gegeven.

Aan de hand van deze aspectentabel (bijlage 3) waarin de resultaten van het onderzoek zijn neergelegd, zal worden ingegaan op de wijze waarop de resultaten van een factoranalyse worden weergegeven.

De kolommen van een aspectentabel zijn onderling onafhankelijk van elkaar. 1) Iedere aspectkolom belicht een samenhang tussen een aantal variabelen en geeft daardoor een inzicht in de bedrijfsvoering. De getallen geven aan op welke wijze en in welke mate de variabelen aan het aspect gebonden zijn. De getallen, die bindingspercentages worden genoemd, geven aan welk percentage van de variantie 2) van een variabele aan elk aspect is gebonden. De variantie is een maat voor de spreiding, die een variabele vertoont. Een hoog bindingspercentage in een bepaalde kolom wil dus zeggen, dat een groot deel van de verschillen in deze variabele van bedrijf tot bedrijf samenhangt met het desbetreffende aspect. Een aspect geeft dus aan hoe een aantal variabelen de neiging heeft om gezamenlijk te veranderen. De aspecten, die zijn afgeleid van de correlatiematrix, geven bewegingspatronen aan volgens welke de variabelen gezamenlijk en in onderlinge afhankelijkheid veranderen. Met behulp van de factoranalyse is de correlatiematrix ontbonden in een beperkt aantal van dergelijke bewegingspatronen.

Het achter het getal vermelde teken geeft de richting aan waarin een variabele zich ten opzichte van de overige variabelen in dezelfde kolom beweegt. Variabelen met gelijke tekens bewegen zich in dezelfde richting. Men kan ook per kolom alle tekens omkeren, omdat volgens het bewegingspatroon zowel een beweging in positieve als in negatieve richting

- 1) Dat wil zeggen, dat, indien men de aspecten als nieuwe variabelen opvat, hun onderlinge correlatiecoëfficiënt gelijk 0 is.
- 2) Bij factoranalyse wordt het totaal van de verschillen van een variabele uitgedrukt in de variantie. De variantie is gelijk aan de kwadraatsom van de afwijkingen van het gemiddelde.

mogelijk is. Bij de oppervlakte cultuurgrond en de bewerkingseenheden per bedrijf staan in aspectkolom 1 van 1961/62 resp. 82^+ en 42^+ , bij kosten vreemde arbeid 16^+ , bij totale bewerkingseenheden marktbaar gewassen 32^+ , bij het netto-overschot per bedrijf 3^+ .

Dit betekent, dat de bedrijfsgrootte, de kosten vreemde arbeid, de bewerkingseenheden marktbaar gewassen en het netto-overschot per bedrijf de neiging hebben in dezelfde richting te veranderen; de grotere bedrijven hebben meer kosten vreemde arbeid, meer bewerkingseenheden marktbaar gewassen per bedrijf en een iets hoger netto-overschot per bedrijf. Nu kunnen zoals gezegd ook alle getallen van de aspectkolom van een toegesteld teken worden voorzien, de plustekens worden mintekens en omgekeerd. Dan lezen we dat de kleinere bedrijven minder kosten vreemde arbeid, minder bewerkingseenheden marktbaar gewassen per bedrijf en een iets lager netto-overschot per bedrijf hebben.

Een aspectenkolom houdt niet meer in dan de constatering van dergelijke verbanden; het is dus een complex van met elkaar samenhangende variabelen.

Een verschillend teken (+ en -) in dezelfde kolom van de aspectentabel duidt op een tegengestelde beweging.

In kolom 2 (1961/62) zien we bijvoorbeeld dat een intensiever bouwplan (bewerkingseenheden per ha: 96^+) samengaat met een geringer aandeel voor de granen (35^-). Omgekeerd zal dus bij een minder intensief bouwplan het aandeel van de granen groter zijn.

Men moet dus bij de in de aspectentabel vermelde getallen niet denken aan hoeveelheden of bedragen. Het zijn verhoudingsgetallen, die aangeven welk deel van de spreiding in een kengetal in het aspect gevangen wordt. Des te lager het getal is, des te kleiner gedeelte van de verschillen in een kengetal met het aspect samenhangt. Een stip (.) wijst erop dat het gedeelte van de spreiding, dat aan het aspect gebonden is, te verwaarlozen is en het kengetal niet op het in het aspect gevangen bewegingspatroon reageert.

Zo zien we in de aspecten 3, 4, 5, 6 en 7 (1961/62) dat de verschillen in bewerkingskosten weinig invloed hebben gehad op het bedrijfsinkomen.

Met behulp van de aspecten is het dus mogelijk de wijze, waarop de verschillende kengetallen op elkaars veranderingen reageren, zichtbaar te maken. De aspecten zijn daarbij zodanig gekozen, dat een zo helder mogelijk beeld ontstaat van de krachten, die de onderlinge samenhangen tussen de kengetallen bepalen.

In de laatste kolom is vermeld in hoeverre de variabelen in totaal aan de aspecten zijn gebonden, voor de kg-prijs van tarwe is dit 96%. Indien wij de mate waarin een variabele aan de aspecten gebonden is de meerzame variantie noemen, dan is voor deze variabele een meerzame variantie van 96% en een eenzame variantie van 4%.

De eenzame variantie is dat deel van de variantie, dat niet is gebonden aan een van de aspecten. Mogelijk hangt deze eenzame variantie samen met variabelen die niet in het onderzoek betrokken zijn. Indien de samenhang van een variabele met een aspect minder dan $2\frac{1}{2}\%$ van de variantie bedraagt, is deze niet vermeld.

§ 2. Illustratie van de aspecten met bedrijfsgegevens

Indien wij de samenhangen tussen de variabelen alleen in de vorm van correlaties bezien, is het moeilijk zich een voorstelling daarvan te vormen. Een duidelijker beeld ontstaat indien de samenhangen tevens kunnen worden weergegeven aan de hand van de oorspronkelijke aan de boekhouding ontleende bedrijfsgegevens.

Om dit te bereiken zijn steeds voor elk aspect de bedrijven gerangschikt naar de rangorde, die zij volgens dit aspect innemen. Volgens zijn op grond van deze rangschikking steeds drie groepen gevormd. De eerste groep bedrijven neemt een lage positie in volgens de rangorde van het aspect, de tweede groep een middenpositie en de derde groep omvat de bedrijven, die volgens het aspect een hoge positie innemen.

Uit vergelijking van de gemiddelde cijfers van deze groepen komt nu hetzelfde bewegingspatroon naar voren als uit de bindingspercentages van de aspectenkolom, maar nu in de vorm van rechtstreeks aan de boekhoudingen ontleende cijfers.

HOOFDSTUK III

DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

§ 1. De bedrijfsoppervlakte

Aspect 1 van de aspectentabel geeft een beeld van de invloed van de bedrijfsoppervlakte (1) op de samenstelling van het bedrijfsplan en de kosten en opbrengsten. Opmerkelijk is de geringe samenhang tussen bedrijfsoppervlakte en de overige variabelen, wat mogelijk wordt veroorzaakt door kromlijngheid. De bindingspercentages van de bedrijfsoppervlakte (1) aan dit aspect waren voor de in het onderzoek betrokken jaren (1961/62, 1962/63 en 1963/64) ongeveer gelijk, nl. 82%, 93% en 86% 1).

Van de verschillen in het aantal bewerkingseenheden per bedrijf waren 42%, 66% en 47% aan dit aspect gebonden. De restorende verschillen in bewerkingsomvang hangen samen met verschillen in de intensiteit van het bouwplan en komen bij aspect 2 aan de orde. Dit zelfde geldt voor de totale bewerkingseenheden marktbaar gewassen.

De bedrijfsomvang gemeten in bewerkingseenheden, werd op deze bedrijven, die varieerden van 20 tot 50 ha, dus slechts ten dele bepaald door de bedrijfsoppervlakte; de intensiteit was van slechts weinig minder betekenis als bepalende factor voor de bewerkingsomvang. Opmerkelijk is, dat er geen belangrijke verschillen in intensiteit (aantal b.e. per ha (3)) bestonden tussen bedrijven van verschillende oppervlakte. Er was op de onderzochte bedrijven dus weinig neiging om een geringere bedrijfsoppervlakte te compenseren door een intensievere bedrijfsvoering. Er waren ook verder geen noemenswaardige verschillen in het bouwplan die samenhangen met de bedrijfsoppervlakte. Ook was er weinig te bespeuren van een invloed van de bedrijfsoppervlakte op de hoogte van de bewerkingskosten. De verschillen in bewerkingskosten per b.e. (7) en bewerkingskosten per ha tussen de drie groepen zijn relatief klein en tonen bovendien weinig samenhang met de bedrijfsoppervlakte. Samengevat komt het er dus op neer, dat er geen belangrijke verschillen in bouwplan en bewerkingskosten bestonden tussen bedrijven met verschillende bedrijfsoppervlakte.

Ook de samenstelling van de bewerkingskosten loopt weinig uiteen, behoudens een groter aandeel van de vreemde arbeid in de totale loonkosten (9), dat samenhangt met de grotere arbeidsbezetting. Het procentuele aandeel van de veehouderij in de totale bewerkingseenheden (19) verschilt weinig tussen bedrijven van verschillende grootte. Zowel de factoranalyse (1962/63 bindingspercentage -5) als de bedrijfsgegevens tonen een zwakke neiging tot een relatief geringere omvang van de veehouderij op de grotere bedrijven, maar tegen de achtergrond van de totale spreiding is dit van weinig betekenis.

1) Gemaaktshalve zullen in het navolgende de kengetallen steeds in volgorde van de jaren worden gegeven, nl. 1961/62, 1962/63 en 1963/64.

Tabel 1

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT BEDRIJFSOPPERVLAKTEVERSCHILLEN (1)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
cultuurgrond	1	82+	28,8	35,7	41,6	93+	28,4	35,7	42,0	86+	28,8	35,1	42,3
• eenh. per bedrijf	2	42+	3640	4680	5150	66+	3430	4660	5260	47+	3490	4400	5110
• eenh. per ha	3	.	125	130	124	3+	121	130	125	.	121	125	123
alle bew.kosten per 100 b.e.	7	.	790	800	750	.	772	812	754	.	820	897	834
alle bewerkingskosten per ha			988	1040	930		934	1056	943		992	1121	1026
orige vaste kosten per 100 b.e.	8	5-	28	27	27	8-	29	28	27	5-	31	28	28
ten vr. arbeid in % van de totale eidskosten	9	16+	50	72	66	22+	44	69	64	15+	37	65	60
• tarwe in % van de totale b.e. marktbaar gewassen	10	.	8	10	10	.	15	15	16	.	16	17	16
• gerst in % van de totale b.e. marktbaar gewassen	11	.	22	17	21	4-	18	14	14	.	15	11	12
• aardappelen in % van de totale marktbaar gewassen	12	.	13	16	16	.	12	19	15	.	17	18	19
• suikerbieten in % van de totale marktbaar gewassen	13	.	26	26	27	.	26	29	26	4+	24	24	25
• vlas in % van de totale b.e. marktbaar gewassen	14	.	2	4	3	.	2	3	5	.	2	3	2
alle b.e. marktbaar gewassen	17	32+	3100	4240	4500	56+	2930	4210	4600	43+	3130	4030	4700
marktbaar gewassen in % van de alle b.e.	18	.	85	91	87	3+	85	90	87	.	89	91	91
• rundvee en varkensh. in % van de alle b.e.	19	.	12	7	10	5-	13	8	10	.	11	7	8
• marktbaar gewassen per 100 b.e. marktbaar gewassen	20	.	1390	1420	1370	.	1690	1680	1700	.	1290	1280	1330
• veehouderij per 100 b.e.	21	.	137	84	89	3-	99	60	80	.	175	119	138
• o-overschot per 100 b.e.	22	3+	163	237	207	.	376	407	448	.	205	108	231
o-overschot per ha			206	311	256		454	531	561		248	135	279
o-overschot per bedrijf	23	8+	6800	11100	11000	11+	13600	18900	23300	7+	7000	4100	11200
opbrengst per ha alle gewassen	29	.	1839	2041	1837	.	2110	2302	2181	3+	1866	1927	1903
• s per 100 kg cons.aardappelen	31	.	11,33	11,62	11,05	.	11,80	12,83	12,02	.	9,18	9,33	9,42
opbrengst cons.aardappelen per ha	32	.	27251	29080	29172	.	31721	30506	31221	.	25863	26814	27812

Bezien we de opbrengsten (variabelen 20+29), dan komen ook hier weinig verschillen naar voren. De kg-opbrengsten, de opbrengstprijzen en de geldopbrengsten per ha gewas vertonen ook geen verschillen.

Het netto-overschot per 100 bewerkingseenheden en per ha geeft in geen van de onderzochte jaren tussen de groepen grote verschillen te zien. Voor zover er een samenhang is, wijst deze in de richting van een beter resultaat op de grotere bedrijven. De verschillen zijn echter gering in verhouding tot de grote spreiding in bedrijfsresultaten tussen de bedrijven. Er kan dan ook niet veel betekenis aan worden toegekend.

Uit het feit dat naarmate de bedrijven groter zijn en de kosten en opbrengsten per 100 b.e. en per ha vrijwel gelijk blijven, volgt dat het netto-overschot per bedrijf toeneemt naarmate de oppervlakte toeneemt. Dit blijkt ook uit de aspectentabel en uit de vergelijking van de bedrijfsgegevens.

§ 2. I n t e n s i t e i t

Het intensiteitsaspect (tabel 2) komt vrijwel overeen met de verschillen in het aantal bewerkingseenheden per hectare (3). Deze variabele is namelijk voor + 95% aan dit aspect gebonden. Uit dit aspect komt naar voren, dat het mogelijk is, via intensivering, de productieomvang van het bedrijf in bewerkingseenheden (2) gemeten aanmerkelijk te vergroten. De hieruit resulterende verschillen in bewerkingsomvang zijn niet veel kleiner dan die welke met verschillen in bedrijfsoppervlakte samenhangen (vgl. tabel 1).

De bewerkingskosten per ha zijn uiteraard aanmerkelijk hoger als gevolg van het intensievere bouwplan, maar de bewerkingskosten per bewerkingseenheid zijn vrijwel gelijk.

De inzet van arbeid, werktuigen en werk door derden was op deze bedrijven dus in grote lijnen in overeenstemming met de intensiteit van het bouwplan. Aan de kostenkant resulteerden daardoor nauwelijks voordelen uit de intensievere bedrijfsopzet. Alleen de overige vaste kosten per bewerkingseenheid (8) zijn lager, doordat deze worden verdeeld over een groter aantal bewerkingseenheden, maar dit is in het kader van de totale kosten van weinig betekenis. Hetzelfde geldt voor de kosten van grond en gebouwen, die niet in de tabel zijn opgenomen.

Het effect op de opbrengstenkant is vooral afhankelijk van de rentabiliteitsverhouding tussen de verschillende gewassen. Indien er geen verschil zou bestaan tussen de rentabiliteit per bewerkingseenheid van de verschillende gewassen zou, de vrijwel gelijke kosten in aanmerking genomen, het netto-overschot per bewerkingseenheid voor intensieve en extensieve bedrijven gelijk zijn. De intensievere bedrijven zouden dan wel een hoger netto-overschot voor het gehele bedrijf hebben, maar uitsluitend als gevolg van de grotere bewerkingsomvang. In ongunstige jaren met een negatief netto-overschot zou uiteraard ook het verlies naar evenredigheid groter zijn.

In de praktijk kan echter de rentabiliteit van de verschillende gewassen van jaar tot jaar uiteenlopen. Dit is in de jaren van onderzoek het geval. In het jaar 1961/62 werden met aardappelen relatief gunstige resultaten behaald. Het gevolg was, dat de intensievere bedrijven, die

Tabel 2

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT INTENSITEIT (2)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
a cultuurgrond	1	4+	32,5	38,3	35,3	.	34,6	35,9	35,7	.	35,3	33,9	37,0
ew.eenheid per bedrijf	2	44+	3540	4850	5090	29+	3800	4420	5150	38+	3640	4170	5180
ew.eenheid per ha	3	96+	109	126	144	96+	110	123	144	94+	103	123	143
erk door derden per 100 b.e.	5	3+	142	156	161	9+	160	176	189	9+	189	209	223
otale bewerkingskosten per 100 b.e.	7	.	790	760	790	3+	762	783	792	.	826	866	857
otale bewerkingskosten per ha			860	962	1139		837	964	1143		852	1065	1200
erige vaste kosten per 100 b.e.	8	31-	31	27	25	29-	32	28	25	36-	34	30	24
osten vr. arb. in % van de otale arbeidskosten	9	6+	55	65	68	3+	56	55	65	6+	47	50	64
e. tarwe in % van de tot.													
e. markt. gewassen	10	.	9	11	8	25-	18	18	10	14-	18	18	13
e. gerst in % van de tot.													
e. markt. gew.	11	26-	27	18	15	10-	18	16	12	24-	16	14	8
e. aard. in % van de tot. b.e. markt. gew.	12	56+	4	14	27	56+	5	14	27	51+	7	16	31
e. suikerbieten in % van tot. b.e. markt. gew.	13	.	27	27	27	.	27	25	28	.	24	25	25
t. b.e. markt. gew.	17	42+	3000	4340	4510	30+	3270	3810	4670	35+	3240	3790	4820
e. markt. gew. in % van totale b.e.	18	5+	85	89	89	5+	86	86	90	.	89	91	91
e. veehouderij in % van totale b.e.	19	12-	13	8	7	6-	12	10	8	.	11	9	7
ldo veehouderij per 100 b.e.	21	9-	145	85	80	4-	88	99	54	6-	187	134	110
tto-overschot per 100 b.e.	22	4+	122	250	235	.	426	376	425	34-	336	107	101
tto-overschot per ha			133	317	339		468	463	613		346	132	141
tto-overschot per bedrijf	23	12+	4600	12300	12000	5+	16800	16700	22200	24-	12800	4600	4900
ijs per 100 kg cons.aard.	31	.	11,07	11,65	11,27	.	12,34	12,14	12,13	.	9,06	9,42	9,45
.-opbrengst cons.aard.per ha	32	3+	25898	29581	30075	3+	30325	30462	32665	.	26659	25829	27956

zich voornamelijk onderscheiden door een groter areaal aardappelen en een kleinere oppervlakte tarwe en gerst 1), in dit jaar een hoger netto-overschot per 100 bewerkingsseenheden boekten. Het netto-overschot per bedrijf werd dus zowel gunstig beïnvloed door een beter resultaat per bewerkingseenheid als door een grotere produktieomvang per bedrijf (méér bewerkingsseenheden). In het laatste jaar 1963/64 was het omgekeerde het geval en boekten de intensief gevoerde bedrijven een aanmerkelijk lager resultaat per bewerkingseenheid. Het lagere netto-overschot per bewerkingseenheid werd niet volledig gecompenseerd door de grotere produktieomvang, zodat ook het netto-overschot per bedrijf in dat jaar op de intensievere bedrijven lager lag.

In het jaar 1962/63 tenslotte was er weinig verschil in de rentabiliteit per bewerkingseenheid tussen intensievere en extensievere bedrijven. Het hogere netto-overschot per bedrijf op de intensievere bedrijven was in dat jaar dus geheel een gevolg van de grotere bewerkingsomvang.

Samengevat komt het er dus op neer, dat de intensievere bedrijven, wat betreft de hoogte van de kosten, niet in een veel gunstigere positie verkeerden dan de extensievere bedrijven en dat bij een gelijke rentabiliteit van intensieve en extensieve gewassen de winst en het verlies evenredig met de grotere produktieomvang toenemen. Van jaar tot jaar worden de verschillen in rentabiliteit tussen intensieve en extensieve bedrijven vooral bepaald door de rentabiliteitsverhouding tussen de gewassen. De intensief gevoerde bedrijven zijn daarbij sterk afhankelijk van de uitkomsten van de aardappelverbouw, die sterk kunnen wisselen van jaar tot jaar als gevolg van fluctuaties in de kg-opbrengsten en de kg-prijzen.

Uit het onderzoek bleek verder dat er ten aanzien van het opbrengstenniveau van de afzonderlijke gewassen (kg-opbrengsten en opbrengstprijzen) geen belangrijke verschillen bestonden tussen intensief en extensief gevoerde bedrijven. Of deze intensieve bedrijven, waarbij de verbouw van aardappelen een belangrijke plaats inneemt, in verband met bewaring en afzet betere voorzieningen hebben getroffen is uit de gekozen kengetallen niet af te leiden. Wel blijkt uit tabel 2, dat de verschillen in prijs per 100 kg aardappelen van groep tot groep klein zijn. Indien we ervan uitgaan, dat de intensievere bedrijven inderdaad betere voorzieningen voor bewaring hebben getroffen, kunnen we ons afvragen of de ontvangen kg-prijs voldoende was om de kosten van bewaring te dekken. In verband hiermede is voor de in het onderzoek betrokken jaren aan de hand van bedrijfsgegevens nagegaan hoe de percentages in de groepen I, II en III waren van bedrijven, die wel en geen voorzieningen in de vorm van eigen bewaring of bij derden hadden getroffen. Tevens is voor de drie groepen nagegaan hoeveel procent van het totale areaal aardappelen voor 1 januari en na 1 januari is afgeleverd. In het hiernavolgende staatje worden deze percentages vermeld.

1) Ook het areaal suikerbieten was iets groter op de intensieve bedrijven, maar dit was in vergelijking met de verschillen in het areaal aardappelen van ondergeschikte betekenis. Het grotere areaal suikerbieten komt niet of nauwelijks tot uiting in het procentuele aandeel in de bewerkingseenheden, maar hierbij moet men de grotere bewerkingsomvang mede in aanmerking nemen.

	1961/1962		
	groep I	groep II	groep III
Wel voorzieningen	14%	41%	71%
Aflevering na 1 januari	50%	40%	41%
Produktie per groep in % van totale oogst op alle bedrijven	(6%)	(37%)	(57%)

	1962/1963		
Wel voorzieningen	14%	45%	77%
Aflevering na 1 januari	37%	45%	50%
Produktie per groep in % van totale oogst op alle bedrijven	(14%)	(21%)	(65%)

	1963/1964		
Wel voorzieningen	18%	43%	91%
Aflevering na 1 januari	44%	46%	77%
Produktie per groep in % van totale oogst op alle bedrijven	(9%)	(27%)	(64%)

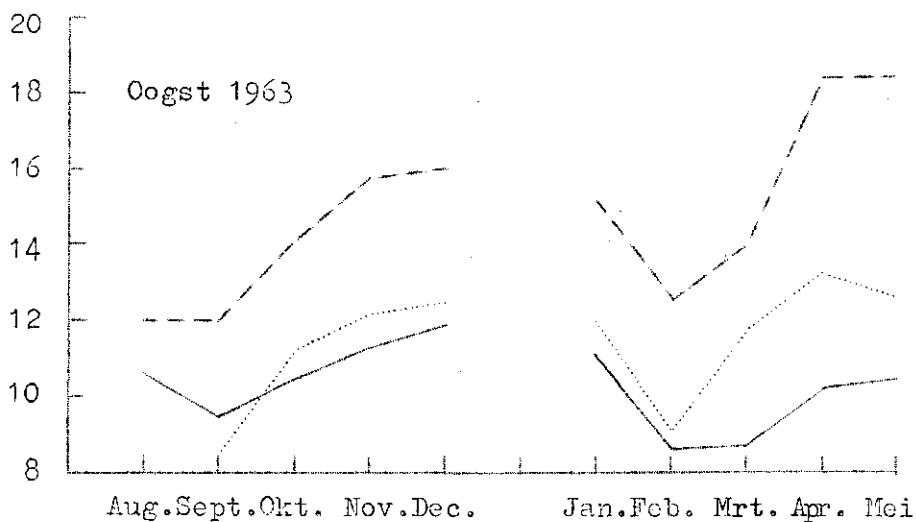
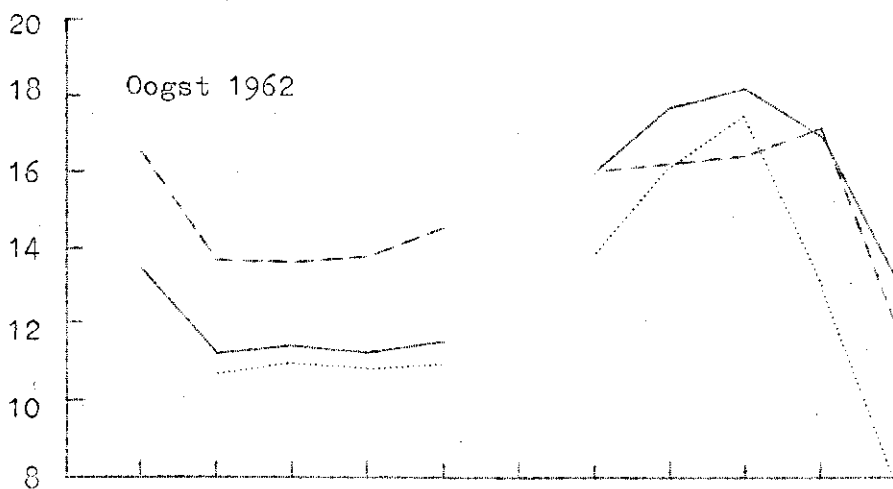
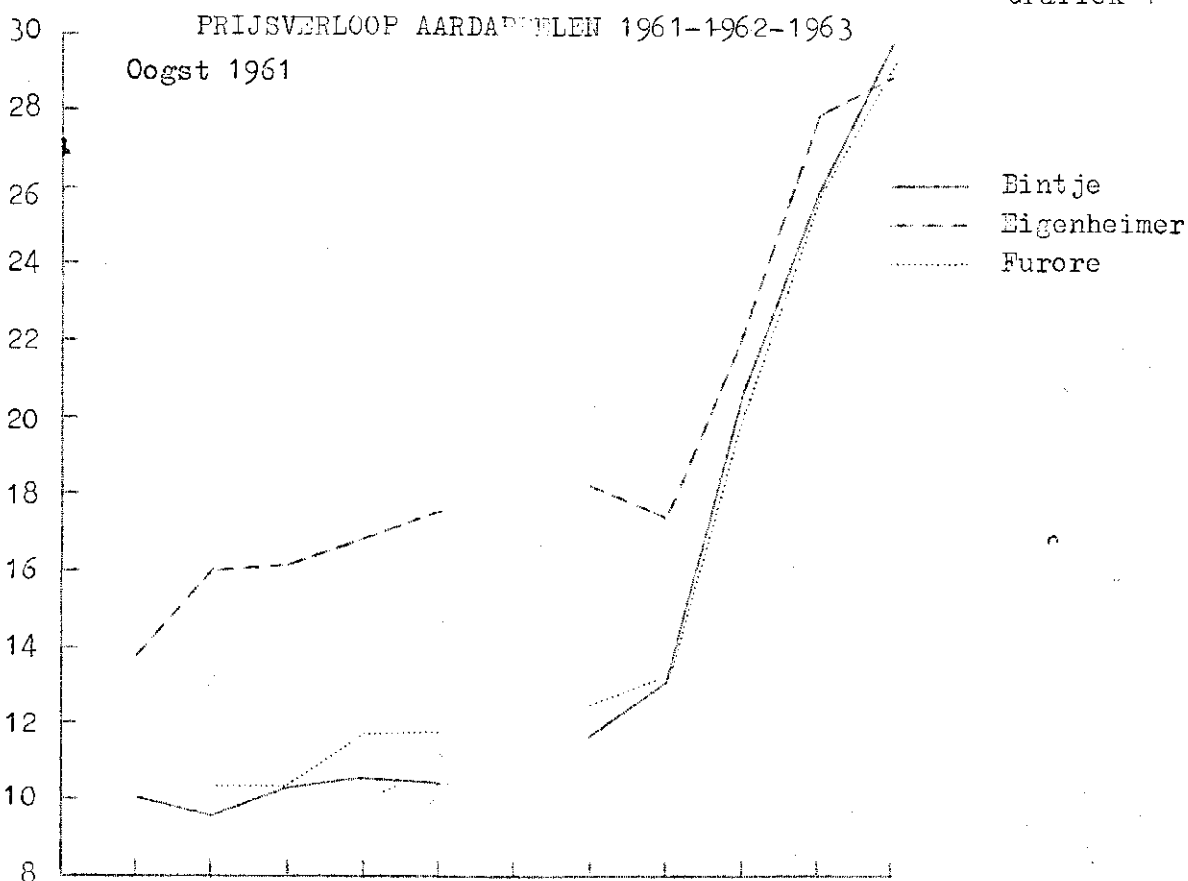
Hieruit zien we, dat er in deze 3 jaren op de bedrijven, die sterk op de verbouw van aardappelen zijn georiënteerd (groep III), een verschuiving in de aflevering naar een later tijdstip heeft plaatsgehad. In 1961/62 werd 41% van het totaal op deze bedrijven verbouwde areaal aardappelen na 1 januari afgeleverd. Voor 1962/63 en 1963/64 waren deze percentages resp. 50 en 77%. De voorzieningen voor de aardappelbewaring zijn op deze bedrijven in de genoemde jaren regelmatig toegenomen en wel van 71% in 1961/62 tot 91% in 1963/64.

In tabel 2 zien we, dat de kg-prijzen van groep tot groep weinig verschillen vertonen. Dit kan onder meer veroorzaakt worden door de geringe verschillen die er in de groepen zijn tussen de afgeleverde aardappelen voor en na 1 januari. Hierdoor zal immers de gemiddelde prijs van groep tot groep geen grote verschillen vertonen. In 1963/64 is de situatie in dit opzicht echter veranderd en werd op de intensief gevoerde bedrijven duidelijk een groter deel van de aardappelen na 1 januari afgeleverd nl. 77%.

In dit jaar zou men op de intensievere bedrijven in verband met een meerprijs voor bewaring gemiddeld een hogere kg-prijs verwachten. Uit tabel 2 blijkt dat dit niet het geval is. Ook in dit jaar vertonen de kg-prijzen van groep tot groep weinig verschillen. Hieruit blijkt dus, dat de datum van aflevering in 1963/64 niet van invloed is geweest op de ontvangen kg-prijs.

In grafiek I, waarin het prijsverloop van Bintje, Eigenheimer en Furore is weergegeven, zien we ook dat er in dit jaar gemiddeld weinig verschil is in opbrengstprijzen bij verkoop voor of na 1 januari.

De gegevens over de bewaring en aflevering, waarover wij de beschikking hadden, en slechts 3 jaren betroffen, waren niet voldoende om aan de hand van dit onderzoek een afdoend antwoord te kunnen geven op de vraag,

of de kosten van bewaring en een ondernemerswinst door de prijs bij latere aflevering worden gedekt. Daarbij moet echter ook in aanmerking worden genomen, dat voor een sterk op de verbouw van aardappelen georiënteerd bedrijf zowel in verband met een betere spreiding in de werkzaamheden als met het afzetrisico de beschikbaarheid van bewaar-ruimte van meer belang is dan voor een bedrijf met relatief weinig aardappelen.

§ 3. B e w e r k i n g s k o s t e n

De aspecten 3, 4 en 5 handelen over verschillen in hoogte en opbouw van de bewerkingskosten. In het hiernavolgende zullen de verschillende componenten van de bewerkingskosten afzonderlijk worden behandeld, terwijl daarna nog een samenvattend overzicht van de totale bewerkingskosten zal worden gegeven.

a. Werktuig- en trekkrachtkosten (aspect 3)

Volgens dit aspect zien we bij hogere werktuig- en trekkrachtkosten gelijkblijvende arbeidskosten. Er is op deze bedrijven met hogere werktuigkosten meer geïnvesteerd in werktuigen, terwijl de arbeidsbezetting gelijk is gebleven. Wel is het werk door derden minder geworden, maar dit was niet voldoende om een stijging van de totale bewerkingskosten te voorkomen. De meer gemechaniseerde bedrijven hebben dus van deze mechanisatie geen gebruik weten te maken om de produktiviteit zowel per ha als per man op te voeren. De bewerkingseenheden per ha en de arbeidskosten per ha zijn immers gelijk gebleven. In het bouwplan kwam door deze mechanisatie geen wijziging; dit was in de 3 groepen nage-voeg gelijk. Het gevolg van deze hogere werktuigkosten was een lager netto-overschot per ha en per bedrijf.

b. Arbeidskosten (aspect 4)

In aspect 4 zien we bij hogere arbeidskosten gelijkblijvende werktuigkosten. Ten aanzien van het werk door derden waren er ook geen verschillen van betekenis. Dit wil dus zeggen, dat ondanks een hogere arbeidsbezetting het werk door derden ten opzichte van bedrijven met een lagere arbeidsbezetting gelijk was.

Ook is de intensiteit (b.e. per ha) ondanks een hogere arbeidsbezetting gelijk. Kennelijk is getracht met de verbouw van suikerbieten, wat ten koste ging van gerst en overige gewassen (zaderijen, luzerne, klaver enz.), de hogere arbeidsbezetting op te vangen. Bezien we echter het netto-overschot per ha en per bedrijf, dan blijkt dat de hogere geldopbrengst, die hierdoor werd verkregen, de hogere arbeidskosten niet goed heeft kunnen maken.

Uit het netto-overschot blijkt duidelijk, dat op de onderzochte bedrijven de hogere arbeidskosten een ongunstige invloed op het bedrijfsresultaat hebben gehad.

c. Werk door derden (aspect 5)

Ook ten aanzien van het werk door derden weer hetzelfde beeld: bij stijgende kosten van werk door derden gelijkblijvende werktuig- en arbeidskosten. De intensiteit (b.e. per ha) is ondanks het meerdere

Tabel 3

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT WERKTUIGKOSTEN (3)

No.	1961/62			1962/63			1963/64						
	bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			
		I	II	III		I	II	III		I	II	III	
Ha cultuurgrond	1	.	35,9	35,7	34,6	.	35,0	35,8	35,3	.	37,4	33,1	35,6
Bow.eenheden per ha	3	.	129	126	124	.	126	127	123	.	127	117	124
Werkt.- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	88+	161	194	240	94+	160	201	250	79+	181	216	267
Werk door derden per 100 b.e.	5	.	165	137	155	10-	203	160	161	12-	239	202	180
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	.	416	430	439	.	403	392	412	.	408	424	432
Tot. beweringskosten per 100 b.e.	7	13+	740	760	830	9+	766	752	817	6+	828	842	878
Werktuig- en trekkrachtkosten per ha			207	246	300		203	253	311		228	251	331
Werk door derden per ha			212	173	194		258	202	200		301	235	223
Arbeidskosten per ha			535	544	548		512	494	512		514	493	535
Totale beweringskosten per ha			952	962	1036		974	947	1016		1043	979	1088
Ov. vaste kosten per 100 b.e.	8	7+	26	26	29	9+	27	26	31	.	27	33	29
B.e. tarwe in % van de tot. b.e. markt. gew.	10	.	9	9	10	.	16	13	16	.	18	14	17
B.e. gerst in % van de tot. b.e. markt. gew.	11	.	21	19	20	.	15	15	16	.	10	16	13
B.e. aard. in % van de tot. b.e. markt. gew.	12	.	16	17	13	.	13	18	15	.	19	18	16
B.e. suikerbieten in % van de tot. b.e. markt. gew.	13	.	27	27	26	.	27	27	27	.	22	24	27
B.e. vlas in % van de tot. b.e. markt. gew.	14	5-	4	2	3	.	3	4	4	.	3	2	2
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	.	1360	1400	1430	.	1680	1670	1730	.	1300	1300	1290
Netto-overschot per 100 b.e.	22	3-	219	214	173	.	403	466	365	5-	213	187	148
Netto-overschot per ha			282	271	216		512	587	454		268	218	183
Netto-overschot per bedrijf	23	4-	10700	10100	8000	.	17500	20700	17600	5-	9500	6800	6100
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	.	1887	1893	1931	.	2182	2234	2175	.	1972	1828	1892

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT ARBEIDSKOSTEN (4)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
Ha cultuurgrond	1	.	35,0	36,3	34,9	.	36,4	34,9	34,8	4-	36,8	36,2	33,4
Bew.eenheden per ha	3	.	124	130	124	.	124	126	126	.	123	125	121
Werk.- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	.	197	198	201	.	209	206	196	.	218	226	220
Werk door derden per 100 b.e.	5	.	139	160	160	.	168	181	176	.	208	218	197
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	97+	355	414	514	100+	323	394	480	100+	339	412	512
Totale bew.kosten per 100 b.e.	7	68+	690	770	870	60+	700	781	856	56+	764	855	929
Werktuig- en trekkrachtkosten per ha			244	260	252		258	261	250		261	284	267
Werk door derden per ha			172	210	200		207	229	224		249	274	239
Arbeidskosten per ha			440	543	644		398	499	622		405	518	622
Totale beweringskosten per ha			856	1010	1089		863	989	1090		913	1075	1129
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	.	28	26	27	.	29	28	28	.	30	29	29
Kosten vr. arb. in % van de tot. arbeidskosten	9	5+	60	63	65	5+	52	64	60	.	49	56	56
B.e. tarwe in % van de tot. b.e. markt. gew.	10	.	9	9	9	.	16	15	15	.	17	17	15
B.e. gerst in % van de tot. b.e. markt. gew.	11	4-	20	21	19	7-	19	14	14	3-	14	13	11
B.e. aard. in % van de tot. b.e. markt. gew.	12	.	12	16	17	.	13	16	17	.	15	22	17
B.e. suikerbieten in % van de tot. b.e. markt. gew.	13	6+	25	27	28	8+	26	26	28	14-	23	24	27
B.e. vlas in % van de tot. b.e. markt. gew.	14	.	3	4	3	.	3	3	4	14+	1	1	4
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	4+	1360	1420	1410	.	1690	1650	1720	.	1350	1230	1310
Netto-overschot per 100 b.e.	22	3-	223	226	158	8-	491	388	352	11-	307	106	131
Netto-overschot per ha			277	296	198		606	491	448		367	133	159
Netto-overschot per bedrijf	23	.	9900	11300	7700	7-	21900	18200	15700	12-	13200	3800	5200
Geldopbrengst per ha alle ge- wassen	29	5+	1809	1967	1938	.	2129	2212	2248	.	1925	1860	1908

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT WERK DOOR DERDEN (5)

No.	1961/62			1962/63			1963/64						
	bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			
		I	II	III		I	II	III		I	II	III	
Ha cultuurgrond	1	.	35,9	35,3	35,0	.	36,1	34,1	35,9	.	36,1	35,2	34,9
Bew.eenheden per ha	3	.	127	125	126	.	130	121	126	.	127	117	124
Werk.- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	.	194	201	201	.	204	202	206	.	225	222	217
Werk door derden per 100 b.e.	5	75+	112	154	195	65+	135	173	218	64+	164	201	258
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	.	433	423	429	.	396	404	407	.	431	402	429
Totale bew.kosten per 100 b.e.	7	15+	740	780	820	21+	734	773	832	22+	820	824	903
Werktuig- en trekkrachtkosten per ha			246	253	256		264	243	262		281	260	269
Werk door derden per ha			142	194	248		175	209	277		205	236	320
Arbeidskosten per ha			550	533	545		513	487	517		538	472	532
Totale beweringskosten per ha			940	983	1043		952	932	1057		1024	967	1120
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	.	27	27	28	.	27	29	28	.	29	30	29
B.e. tarwe in % van de tot. b.e. markt. gew.	10	.	9	9	9	5+	12	17	17	18+	12	17	20
B.e. gerst in % van de tot. b.e. markt. gew.	11	.	20	19	21	.	16	15	15	3-	13	15	11
B.e. aard. in % van de tot. b.e. markt. gew.	12	.	14	15	16	.	19	10	17	.	22	12	19
B.e. suikerbieten in % van de tot. b.e. markt. gew.	13	.	27	26	26	.	27	26	27	3-	26	23	23
B.e. vlas in % van de tot. b.e. markt. gew.	14	3-	3	5	2	.	3	4	3	.	1	2	3
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	.	1370	1440	1370	.	1580	1720	1680	.	1280	1340	1280
Netto-overschot per 100 b.e.	22	3-	207	233	165	.	430	417	384	9-	201	240	111
Netto-overschot per ha			263	294	210		557	503	488		251	282	138
Netto-overschot per bedrijf	23	.	9800	10900	8000	.	20500	17900	17300	10-	8800	9800	3900
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	.	1860	1953	1898	.	2262	2100	2228	.	1950	1826	1910

werk door derden nagenoeg gelijk gebleven.

De wijzigingen in het bouwplan waren gering, wel was er in 1962/63 en 1963/64 een tendentie aanwezig, dat op bedrijven met hogere loonwerk- kosten het areaal tarwe groter was dan op bedrijven met lagere loon- werkkosten.

Het netto-overschot werd door de hogere loonwerkkosten, zowel per ha en b.e. als per bedrijf ongunstig beïnvloed.

d. Samenvatting

Uit deze 3 aspecten blijkt, dat er weinig onderlinge samenhang is tus- sen werktuig- en trekkrachtkosten, werk door derden en arbeidskosten. Als oorzaak hiervan kan o.a. worden aangevoerd, dat de arbeidsbezetting niet altijd op de juiste wijze is aangepast aan de mechanisatie en/of werk door derden. Dit zou dan betekenen, dat er organisatorisch op de- ze bedrijven nog wel verbeteringen mogelijk zijn.

Hoge werktuigenkosten, die niet gecompenseerd worden door lagere ar- beidskosten, kunnen er voorts op wijzen, dat er te dure machines (maaïdorsers, aardappelrooiers) zijn aangeschaft voor een te kleine te bewerken oppervlakte. Men wil dan niet afhankelijk zijn van derden en gaat soms doelbewust te veel investeren. Het kan ook zijn, dat een be- drijf in een overgangsstadium verkeert en reeds grote investeringen in werktuigen heeft gedaan met de bedoeling om zo spoedig mogelijk de ar- beidsbezetting aan de hogere mechanisatiegraad aan te passen.

Evenzo kunnen hoge kosten van werk door derden wijzen op een verande- ring in bedrijfsopzet, waaraan de werktuigeninventaris (oude reeds aanwezige werktuigen) en de arbeidsbezetting nog moeten worden aan- gepast. Ook incidentele factoren, zoals tegenslag bij de uitvoering van de werkzaamheden in een bepaald jaar of hoge reparatierekeningen, kun- nen hierbij een rol hebben gespeeld. Wat uiteindelijk de achtergrond is van de onvolkomen onderlinge afstemming van arbeid, werktuigen en werk door derden is echter op grond van het onderzoek niet nader aan te geven. Er blijkt slechts dat er op vele bedrijven te hoge kosten wor- den gemaakt, doordat de verschillende onderdelen organisatorisch (nog) niet goed op elkaar waren afgestemd.

§ 4. Het verband tussen de opbrengstprijs van tarwe en aardappelen en het bedrijfsre- sultaat

In deze paragraaf wordt de invloed van verschillen in de opbrengst- prijzen van aardappelen en tarwe op het bedrijfsresultaat nagegaan. De daarbij gehanteerde prijzen zijn de brutoprijzen, die bij verkoop werden verkregen. Alleen de direct met de verkoop samenhangende kosten (commissie, etc.) zijn hierop in mindering gebracht, maar er is geen aftrek toegepast voor de kosten van drogen, bewaren en afleveren, die onder werk door derden zijn verantwoord.

a. De opbrengstprijs van tarwe

De verschillen in tarweprijzen kunnen samenhangen met vochtgehalte, kwa- liteit en tijd van levering. De afzonderlijke invloed van deze factoren

is echter niet nagespeurd. Zoals uit tabel 6 blijkt, zijn de prijsverschillen ook niet groot. Het verschil tussen de groep met lage prijs (groep I) en de groep met hoge prijs (groep III) bedraagt gemiddeld ongeveer 10%.

Indien de verdere opbrengsten en kosten, zowel wat betreft hoeveelheden als prijzen, gelijk zijn, zal een hogere opbrengstprijis van tarwe uiteraard worden teruggevonden in een beter bedrijfsresultaat. Het effect van de verschillen in tarweprijs is echter relatief onbelangrijk ten opzichte van dat van andere factoren. Dit heeft ertoe geleid, dat het bij de vergelijking van de groepen niet duidelijk naar voren komt en wordt overschaduwed door andere verschillen in kosten en opbrengsten tussen de drie groepen. Zoals uit de factoranalyse blijkt, hangen deze echter niet samen met de tarweprijs en zijn ze dus waarschijnlijk van toevallige aard. Ze verstoren echter helaas sterk het beeld van tabel 6.

In 1961/62 was er als gevolg van prijsverschillen tussen groep I en groep III een verschil in geldopbrengst per hectare tarwe van 140 gulden. Op grond hiervan mag men bij de verbouwde oppervlakte een verschil in bedrijfsresultaat verwachten van 200 à 400 gulden. Het verschil van 2400 gulden in het voordeel van groep III is dan ook hoofdzakelijk een gevolg van betere opbrengsten van andere gewassen.

In 1962/63 is het verschil in geldopbrengst per ha tarwe tussen groep I en III ongeveer 100 gulden, hetgeen bij het toenmalige tarwearcaal een verschil in bedrijfsresultaat oplevert van 600 à 700 gulden in het voordeel van groep III. Het netto-overschot van groep III is echter 900 gulden lager als gevolg van minder goede resultaten bij de overige gewassen.

Het omgekeerde zien we weer in 1963/64, toen het verschil in netto-overschot ten gunste van groep III (f.3.300,--), als gevolg van betere resultaten bij de overige gewassen, veel hoger was dan op grond van de hogere tarweprijs mocht worden verwacht.

We zien ook weinig tekenen van een samengaan van hogere tarweprijzen met hogere kosten van werk door derden, waarin o.a. de bewaarkosten zijn opgenomen. In het algemeen wordt er op deze bedrijven weinig bevaarloon betaald en wordt de tarwe vrij kort na de oogst verkocht en niet voor rekening van de boer opgeslagen. Dit zou dan weer een verklaring kunnen zijn voor het betrekkelijk geringe prijsverschil.

b. De opbrengstprijis van aardappelen

De gehanteerde aardappelprijs is een gemiddelde prijs van alle afgeleverde of in eigen bedrijf aangewende aardappelen met inbegrip van het uitschot (kriel, afwijkende sorteringen etc.). De onderlinge verschillen in de aardappelprijzen zijn aanmerkelijk groter dan bij de tarwe. De verschillen tussen de twee groepen met de hoogste en de laagste prijs bedragen 30 à 40%. Hieruit vloeit natuurlijk voort, dat ook de invloed op de verschillen in bedrijfsresultaat aanmerkelijk groter moet zijn geweest. Evenals bij de tarweprijs het geval was, wordt dit echter doorkruist door andere verschillen in kosten en opbrengsten, zodat er weinig van zichtbaar wordt in tabel 7. Deze versturende factoren zijn evenwel ook hier weer waarschijnlijk van toevallige aard en hangen statistisch gezien niet samen met de verschillen in aardappelprijs, zoals blijkt uit de bindingspercentages van het aspect.

Tabel 6

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT KG-PRIJS TARWE (8)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
cultuurgrond	1	.	34,8	35,6	35,7	.	35,3	36,9	34,0	.	36,1	34,0	36,2
eenheden per ha	3	.	129	122	127	.	130	121	125	.	132	116	121
kt.- en trekkrachtkos- per 100 b.e.	4	8-	208	202	185	.	198	207	206	.	216	208	238
k door derden per 100	5	3+	150	139	168	.	190	143	190	.	208	199	215
heidskosten per 100 b.e.	6	.	430	399	454	.	399	420	389	.	423	432	410
ale bew.kosten per b.e.	7	.	790	740	810	.	781	770	785	.	846	839	863
ale bew.kosten per ha			1019	910	1039		1020	933	986		1108	980	1020
. tarwe in % van de . b.e. markt. gew.	10	12-	14	4	9	.	13	17	16	.	15	17	17
. granen in % van de . b.e. markt. gew.	15	3-	31	31	28	.	28	31	33	.	26	31	31
do markt. gew. per b.e. markt. gew.	20	9+	1340	1410	1440	.	1660	1730	1680	.	1230	1330	1340
to-overschot per b.e.	22	5+	172	197	237	.	391	433	409	.	120	236	193
to-overschot per ha			222	242	304		511	525	514		157	275	228
to-overschot per bedrijf	23	3+	8700	9100	11100	.	18600	19400	17700	.	4900	9400	8200
dopbrengst per ha tarwe	24	18+	1564	1672	1705	4+	1929	2068	2024	15+	1666	1802	1898
dopbrengst per ha overi- granen	25	.	1249	1300	1232	.	1657	1641	1656	.	1383	1286	1409
dopbrengst per ha cons.- dappelen	26	.	3049	2932	3480	.	3846	3838	3690	.	2508	2448	2618
dopbrengst per ha kerbieten	27	.	2851	2954	2957	.	2633	2530	2593	.	2853	2902	2776
dopbrengst per ha rige gewassen	28	.	1732	1615	1606	.	2329	2111	2242	.	1746	1746	1757
js per 100 kg tarwe	30	96+	29,18	30,16	31,98	60+	30,57	30,87	32,49	71+	31,66	32,87	34,13
opbrengst tarwe per	34	3+	4588	4736	4539	.	5448	5678	5446	4+	4496	4628	4683

In 1961/62 is het verschil tussen de groepen met de hoge en lage aardappelprijzen ongeveer 3,5 ct. per kg; het verschil in geldopbrengst per ha aardappelen is slechts 560 gulden door de compenserende invloed van de hogere kg-opbrengsten in groep I. Op grond van de hogere geldopbrengst zou het bedrijfsresultaat in groep III 1000 à 2000 gulden hoger moeten zijn, terwijl het in werkelijkheid 1000 gulden lager is. Dit is een gevolg van slechtere resultaten bij de andere gewassen, zoals uit tabel 7 blijkt. In het bijzonder valt de lagere geldopbrengst van suikerbieten op. Deze lagere geldopbrengsten van de overige gewassen doen niet alleen het effect van de hogere aardappelprijzen in groep III te niet, maar bovendien nog de iets lagere bewerkingskosten.

In 1962/63 is er wel een samengaan van hogere aardappelprijzen en een hoger netto-overschot in groep III. Het verschil bedraagt 1300 gulden. Het verschil in aardappelprijs van ruim 3,5 ct., dat leidt tot een verschil in geldopbrengst per ha aardappelen van bijna 1000 gulden, zou echter een veel groter effect moeten hebben (3 à 5000 gulden). Als gevolg van de hogere bewerkingskosten (f.58,-- per 100 bewerkingseenheden of + 3000 gulden per bedrijf) in groep III is dit echter sterk afgezwakt. In 1963/64 was het verschil in aardappelprijs ruim 2,5 ct. per kg wat overeenkomt met een verschil in geldopbrengst per ha aardappelen van + 730 gulden. Op grond hiervan zou men voor het bedrijf als geheel een hogere opbrengst van 3000 à 4000 gulden mogen verwachten, wat overeenkomt met het werkelijke verschil. In tegenstelling met de beide vorige jaren zijn de totale bewerkingskosten per 100 b.c. nu in de groep met hoge aardappelprijzen + 50 gulden lager. Verder zien we een lager saldo van de rundveehouderij en een iets hogere kg-opbrengst van aardappelen.

Samenvattend kunnen we dus constateren, dat de verschillen in tarweprijs geen belangrijke invloed hebben gehad op de verschillen in bedrijfsresultaat, maar dat de verschillen in aardappelprijs tot belangrijke verschillen in bedrijfsresultaat hebben geleid. Door schommelingen in andere kosten- en opbrengstenfactoren is dit echter niet rechtstreeks van de hoogte van het netto-overschot af te lezen. Over de oorzaken van de prijsverschillen kan, op grond van de bij het onderzoek betrokken gegevens, weinig worden gezegd.

§ 5. Het verband tussen de kg-opbrengsten van aardappelen, suikerbieten en tarwe en het bedrijfsresultaat

In de aspecten 10, 11 en 12 worden we geïnformeerd over de verschillen in kg-opbrengsten van de gewassen aardappelen, suikerbieten en tarwe. Uit deze aspecten blijkt, dat de invloed van de kg-opbrengsten, hoewel deze van jaar tot jaar nogal uiteenlopen, een belangrijke factor zijn voor de vorming van het inkomen van de boer. In de onderzochte jaren werden namelijk resp. 26, 34 en 6% van de verschillen in netto-overschot per 100 b.c. verklaard door verschillen in kg-opbrengst aardappelen, suikerbieten en tarwe.

Zoals al eerder is opgemerkt, staan achter deze verschillen in kg-opbrengsten een aantal verschillende factoren, die met de voor deze ana-

Tabel 7

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT KG-PRIJS AARDAPPELEN (9)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
Ha cultuurgrond	1	.	37,4	34,3	34,4	4+	35,1	33,8	37,3	7+	33,4	34,5	38,4
Bewerkingseenheden per ha	3	3+	127	124	128	.	128	116	132	.	126	112	130
Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	7	.	800	770	770	.	762	756	820	.	874	848	827
Totale bewerkingskosten per ha			1016	961	992		970	883	1088		1104	954	1051
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	6-	27	28	27	.	28	31	26	.	27	34	27
Kosten vroemde arbeid in % van de tot. arbeidskosten	9	.	64	63	61	.	56	56	65	8+	47	49	65
B.e. aard. in % van de tot. b.e. markt. gew.	12	.	21	10	14	3+	18	3	25	3+	21	5	27
Saldo markt. gew. per 100 b.e. Markt. gew.	20	.	1400	1410	1370	5+	1660	1700	1720	.	1250	1370	1280
Netto-overschot per 100 b.e.	22	.	219	196	190	3+	423	390	419	.	150	201	198
Netto-overschot per ha			278	245	245		539	456	556		190	226	252
Netto-overschot per bedrijf	23	.	10600	8800	9500	4+	19300	15900	20600	.	5700	7300	9400
Geldopbrengst per ha tarwe	24	.	1685	1644	1607	.	2020	1981	2018	.	1802	1777	1786
Geldopbrengst per ha overige granen	25	.	1275	1313	1181	.	1628	1651	1675	4-	1409	1302	1369
Geldopbrengst per ha cons.-aardappelen	26	58+	2997	2957	3562	43+	3354	3731	4310	51+	2156	2490	2990
Geldopbrengst per ha suikerbieten	27	.	3023	2869	2866	.	2540	2573	2649	.	2864	2829	2834
Geldopbrengst per ha overige gewassen	28	.	1655	1777	1505	.	2428	2247	2002	.	1718	1769	1762
Prijs per 100 kg cons.-aardappelen	31	97+	9,76	10,88	13,57	100+	10,34	12,21	14,17	99+	8,05	9,09	10,78
Kg-opbrengst cons.-aardappelen	32	.	30704	27463	27249	.	32439	30656	30346	.	26566	26881	27044

1) Uit het feit dat het aandeel van de aardappelen in de middengroep steeds het kleinste is, mag niet worden geconcludeerd dat de bedrijven met relatief weinig aardappelen in het algemeen noch hoge noch lage gemiddelde opbrengsten hadden. Het is namelijk een gevolg van het feit dat bedrijven zonder aardappelen of met slechts weinig aardappelen in de middengroep zijn ingedeeld. Iets dergelijks kan zich ook voordoen in de andere tabellen die betrekking hebben op kg-prijzen of kg-opbrengsten.

lyse ter beschikking staande gegevens helaas niet afzonderlijk naar voren konden worden gebracht.

Aan de hand van de cijfers in tabellen 8, 9 en 10 willen wij de betekenis van de aspecten 10, 11 en 12 nader toelichten.

a. Kg-opbrengst aardappelen per ha (aspect 10)

Tussen de laagste en hoogste kg-opbrengsten aardappelen komen in de groepen elk jaar belangrijke verschillen naar voren. Dat deze verschillen, waarvan in dit aspect ruim 80% wordt verklaard, van invloed zijn geweest op het netto-overschot per bedrijf, komt hier duidelijk naar voren.

In 1961/62, toen de verschillen in netto-overschot het grootst waren, is er nog enige samenhang met de oppervlakte cultuurgrond; dit is in de overige jaren niet het geval. Eveneens is er geen noemenswaardige samenhang met de intensiteit, de bewerkingskosten en de oppervlakte aardappelen. Dus hoge kg-opbrengsten komen zowel voor op intensievere bedrijven met een grotere oppervlakte aardappelen en hogere bewerkingskosten, als op bedrijven, die minder aardappelen en lagere bewerkingskosten hebben. Ook was er geen samenhang tussen de kg-opbrengsten en de opbrengstprijs van aardappelen. Anders dan bij de prijzen van aardappelen en tarwe het geval was, wordt bij de vergelijking van de groepsgemiddelden de invloed op het bedrijfsresultaat weinig verstoord door toevallige afwijkingen van andere opbrengsten- en kostenfactoren. Deze kan dan ook bij benadering worden afgevoerd uit de verschillen in netto-overschot tussen de groepen I en III. De verschillen in kg-opbrengsten tussen beide groepen bedroegen in 1961/62 ongeveer 25% en in beide volgende jaren 30 à 35%. De hieruit resulterende verschillen in geldopbrengst per ha aardappelen van 750 à 1000 gulden zouden moeten leiden tot verschillen in netto-overschot van 2500 à 3000 gulden per bedrijf. Dit komt wat orde van grootte betreft overeen met de werkelijke verschillen tussen beide groepen.

b. De kg-opbrengsten van suikerbieten (aspect 11)

Ook in de kg-opbrengsten van suikerbieten komen grote onderlinge verschillen voor tussen de bedrijven. Uit tabel 9 blijkt, dat bij splitsing in drie groepen het verschil in kg-opbrengst tussen de groep met de hoogste en laagste kg-opbrengsten elk jaar 9 à 10 ton suikerbieten bedroeg of ruim 20%. De invloed hiervan op de bedrijfsresultaten komt in 1961/62 en 1962/63 duidelijk naar voren. In 1963/64 was er echter weinig verschil in het netto-overschot tussen bedrijven met hoge en lage kg-opbrengsten van suikerbieten. Dit is vooral een gevolg van het waarschijnlijk toevallig samengaan van hoge opbrengsten van suikerbieten en hogere bewerkingskosten. Het saldo van marktbaar gewassen per ha is in groep III wel iets hoger, maar minder dan op grond van de hogere suikerbietenopbrengsten zou mogen worden verwacht. Waarschijnlijk zijn er dus ook in de opbrengstniveaus van de andere gewassen nog tegenwerkende factoren verborgen, die de groepsgemiddelden beïnvloeden. Bovendien is het saldo veehouderij per bewerkingseenheid lager.

De verschillen in kg-opbrengsten van suikerbieten hebben dus in alle drie jaren een behoorlijk grote invloed op de geldopbrengsten van dit gewas en langs deze weg uiteraard op het bedrijfsresultaat. De geldopbrengsten per ha suikerbieten verschilden tussen de groepen met de

Tabel 8

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT KG-OPBRENGST AARDAPPELEN (10)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
Ha cultuurgrond.	1	13+	33,2	34,4	38,4	.	35,2	34,1	36,8	.	35,5	35,1	35,7
Bew.eenheden per ha	3	.	129	120	130	.	131	119	126	3-	127	121	121
Tot. bewerkingskosten per 100 b.e.	7	.	810	750	770	.	780	784	773	.	825	857	867
Kosten vroege arb. in % van de tot. arbeidskosten	9	5+	59	59	69	.	66	56	54	.	56	57	48
B.e. aardappelen in % van de tot. b.e. markt. gew.	12	.	19	9	17	.	20	10	15	.	18	15	20
Totale b.e. markt. gewassen	17	11+	3720	3650	4450	.	4070	3590	4050	.	4120	3840	3890
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	4+	1370	1410	1410	.	1650	1710	1710	5+	1250	1320	1330
Netto-overschot per 100 b.e.	22	6+	163	209	234	.	388	394	448	.	169	187	192
Netto-overschot per ha			210	253	305		500	475	560		216	226	227
Netto-overschot per bedrijf	23	9+	7700	9200	12000	.	18300	16500	20900	.	6700	7100	8600
Geldopbrengst per ha cons.-aardappelen	26	34+	2917	2788	3749	13+	3331	3754	4286	27+	2129	2581	2869
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	8+	1930	1783	1993	.	2238	2120	2227	7+	1884	1873	1936
Prijs per 100 kg cons.-aardappelen	31	.	11,40	11,02	11,55	.	12,46	11,96	12,19	.	9,13	9,41	9,39
Kg-opbrengst cons.-aardappelen per ha	32	84+	26036	26723	32642	87+	26632	31461	36398	82+	23065	27064	30370

Tabel 9

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT KG-OPBRENGST SUIKERBIETEN (11)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
Ha cultuurgrond	1	.	35,6	34,7	35,9	.	35,4	34,8	35,9	.	34,4	37,1	35,0
Bew. eenheden per bedrijf	2	.	4550	4310	4590	.	4460	4260	4620	.	4120	4470	4440
Bew. eenheden per ha	3	.	128	123	128	.	126	122	128	.	120	122	126
Tot. bewerkingskosten per 100 b.e.	7	.	770	800	770	.	766	797	774	.	827	856	868
Totale bewerkingskosten per ha			984	994	984		965	976	996		990	1031	1101
Kosten vr. arbeid in % van de tot. arbeidskosten	9	4+	56	63	69	.	56	58	63	5+	45	58	60
B.o. suikerbieten in % van de tot. b.e. markt. gew.	13	.	27	26	27	.	27	27	26	.	23	23	27
Totale b.o. markt. gewassen	17	.	3960	3850	4020	.	3870	3720	4130	.	3650	4140	4090
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	14+	1340	1360	1490	14+	1600	1710	1760	.	1250	1330	1310
Saldo veehouderij (rundvee, varkens en schapen) per 100 b.e.	21	.	105	107	98	.	80	77	83	.	183	148	100
Netto-overschot per 100 b.e.	22	13+	157	181	267	13+	334	394	504	.	187	179	181
Netto-overschot per ha			201	225	341		421	482	649		224	216	201
Netto-overschot per bedrijf	23	9+	7800	8500	12600	11+	14900	17100	23700	.	7500	8100	6900
Geldopbrengst per ha tarwe	24	9+	1635	1553	1747	.	1978	2025	2016	.	1751	1814	1804
Geldopbrengst per ha suikerbieten	27	86+	2656	2905	3198	72+	2321	2628	2812	71+	2519	2913	3116
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	16+	1842	1855	2012	11+	2063	2145	2377	15+	1782	1948	1975
Kg-opbrengst cons. aard-appelen per ha	32	3+	26507	29458	29560	3+	30112	30712	32633	.	26464	27533	26573
Kg-opbrengst suikerbieten per ha	33	95+	49575	54033	58866	91+	36861	42361	45804	98+	36595	41767	46378
Kg-opbrengst tarwe per ha	34	12+	4543	4433	4872	.	5498	5596	5475	.	4531	4741	4550

hoogste en de laagste kg-opbrengsten 500 à 600 gulden in alle 3 jaren, wat ongeveer overeenkomt met een verschil in bedrijfsinkomen van 2500 à 3000 gulden. Dit komt in de beide eerste jaren ook tot uiting in het werkelijke netto-overschot, maar werd in het laatste jaar tenietgedaan door afwijkingen in andere opbrengsten- en kostenfactoren. Uit de factoranalyse kwam echter geen systematische samenhang met deze andere factoren naar voren, zodat ze waarschijnlijk een toevallig karakter hebben.

c. Kg-opbrengst tarwe (aspect 12)

Evenals in aspecten 10 en 11 vinden wij ook hier elk jaar in de groepen belangrijke verschillen in kg-opbrengsten. De verschillen tussen het derdedeel van de bedrijven met de laagste en het derdedeel met de hoogste tarweopbrengst bedroegen gemiddeld meer dan 1000 kg. In 1962/63 was het verschil zelfs bijna 1500 kg, wat overeenkomt met ongeveer 450 gulden per ha tarwe. Dat hoge of lage kg-opbrengsten voor de vorming van het bedrijfsresultaat een belangrijke factor zijn, komt ook in dit aspect weer duidelijk naar voren. In 1962/63 hing zelfs 23% van de verschillen in netto-overschot per bedrijf samen met de verschillen in de kg-opbrengsten van tarwe. Het netto-overschot van groep II is in 1961/62 ondanks hogere kg-opbrengsten lager dan van groep I. Evenals in het vorige aspect zijn ook hier de totale bewerkingskosten, hoewel er geen samenhang aanwezig is, in groep II hoger dan in groep I. Het saldo marktbaar gewassen per 100 b.e. marktbaar gewas en het saldo veehouderij zijn in beide groepen gelijk, dus hebben de hogere bewerkingskosten hier geleid tot een lager netto-overschot. Dit komt bij de totale bewerkingskosten per ha en het netto-overschot per ha nog eens duidelijk naar voren. De bewerkingskosten zijn nl. 44 gulden per ha gestegen, terwijl het netto-overschot met ongeveer hetzelfde bedrag is gedaald.

De verschillen in rentabiliteit van de verbouw van marktbaar gewassen (variabele 20) hangen ten dele samen met verschillen in kg-opbrengsten tarwe. Vooral voor 1962/63 en 1963/64 was dit een belangrijk deel, nl. resp. 27 en 22%.

Deze verschillen in opbrengstniveau van ongeveer 25% tussen de groepen I en III voor het gewas tarwe, dat vooral in de beide laatste jaren een belangrijke plaats in het bouwplan inneemt, hebben een belangrijke invloed op het bedrijfsresultaat. Een verschil van 450 gulden per ha komt bij het gemiddelde bouwplan van deze jaren overeen met een verschil van 2500 à 3000 gulden in het netto-overschot per bedrijf. De verschillen in het werkelijke netto-overschot stemmen hiermede in de jaren 1962/63 en 1963/64 niet overeen, maar zijn groter. Vooral in 1962/63 is het verschil aanmerkelijk groter als gevolg van verschillen in de resultaten van de overige gewassen, die waarschijnlijk deels met de gewassenkeuze samenhangen.

§ 6. De invloed van de geldopbrengst van de overige marktbaar gewassen op het bedrijfsresultaat

In de vorige paragrafen (4 en 5) hebben wij aandacht besteed aan de verschillen, zowel van de kg-prijs van tarwe en aardappelen als van de

Tabel 10

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT KG-OPBRENGST TARWE (12)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
Ha cultuurgrond	1	.	35,2	35,0	35,9	.	34,4	36,4	35,4	4+	33,0	36,3	37,0
Bewerkingseenheden per bedrijf	2	.	4490	4490	4470	.	4320	4590	4450	.	4020	4500	4480
Bewerkingseenheden per ha	3	.	127	128	124	.	126	125	125	.	122	124	123
Totale bew.kosten per 100 b.e.	7	.	770	800	770	.	778	761	796	9+	841	821	886
Totale bew.kosten per ha			982	1026	959		977	960	1001		1024	1018	1073
Kosten vreemde arbeid in % van de tot. arbeidskosten	9	.	64	59	64	.	56	57	64	.	47	58	57
B.e. tarwe in % van de tot. b.e. markt. gew.	10	.	11	7	10	.	15	14	16	.	16	17	16
B.o. markt. gew. in % van de tot. b.e.	18	14-	89	88	85	.	88	87	88	.	91	89	91
B.e. rundvee- en varkenshoud. in % van de tot. b.e.	19	13+	8	8	13	.	10	11	9	.	9	9	8
Saldo markt.gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	7+	1370	1370	1440	27+	1580	1690	1800	22+	1180	1340	1370
Saldo veehoud. (rundvee, varkens, schapen) per 100 b.e.	21	29+	76	77	157	.	73	77	90	.	157	142	133
Netto-overschot per 100 b.e.	22	7+	204	153	245	21+	312	413	506	6+	118	221	210
Netto-overschot per ha			267	220	320		392	514	667		124	253	246
Netto-overschot per bedrijf	23	7+	9400	7700	11500	23+	13500	18700	23600	6+	4100	9200	9100
Geldopbrengst per ha tarwe	24	55+	1486	1633	1827	79+	1727	2041	2252	54+	1613	1832	1922
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	8+	1863	1883	1966	40+	2038	2197	2353	32+	1758	1925	2014
Prijs per 100 kg tarwe	30	.	30,52	30,74	30,09	.	31,44	31,39	31,11	.	32,65	33,40	32,63
Kg-opbrengst tarwe per ha	34	72+	4145	4573	5155	98+	4784	5555	6227	94+	4133	4652	5023

kg-opbrengsten van tarwe, aardappelen en suikerbieten. In deze paragraaf zal worden nagegaan wat de invloed van de verbouw van de in § 4 en § 5 niet genoemde gewassen op het bedrijfsresultaat is geweest. Hierbij wordt niet uitgegaan van de kg-prijs en de kg-opbrengsten per ha afzonderlijk, maar van het produkt van deze twee, de bruto-geldopbrengst per ha.

Deze overige marktbaar gewassen zijn gesplitst in 2 groepen, nl. "de overige granen" en "de overige gewassen". Onder "de overige granen" moet hier worden verstaan alle granen behalve de in de vorige paragrafen genoemde tarwe, wat voor het zuidwesten hoofdzakelijk neerkomt op zomergerst. Alle andere niet genoemde gewassen zijn ook samengevoegd tot een groep, nl. "de overige gewassen". Dit zijn in hoofdzaak peulvruchten, vlas en zaderijen.

a. Geldopbrengst overige granen (aspect 13)

Uit dit aspect, waarin resp. 72, 67 en 74% van de verschillen in geldopbrengsten per ha overige gewassen worden verklaard, blijkt dat deze niet gepaard gingen met belangrijke verschillen in de overige variabelen.

In 1961/62 zien we dat de verbouw van de overige granen, voor de groep met de hoogste opbrengsten hiervan, een verhoging van het bedrijfsresultaat van f. 270,-- per ha of in totaal f. 2.700,-- tot gevolg heeft gehad. De oppervlakte overige granen was 10 ha. In het netto-overschot is dit echter niet tot uitdrukking gekomen. Als een van de oorzaken hiervan is aan te wijzen de minder goede resultaten die werden behaald met de verbouw van aardappelen en overige gewassen. Hoewel de rentabiliteit van de gewassen (saldo marktbaar gewassen per 100 b.e. marktbaar gewas) gunstig werd beïnvloed door de hogere geldopbrengst per ha overige granen, heeft dit niet geleid tot een gunstiger netto-overschot per 100 b.e. Dit werd veroorzaakt door de hogere bewerkings- en overige kosten per 100 b.e. en het lagere saldo veehouderij per 100 b.e.

Ook ten aanzien van 1962/63 zien we, dat een hogere geldopbrengst per ha overige granen van + f. 340,-- of in totaal + 2.300,-- weer teniet is gegaan door minder goede resultaten van de andere gewassen. Hoewel het bindingspercentage te verwaarlozen is, is volgens de bedrijfsgegevens de rentabiliteit van de bedrijven in groep III (variabele 20) bij gelijkblijvende bewerkings- en overige kosten per 100 b.e. iets beter. Dat, ondanks een iets betere rentabiliteit, het totale bedrijfsresultaat in groep III lager is dan in groep I, is veroorzaakt door de minder goede rentabiliteit van de veehouderij en de geringere intensiteit van deze bedrijven.

In tegenstelling met de voorgaande jaren zien we in 1963/64 een positieve samenhang tussen de geldopbrengst per ha overige granen en het bedrijfsresultaat. Het verschil tussen de geldopbrengsten per ha overige granen van groep I en III is + f. 320,--, of bij een oppervlakte van 6 ha + f. 2.000,--, terwijl het werkelijke verschil bijna 6000 gulden bedraagt. Hieruit blijkt, dat behalve de opbrengsten van gerst (overige granen) nog andere factoren belangrijk zijn geweest voor de vorming van het bedrijfsresultaat. In tabel 11 zien we in 1963/64 bij groep III, bij lagere bewerkingskosten, hogere geldopbrengsten per ha en een hoger saldo veehouderij per 100 b.e. Hoewel er tussen de verschillen van deze variabelen en het bedrijfsresultaat geen samenhang aanwezig is, hebben deze toch bijgedragen tot een hoger gemiddeld netto-overschot

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT GELDOPBRENGST OVERIGE GRANEN (13)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
Ha cultuurgrond	1	.	34,9	36,7	34,5	.	35,5	35,7	34,9	.	35,8	35,3	35,1
Bew.eenh. per ha	3	.	129	127	123	.	128	128	120	.	121	123	124
Totale bewerkingkosten per 100 b.e.	7	.	770	800	780	.	787	762	786	.	872	846	830
Totale bewerkingskosten per ha			991	1020	972		1009	978	950		1064	1031	1022
B.e. tarwe in % van de tot. b.e. markt. gew.	10	.	9	11	7	6-	17	13	15	.	17	17	16
B.v. vlas in % van de tot. b.e. markt. gew.	14	7+	2	3	5	.	3	3	4	.	2	2	2
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	3+	1360	1440	1390	.	1700	1650	1720	5+	1240	1300	1350
Saldo veehouderij (rundv., vark., schap.) per 100 b.e.	21	.	116	91	103	4-	109	55	76	4+	124	132	176
Netto-overschot per 100 b.e.	22	.	213	225	169	.	426	395	409	10+	104	187	257
Netto-overschot per ha			274	287	211		546	507	495		127	228	316
Netto-overschot per bedrijf	23	.	9800	11100	8100	.	20300	17800	17000	8+	4300	7700	10500
Geldopbrengst per ha tarwe	24	4+	1599	1661	1681	.	2049	1943	2023	.	1788	1775	1801
Geldopbrengst per ha ov. granen.	25	72+	1109	1292	1379	67+	1481	1649	1824	74+	1192	1381	1510
Geldopbrengst per ha cons.-aardappelen	26	.	3116	3385	2979	.	3863	3839	3672	.	2515	2420	2637
Geldopbrengst per ha suikerbieten	27	.	2914	2898	2947	.	2620	2621	2520	.	2812	2882	2835
Geldopbrengst per ha overige gewassen	28	.	1860	1597	1495	.	2248	2215	2224	.	1659	1879	1707

per bedrijf in groep III.

b. Geldopbrengst overige gewassen (aspect 14)

Uit aspect 14, dat handelt over de geldopbrengsten overige gewassen, blijkt dat resp. 15, 15 en 16% van het netto-overschot per 100 b.e. aan dit aspect gebonden zijn. De verschillen in oppervlakte, intensiteit en bewerkingskosten zijn hierbij klein.

In deze drie jaren had gemiddeld + 25% van de bewerkingseenheden betrekking op deze overige gewassen, die bestonden uit peulvruchten en handelsgewassen (uien, vlas, graszaad, spinaziezaad, enz.). De verschillen in geldopbrengst per ha tussen de hoogste en laagste groep beliepen 500 à 700 gulden per ha. Dit kan natuurlijk deels samenhangen met de samenstelling van het areaal overige gewassen. We zien echter overeenkomstige verschillen in het saldo marktbaar gewassen per 100 b.e., terwijl in de geldopbrengsten van aardappelen, tarwe en suikerbieten geen belangrijke verschillen optreden. Alleen de geldopbrengsten van de overige granen (gerst) hebben de neiging iets hoger te zijn naarmate in de groepen de geldopbrengsten overige gewassen per ha hoger zijn. Parallel met het hogere saldo van marktbaar gewassen per bewerkingseenheid stijgen ook het netto-overschot per 100 bewerkingseenheden en per ha en het netto-overschot voor het bedrijf in zijn geheel. Dit is een aanwijzing, dat de hogere geldopbrengsten per ha van deze overige gewassen gepaard gaan met een betere rentabiliteit, die in het bedrijfsresultaat tot uiting komt en een niet onbelangrijke oorzaak is van verschillen in bedrijfsuitkomsten tussen deze bedrijven.

§ 7. Veehouderij

Uit aspect 20 blijkt, dat de veehouderij op deze akkerbouwbedrijven van weinig betekenis is geweest. De bewerkingseenheden rundvee- en varkenshouderij in % van de totale bewerkingseenheden variëren in de 3 jaren van groep tot groep van 4 tot 16%. Verder zien we, dat de verschillen in oppervlakte, bewerkingseenheden per bedrijf en per ha gering zijn. De toeneming van het bewerkingsaandeel van de rundveehouderij gaat uiteraard ten koste van het aandeel van de eenheden marktbaar gewassen. Op de bedrijven met meer veehouderij zijn minder bewerkingseenheden marktbaar gewassen bij een ongeveer gelijkblijvend aantal bewerkingseenheden per bedrijf. De bedrijven met meer bewerkingseenheden voor de veehouderij hadden in 1961/62 en 1962/63 een lager en in 1963/64 een hoger netto-overschot per 100 bewerkingseenheden en per bedrijf. Alleen in 1962/63 zien we een wezenlijke samenhang tussen het aantal bewerkingseenheden veehouderij en het netto-overschot. 6% van de verschillen in netto-overschot per 100 b.e. wordt verklaard door 70% van de verschillen in bewerkingseenheden veehouderij.

Concluderend kunnen we zeggen, dat de veehouderij op deze akkerbouwbedrijven een ondergeschikte plaats inneemt en eerder leidt tot een lager dan tot een hoger bedrijfsresultaat. In de meeste gevallen zal echter een afstoten van de veehouderij moeilijk gaan door het bezit van voor akkerbouw ongeschikt land (b.v. dijken).

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT GELDOPBRENGST OVERIGE GEWASSEN (14)

	No.	1961/62			bin- dings- perc.	1962/63			bin- dings- perc.	1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens				
			I	II			III	I			II	III	I	II	III
Ha cultuurgrond	1	.	35,7	35,8	34,7	.	35,5	36,5	34,1	.	35,3	35,8	35,2		
Bew.eenh. per ha	3	.	125	128	125	.	122	132	122	.	122	122	122		
Totale bew.kosten per 100 b.e.	7	.	790	760	780	.	758	809	772	.	839	844	865		
Totale bew.kosten per ha			994	981	980		942	1066	940		1022	1028	1069		
Kosten, vr. arb. in % van de totale arb.kosten	9	5+	60	62	66	.	53	64	59	.	49	55	56		
B.e. vlas in % van de tot. b.e. markt. gew.	14	17+	2	3	5	4+	3	3	5	.	2	2	1		
B.e. markt. gew. in % van de tot. b.e.	18	.	87	89	88	.	89	88	86	3-	91	90	83		
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	25+	1340	1350	1490	23+	1600	1680	1800	9+	1240	1300	1360		
Netto-overschot per 100 b.e.	22	15+	146	208	252	15+	358	390	483	6+	141	192	211		
Netto-overschot per ha			184	268	317		445	514	588		172	234	261		
Netto-overschot per bedrijf	23	11+	7100	10000	11800	8+	16600	18800	20300	8+	5300	7900	9200		
Geldopbr. per ha tarwe	24	.	1621	1689	1632	.	1987	2021	2011	.	1810	1793	1751		
Geldopbr. per ha overige granen	25	.	1245	1255	1279	.	1594	1632	1726	.	1355	1310	1411		
Geldopbr. per ha cons.-aardappelen	26	.	3247	3121	3101	.	3655	4000	3726	.	2568	2450	2551		
Geldopbr. per ha suikerbieten	27	.	2973	2836	2947	.	2572	2585	2603	.	2854	2772	2891		
Geldopbr. per ha overige gewassen	28	65+	1314	1819	1830	70+	1951	2127	2605	74+	1459	1753	2031		

Tabel 13

BEDRIJFSGEGEVENS OVER HET ASPECT VEEHOUDERIJ (20)

	No.	1961/62			1962/63			1963/64					
		bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens			bin- dings- perc.	bedrijfsgegevens		
			I	II	III		I	II	III		I	II	III
la cultuurgrond	1	.	35,3	35,8	35,0	.	35,2	35,0	35,9	.	35,8	34,3	36,1
Bew. eenh. per ha	3	.	125	129	125	.	126	123	127	.	126	119	124
Merck door derden per 100 b.e.	5	3-	165	153	140	.	168	179	177	.	202	208	212
Totale bew.kosten per 100 b.e.	7	.	800	760	780	.	778	768	790	.	851	867	832
Kosten vr. arb. in % van de tot. arb.kosten	9	5-	69	61	58	.	63	58	55	7-	63	48	50
B.e. tarwe in % van de tot. b.e. markt. gew.	10	.	11	7	9	.	15	16	14	8+	14	16	19
B.e. gerst in % van de tot. b.e. markt. gew.	11	.	20	20	20	.	16	15	15	3-	12	16	11
Tot. b.e. markt. gew.	17	6-	4120	4140	3580	7-	4140	3870	3720	6-	4300	3770	3780
B.e. markt. gew. in % van de tot. b.e.	18	57-	92	89	81	60-	93	89	81	63-	95	92	84
B.e. rundvee- en varkensh. in % van de tot. b.e.	19	72+	4	9	16	70+	4	10	16	70+	4	7	16
Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gewas	20	.	1400	1340	1440	.	1670	1740	1670	.	1300	1250	1330
Saldo veeh. (rundv., vark.,schap.) per 100 b.e.	22	27+	59	101	153	49+	28	75	137	46+	60	134	237
Netto-overschot per 100 b.e.	23	.	222	193	190	6-	445	451	337	.	182	137	227
Netto-overschot per bedrijf	24	.	10100	9300	9300	4-	20100	20000	15700	.	7900	4800	9500

§ 8. Overige aspecten

De aspecten 15, 16, 17, 18 en 19 zeggen ons iets over de variaties in het bouwplan die niet samenhangen met de oppervlakte en de intensiteit. Ook hebben de verschillen in bouwplan niet geleid tot verschillen in bedrijfsresultaat.

De overige aspecten geven dus verschillen aan die verder bijna nergens mee samenhangen, althans niet met de variabelen, die in het onderzoek zijn betrokken.

§ 9. De rangorde van de bedrijven in de verschillende jaren

Bij de illustratie van de bedrijfsgegevens zijn per aspect de bedrijven geordend naar de plaats, die ze volgens de rangorde van het aspect innemen. Op grond van deze ordening zijn de bedrijven in drie groepen ingedeeld.

Daar het hier ieder jaar 65 dezelfde bedrijven betreft, was het mogelijk na te gaan in hoeverre de bedrijven van jaar op jaar dezelfde positie innemen of dat er grote verschuivingen plaatshebben in de ranglijst van elk aspect. Hiervoor hebben wij per aspect het aantal bedrijven van een bepaald jaar (basisjaar) van elke groep op 100 gesteld. Vervolgens is nagegaan hoeveel bedrijven uit dit basisjaar in de overige jaren nog in dezelfde groep voorkwamen. Dit aantal is uitgedrukt in % van het basisjaar. Het resultaat hiervan is in bijlage 1 weergegeven. Uit deze tabel blijkt, dat de verschuivingen in de onderzochte jaren bij elk aspect belangrijk waren. Zo zien we b.v. dat de bedrijven, die in 1961/62 intensiever waren (groep III), in 1962/63 nog 75% en in 1963/64 nog 71% intensiever zijn dan de overige bedrijven. Van de bedrijven met hoge kg-opbrengsten aardappelen (groep III) in 1961/62 hadden nog resp. 43% en 38% in 1962/63 en 1963/64 hoge kg-opbrengsten.

Helaas beschikken we niet over gegevens, die meer informatie verschaffen over de achtergronden van deze verschuivingen. Er zijn wel verschillen in de mate van stabiliteit van de verschillende aspecten. Indien de plaats, die een bedrijf in een bepaald jaar in een aspect inneemt, uitsluitend afhankelijk is van incidentele factoren, die in dat jaar van invloed zijn, maar in een ander jaar geen rol spelen, dan is het meest waarschijnlijke, dat in andere jaren nog slechts een derde deel van de bedrijven zich in dezelfde groep bevindt.

Ten aanzien van de verschillen in opbrengstprijzen van aardappelen en tarwe is deze situatie vrijwel gerealiseerd. Dit wijst er op dat er geen factoren werkzaam waren, waardoor sommige bedrijven regelmatig met lage prijzen genoeg moeten nemen en andere regelmatig hoge prijzen weten te maken. Het geluk speelt blijkbaar de belangrijkste rol. Hetzelfde is van toepassing op de kg-opbrengsten van tarwe en aardappelen. Ook hier zijn het blijkbaar vooral factoren, die de boer niet in de hand heeft en die van jaar tot jaar wisselen, die de verschillen in uitkomsten veroorzaken. Ook het feit, dat de gewassen elk jaar weer op een ander perceel komen en dat de percelen onderling sterk kunnen verschillen, kan hierbij een rol spelen.

De verschillen in kg-opbrengsten van suikerbieten hebben een iets stabiel karakter. Hier hebben dus waarschijnlijk specifieke kenmerken van de boer en het bedrijf een belangrijke invloed. Voor zover deze door de boer te beïnvloeden zijn, kunnen dus op dit punt misschien door correctie van in het verleden gemaakte fouten op een deel van de bedrijven de resultaten worden verbeterd. Overigens is hiermede niet gezegd, dat ten aanzien van de overige prijsverschillen en opbrengstverschillen geen verbeteringen mogelijk zijn. Een belangrijk onderdeel van het bedrijfsbeleid is vooral op akkerbouwbedrijven het zoveel mogelijk elimineren van kwade kansen en het verminderen van de onzekerheid. De akkerbouwer zal wel altijd in hoge mate afhankelijk blijven van de wisselvalligheden van natuur en markt, maar door op een wetenschappelijke aanpak gebaseerde maatregelen zal het waarschijnlijk steeds beter mogelijk worden om deze onzekerheden te elimineren.

Meer stabiliteit bezitten de aspecten, die betrekking hebben op de bedrijfsorganisatorische kant, nl. de intensiteit van het bedrijfsplan en de hoogte van de bewerkingskosten. Gedetailleerd is dit waarschijnlijk veroorzaakt doordat persoonlijke eigenschappen van de boer (organisatievermogen, bedrijfseconomisch inzicht, technische bekwaamheid) en bedrijfsomstandigheden (verkaveling, grondsoort) hierbij een belangrijke rol spelen.

Anderzijds zijn het echter vaak punten, waar de boer kan ingrijpen door aanpassing van de bedrijfsopzet. Deze aanpassingen verlopen echter meestal traag. Men heeft zich door aanschaffing van werktuigen en verdere uitrusting vaak vastgelegd op een bepaalde bedrijfsopzet en kan daar moeilijk van het ene op het andere jaar verandering in aanbrengen. Gezien tegen de achtergrond van de totale spreiding in de bedrijfsuitkomsten, zijn de verschillen die met deze aspecten samenhangen, minder belangrijk. Juist door het stabielere karakter verdienen ze echter niettemin de aandacht, omdat een verbetering op dit punt waarschijnlijk langer zal doorwerken. Bovendien is juist op deze punten als gevolg van de technische en economische ontwikkeling (mechanisatie, stijgende arbeidslonen) een voortdurende aanpassing noodzakelijk.

PERCENTAGE VAN DE BEDRIJVEN, DIE IN ANDERE JAREN
NOG TOT DEZELFDE GROEP BEHOORDEN ALS IN HET BASISJAAR

BEDRIJVEN IN GROEP I IN DE JAREN 1961/62 T/M 1963/64

Aspect	Basisjaar 1961/62 = 100			Basisjaar 1962/63 = 100			Basisjaar 1963/64 = 100		
	1961/62	1962/63	1963/64	1961/62	1962/63	1963/64	1961/62	1962/63	1963/64
Intensiteit	100	77	64	74	100	78	64	82	100
Werktuigkosten	100	68	54	68	100	64	54	63	100
Arbeidskosten	100	59	59	59	100	77	59	77	100
Werk door derden	100	55	59	54	100	63	59	64	100
Kg-prijs tarwe	100	41	36	41	100	36	36	36	100
" " aardappelen	100	41	46	41	100	50	46	50	100
Kg-opbr. aardappelen p. ha	100	36	36	36	100	45	36	46	100
" " suikerbieten p. ha	100	50	50	50	100	55	48	52	100
" " tarwe per ha	100	48	35	50	100	32	36	32	100

BEDRIJVEN IN GROEP II IN DE JAREN 1961/62 T/M 1963/64

Aspect	Basisjaar 1961/62 = 100			Basisjaar 1962/63 = 100			Basisjaar 1963/64 = 100		
	1961/62	1962/63	1963/64	1961/62	1962/63	1963/64	1961/62	1962/63	1963/64
Intensiteit	100	50	41	55	100	55	43	52	100
Werktuigkosten	100	52	33	52	100	38	34	38	100
Arbeidskosten	100	52	38	52	100	52	38	53	100
Werk door derden	100	50	41	50	100	37	43	38	100
Kg-prijs tarwe	100	43	43	38	100	34	43	33	100
" " aardappelen	100	52	44	55	100	64	48	67	100
Kg-opbr. aardappelen p. ha	100	43	38	43	100	33	38	34	100
" " suikerbieten p. ha	100	38	24	38	100	43	25	45	100
" " tarwe per ha	100	30	20	29	100	28	19	43	100

BEDRIJVEN IN GROEP III IN DE JAREN 1961/62 T/M 1963/64

Aspect	Basisjaar 1961/62 = 100			Basisjaar 1962/63 = 100			Basisjaar 1963/64 = 100		
	1961/62	1962/63	1963/64	1961/62	1962/63	1963/64	1961/62	1962/63	1963/64
Intensiteit	100	76	71	73	100	68	68	68	100
Werktuigkosten	100	73	45	73	100	54	45	55	100
Arbeidskosten	100	73	59	73	100	59	59	59	100
Werk door derden	100	62	67	62	100	52	64	50	100
Kg-prijs tarwe	100	50	27	50	100	45	27	45	100
" " aardappelen	100	30	35	29	100	57	32	54	100
Kg-opbr. aardappelen p. ha	100	27	32	27	100	50	32	50	100
" " suikerbieten p. ha	100	55	55	55	100	45	55	46	100
" " tarwe per ha	100	46	37	45	100	55	36	55	100

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ha cultuurgrond	1	100	85	23	-7	-5	-14	-17	-31	50	6	-23
Bew.eenh. per bedrijf	2	85	100	70	-15	8	-9	-11	-54	53	-1	-46
Bew.eenh. per ha	3	23	70	100	-18	17	-2	-2	-59	31	-8	-53
Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	-7	-15	-18	100	-14	3	37	42	1	10	7
Werk door derden per 100 b.e.	5	-5	8	17	-14	100	11	47	-9	20	10	-27
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	-14	-9	-2	3	11	100	83	-9	11	4	-17
Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	7	-17	-11	-2	37	47	83	100	7	18	12	-21
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	-31	-54	-59	42	-9	-9	7	100	-22	9	38
Kosten vr. arbeid in % v.d. tot. kosten	9	50	53	31	1	20	11	18	-22	100	13	-35
B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	10	6	-1	-8	10	10	4	12	9	13	100	-35
B.e. gerst in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	11	-23	-46	-53	7	-27	-17	-21	38	-35	-35	100
B.e. aard. in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	12	25	58	72	-14	26	13	15	-48	23	-18	-44
B.e. suikerb. in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	13	1	3	5	-3	-11	25	13	1	-1	-2	3
B.e. vlas in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	14	11	2	-11	-23	-8	0	-13	-4	17	-4	-4
B.e. granen in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	15	-20	-48	-60	12	-20	-14	-15	39	-28	28	78
B.e. hakvruchten in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	16	31	64	78	-24	5	4	-4	-56	25	-7	-42
Tot. bew.eenheden markt. gewassen	17	78	94	69	-16	18	-8	-5	-54	57	-2	-45
B.e. markt. gewas in % v.d. tot. b.e.	18	13	23	26	-10	29	-3	7	-19	37	3	-14
B.e. rundvee- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	19	-17	-31	-36	1	22	13	1	15	-40	-5	19
Saldo markt. gewas per 100 b.e. markt. gewas	20	6	4	-3	6	5	21	21	4	18	-8	-26
Saldo veehouderij per 100 b.e.	21	-20	-31	-32	-3	-7	20	11	11	-32	5	0
Netto-overschot per 100 b.e.	22	30	35	27	-23	1	-33	-27	-33	33	-4	-37
Netto-overschot per bedrijf	23	45	55	41	-25	4	-19	-24	-43	38	-4	-45
Geldopbrengst per ha tarwe	24	5	3	-2	-9	-3	-4	-8	-8	-11	-15	-8
Geldopbrengst per ha overige gewassen	25	23	33	25	12	-8	17	14	-5	11	-3	-33
Geldopbrengst per ha cons.aardappelen	26	19	25	17	1	6	12	12	-17	37	1	-15
Geldopbrengst per ha suikerbieten	27	-1	-5	-6	4	4	0	3	7	16	-11	-5
Geldopbrengst per ha overige gewassen	28	-3	9	20	1	16	23	26	-15	28	-11	-20
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	18	28	25	1	14	19	22	-16	40	-6	-33
Prijs per 100 kg tarwe	30	3	8	9	-29	20	-9	-10	-19	-3	-35	1
Prijs per 100 kg cons.aardappelen	31	6	15	19	-1	10	9	11	-27	34	10	-15
Kg-opbrengst cons.aardappelen per ha	32	33	38	23	6	2	10	12	-7	25	-15	-13
Kg-opbrengst suikerbieten per ha	33	-6	-4	-2	6	7	3	8	1	18	-13	-7
Kg-opbrengst tarwe per ha	34	3	0	-5	4	-3	-2	-1	7	-7	-5	-11

IX (x 100) 1961/1962

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
11	-20	31	78	13	-17	6	-20	30	45	5	23	19	-1	-3	18	3	6	33	-6	3
2	-48	64	94	23	-31	4	-31	35	55	3	33	25	-5	9	28	8	15	38	-4	0
-11	-60	78	69	26	-36	-3	-32	27	41	-2	25	17	-6	20	25	9	19	23	-2	-5
-23	12	-24	-16	-10	1	6	-3	-23	-25	-9	12	1	4	1	1	-29	-1	6	6	4
-8	20	5	18	29	22	5	-7	1	4	-3	-8	6	4	16	14	20	10	2	7	-3
0	-14	4	-8	-3	13	21	20	-23	-19	-4	17	12	0	23	19	-9	9	10	3	-2
-13	-15	-4	-5	7	1	21	11	-27	-24	-8	14	12	3	26	22	-10	11	12	8	-1
-4	39	-56	-54	-19	15	4	11	-33	-43	-8	-5	-17	7	-15	-16	-19	-27	-7	1	7
17	-28	25	57	37	-40	18	-32	33	38	-11	11	37	16	28	40	-3	34	25	18	-7
-4	28	-7	-2	3	-5	-8	5	-4	-4	-15	-3	1	-11	-11	-6	-35	10	-15	-13	-5
-4	78	-42	-45	-14	19	-26	0	-37	-45	-8	-33	-15	-5	-20	-33	1	-15	-13	-7	-11
-18	-56	81	58	20	-17	1	-4	27	38	10	13	-2	2	12	14	14	-6	28	7	8
-18	0	12	-3	-12	8	15	-8	-13	-13	-4	3	6	-8	2	-3	2	6	-5	-13	-10
100	-10	-23	4	10	-7	42	4	41	37	30	29	15	32	40	47	17	-7	8	31	25
-10	100	-48	-49	-15	19	-35	7	-42	-49	-17	-37	-15	-12	-31	-39	-21	-9	-23	-15	-14
-23	-48	100	63	25	-26	-10	-16	28	38	3	14	4	-8	7	10	0	2	23	-5	-1
-4	-49	63	100	53	-56	-1	-48	36	54	-7	28	27	-1	9	27	12	20	37	1	-12
10	-15	25	53	100	-89	-17	-66	19	21	-28	-2	15	12	4	7	14	19	7	13	-34
-7	19	-26	-56	-39	100	16	78	-17	-21	-29	-10	-8	-8	-2	-5	-8	-15	-1	-8	32
42	-35	-10	-1	-17	16	100	12	63	58	45	36	36	45	72	81	22	16	32	39	45
4	7	-16	-48	-66	78	12	100	2	-2	45	-11	-14	-4	2	-2	-4	-21	2	-3	50
41	-42	28	36	19	-17	63	2	100	96	44	20	35	38	51	67	23	22	30	34	39
37	-49	38	54	21	-21	58	-2	96	100	40	27	38	30	47	67	18	24	37	27	35
30	-17	3	-7	-28	29	45	45	44	40	100	26	-3	29	39	48	42	-13	15	33	92
29	-37	14	28	-2	-10	36	-11	20	27	26	100	6	13	19	48	-4	-6	18	12	30
15	-15	4	27	15	-8	36	-14	35	38	-3	6	100	3	29	59	9	78	52	6	-3
32	-12	-8	-1	12	-8	45	-4	38	30	29	13	3	100	15	39	8	-10	17	95	33
40	-31	7	9	4	-2	72	2	51	47	39	19	29	15	100	78	31	23	20	18	31
47	-39	10	27	7	-5	81	-2	67	67	48	48	59	39	78	100	25	40	42	41	45
17	-21	0	12	14	-8	22	-4	23	18	42	-4	9	8	31	25	100	-4	18	13	16
7	-9	2	20	19	-15	16	-21	22	24	-13	-6	78	-10	23	40	-4	100	-8	-7	-11
8	-23	23	37	-7	-1	32	2	30	37	15	18	52	17	20	42	18	-8	100	19	12
31	-15	-5	1	13	-8	39	-3	34	27	33	12	6	95	18	41	13	-7	19	100	34
25	-14	-1	-12	-34	32	45	50	39	35	92	30	-3	33	31	45	16	-11	12	34	100

CORRELATIE MATRIJ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ha cultuurgrond	1	100	83	15	12	-6	-11	-7	-22	44	-2	-19
Bew. eenh. per bedrijf	2	83	100	67	5	15	5	8	-48	48	-26	-33
Bew. eenh. per ha	3	15	67	100	-6	31	2	19	-57	27	-48	-35
Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	12	5	-6	100	-35	-12	19	34	0	12	15
Werk door derden per 100 b.e.	5	-6	15	31	-35	100	2	42	-23	17	-4	-7
Arbeidskosten	6	-11	-5	2	-12	2	100	78	-8	22	-2	-26
Totale bewerkingkosten per 100 b.e.	7	-7	8	19	19	42	78	100	-7	27	2	-18
Overige-vaste kosten per 100 b.e.	8	-22	-48	-57	34	-23	-8	-7	100	-30	37	23
Kosten vr. arbeid in % v.d. tot. kosten	9	44	48	27	0	17	22	27	-30	100	-15	-27
B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	10	2	-26	-48	12	-4	-2	2	37	-15	100	2
B.e. gerst in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	11	-19	-33	-35	15	-7	-26	-18	23	-27	2	100
B.e. aard. in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	12	18	57	76	6	23	8	25	-47	25	-42	-32
B.e. suikerb. in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	13	1	0	-1	-16	-26	28	1	1	13	12	-12
B.e. vlas in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	14	13	-2	-19	-7	-7	6	-3	-2	16	8	-14
B.e. granen in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	15	-14	-43	-58	18	-10	-23	-15	38	-30	60	80
B.e. hakvruchten in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	16	14	52	76	0	11	10	17	-44	27	-40	-40
Tot. bew. eenheden markt. gewassen	17	75	95	67	1	26	-3	13	-51	55	-32	-28
B.e. markt. gewas in % v.d. tot. b.e.	18	14	26	25	-8	36	2	15	-27	43	28	3
B.e. rundvee- en varkenshouderij in % v.d. tot. b.e.	19	-20	-32	-29	-2	-33	8	-10	23	-43	23	-4
Saldo markt. gewas per 100 b.e. markt. gewas	20	-1	-11	-17	-1	6	7	9	17	7	21	-19
Saldo veehouderij per 100 b.e.	21	-13	-23	-21	-3	-16	5	-3	24	-34	35	-17
Netto-overschot per 100 b.e.	22	15	10	2	-16	7	-29	-29	-14	18	4	-20
Netto-overschot per bedrijf	23	40	46	30	-5	10	-27	-19	-25	28	-7	-30
Geldopbrengst per ha tarwe	24	5	5	3	-6	5	6	8	0	15	2	-18
Geldopbrengst per ha overige granen	25	8	17	18	12	12	-4	10	-6	22	-24	-31
Geldopbrengst per ha cons. aardappelen	26	18	16	3	3	-8	-8	10	10	-5	3	-8
Geldopbrengst per ha suikerbieten	27	-11	-3	10	-15	15	7	6	0	7	-25	-25
Geldopbrengst per ha overige gewassen	28	6	12	18	8	13	-4	7	-9	19	4	-9
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	17	25	25	6	14	1	12	-7	28	-6	-36
Prijs per 100 kg tarwe	30	19	17	4	-25	28	-5	0	-18	21	-6	-14
frijs per 100 kg cons. aardappelom	31	20	14	-4	13	-11	-2	-1	3	2	-2	-12
Kg-opbrengst cons. aardappelen per ha	32	6	13	18	-4	21	-6	5	-4	-3	-3	-15
Kg-opbrengst suikerbieten per ha	33	-3	8	18	-19	17	12	11	-16	17	-18	-32
Kg-opbrengst tarwe per ha	34	4	8	6	-3	8	15	18	5	15	2	-17

x 100) 1962/1963

Bijlage 2B

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1	13	-14	14	75	14	-20	-1	-13	15	40	5	8	18	-11	6	17	19	20	6	-3	4
0	-2	-43	52	95	26	-32	-11	-23	10	46	5	17	16	-3	12	25	17	14	13	8	8
1	-19	-58	76	67	25	-29	-17	-21	2	30	3	18	3	10	18	25	4	-4	18	18	6
5	-7	18	0	1	-8	-2	-1	-3	-16	-5	-6	12	3	-15	8	6	-25	13	-4	-19	-3
5	-7	-10	11	26	36	-33	6	-16	7	10	5	12	-8	15	13	14	28	-11	21	17	8
3	6	-23	10	-3	2	8	7	5	-29	-27	6	-4	-8	7	-4	1	-5	-2	-6	12	15
1	-3	-15	17	13	15	-10	9	-3	-29	-19	8	10	-10	6	7	12	0	-1	5	11	18
1	-2	38	-44	-51	-27	23	17	24	-14	-25	0	-6	10	0	-9	-7	-18	3	-4	-16	5
3	16	-30	27	55	43	-43	7	-34	18	28	15	22	-5	7	19	28	21	2	-3	17	15
2	8	60	-40	-32	-28	23	21	35	4	-7	2	-24	3	-25	4	-6	-6	-2	-3	-18	2
2	-14	80	-40	-28	3	-4	-19	-17	-20	-30	-18	-31	-8	-25	-9	-36	-14	-12	-15	-32	-17
3	-20	-52	86	58	25	-20	-9	-7	7	30	4	17	9	21	4	24	4	17	16	25	10
0	-4	-1	24	-1	4	2	-16	-2	-10	-12	-9	-28	2	-4	-12	-13	-3	-15	6	-2	0
4	100	-5	-28	1	13	-14	36	-3	37	30	25	22	9	25	30	35	-1	1	4	21	25
1	-5	100	-57	-43	-14	10	-2	8	-11	-26	-12	-40	-4	-35	-2	-30	-14	-11	-14	-36	-10
4	-28	-57	100	54	28	-22	-19	-12	4	24	-3	9	6	20	-2	17	-2	6	20	20	6
1	1	-43	54	100	55	-58	-12	-46	16	49	3	18	11	2	13	24	17	9	12	11	7
4	13	-14	28	55	100	-93	-9	-81	25	30	-6	6	-8	11	10	7	9	-8	5	11	0
2	-14	10	-22	-58	-93	100	7	84	-26	-33	0	-12	10	-3	-20	-12	-7	11	-6	-2	-5
5	36	-2	-19	-12	-9	7	100	19	78	67	61	42	41	45	62	84	8	20	29	45	52
2	-3	8	-12	-46	-81	84	19	100	-8	-14	18	-10	14	4	-4	6	1	15	3	0	12
0	37	-11	4	16	25	-26	78	-8	100	90	52	34	35	41	57	76	12	15	28	41	41
2	30	-26	24	49	30	-33	67	-14	90	100	50	35	42	39	54	80	15	18	31	43	44
9	25	-12	-3	3	-6	0	61	18	52	50	100	35	10	29	42	68	20	3	26	26	89
3	22	-40	9	18	6	-12	42	-10	34	35	35	100	3	28	29	55	-12	14	17	21	30
2	9	-4	6	11	-8	10	41	14	35	42	10	3	100	10	-2	43	-14	65	36	9	13
4	25	-35	20	2	11	-3	45	4	41	39	29	28	10	100	23	51	30	-4	33	89	26
2	30	-2	-2	13	10	-20	62	-4	57	54	42	29	-2	23	100	68	7	-16	13	27	36
3	35	-30	17	24	7	-12	84	6	76	80	68	55	43	51	68	100	12	22	37	49	63
3	-1	-14	-2	17	9	-7	8	1	12	15	20	-12	-14	30	7	12	100	-16	11	34	1
5	1	-11	6	9	-8	11	20	15	15	18	3	14	65	-4	-16	22	-16	100	-7	2	-1
5	4	-14	20	12	5	-6	29	3	28	31	26	17	36	33	13	37	11	-7	100	24	24
2	21	-36	20	11	11	-2	45	0	41	43	26	21	9	89	27	49	34	2	24	100	21
0	25	-10	6	7	0	-5	52	12	41	44	89	30	13	26	36	63	1	-1	24	21	100

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ha cultuurgrond	1	100	73	6	17	-4	-20	-11	-14	44	4	-8
Bew. eenheden per bedrijf	2	73	100	69	5	15	-10	2	-49	51	-21	-39
Bew. eenheden per ha	3	6	69	100	-11	26	-2	8	-62	32	-37	-47
Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	17	5	-11	100	-24	-10	28	25	-5	0	10
Werk door derden per 100 b.e.	5	-4	15	26	-24	100	-16	32	-16	18	23	-37
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	-20	-10	-2	-10	-16	100	75	-10	12	-9	-16
Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	7	-11	2	8	28	32	75	100	-6	19	6	-31
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	-14	-49	-62	25	-16	-10	-6	100	-29	18	31
Kosten vr. arbeid in % v.d. tot. kosten	9	44	51	21	-5	18	12	19	-29	100	-15	-18
B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	10	4	-21	-37	0	23	-9	6	18	-15	100	-13
B.e. gerst in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	11	-8	-39	-47	10	-37	-16	-31	31	-18	-13	100
B.e. aard. in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	12	7	53	73	-7	7	6	6	-49	22	-34	-33
B.e. suikerb. in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	13	7	7	2	7	-24	38	23	-4	14	-17	-10
B.e. vlas in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	14	-10	-30	-36	-3	8	37	36	27	1	6	-4
B.e. granen in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	15	-5	-46	-64	9	-10	-20	-19	37	-25	64	67
B.e. hakvruchten in % v.d. tot. b.e. markt. gewas	16	7	55	73	-9	0	16	10	-53	26	-46	-39
Tot. bew. eenheden markt. gewassen	17	71	92	66	7	17	-13	2	-48	56	-25	-32
B.e. markt. gewas in % v.d. tot. b.e.	18	8	13	16	10	9	-4	7	-14	28	-27	3
B.e. rundv. - en varkenshouderij in % v.d. tot. b.e.	19	-23	-20	-21	-13	-12	18	2	13	-39	26	-3
Saldo markt. gewas per 100 b.e. markt. gewas	20	18	-32	-66	27	-13	-6	1	46	-3	35	13
Saldo veehouderij per 100 b.e.	21	-18	-31	-30	-18	-18	16	-6	26	-33	16	11
Netto-overschot per 100 b.e.	22	22	-26	-59	2	-29	-34	-46	30	-7	22	26
Netto-overschot per bedrijf	23	38	-10	-49	2	-28	-34	-46	20	-13	24	17
Geldopbrengst per ha tarwe	24	9	4	-5	14	6	1	12	5	7	-17	-15
Geldopbrengst per ha overige granen	25	18	8	-3	29	-12	-26	-15	3	3	-3	3
Geldopbrengst per ha cons. aardappelen	26	28	10	-8	24	-3	-4	7	20	17	10	7
Geldopbrengst per ha suikerbieten	27	0	2	0	8	-8	-6	-6	7	17	-17	-14
Geldopbrengst per ha overige gewassen	28	32	18	-2	13	13	-7	8	-4	27	7	-14
Geldopbrengst per ha alle gewassen	29	36	19	-5	31	2	-13	6	11	28	-4	-13
Prijs per 100 kg tarwe	30	13	31	31	-17	12	-15	-15	-25	18	-25	-1
Prijs per 100 kg cons. aardappelen	31	24	22	9	9	-9	8	6	5	29	1	13
Kg-opbrengst cons. aardappelen per ha	32	22	0	-14	28	16	-22	4	19	-5	1	-2
Kg-opbrengst suikerbieten per ha	33	6	12	10	20	5	-5	9	3	23	-16	-20
Kg-opbrengst tarwe per ha	34	20	12	-6	37	18	7	36	14	19	-7	-18

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
7	7	-10	-5	7	71	8	-23	18	-18	22	38	9	18	28	0	32	36	13	24	22	6	20
-53	7	-30	-46	55	92	13	-28	-32	-31	-26	-10	4	8	10	2	18	19	31	22	0	12	12
-73	2	-36	-64	78	66	-16	-21	-66	-30	-59	-49	-5	-3	-8	0	-2	-5	31	9	-14	10	-6
-7	7	3	9	-9	7	-10	-13	27	-18	2	2	14	29	24	8	13	31	-17	9	28	20	37
7	-24	8	-10	0	17	9	-12	-13	-18	-29	-28	6	-12	-3	-8	13	2	12	-9	16	5	18
6	38	-37	-20	16	-13	-4	18	-6	16	-34	-34	1	-26	-4	-6	-7	-13	-15	8	-22	-5	7
6	-23	-36	-19	10	2	7	2	1	-6	-46	-46	12	-15	7	-6	8	6	-15	6	4	9	35
-49	-4	27	37	-53	-48	-14	13	46	26	30	20	5	3	20	7	-4	11	-25	5	19	3	14
22	14	1	-25	26	56	28	-39	-3	-33	-7	-13	7	3	17	17	27	28	18	29	-5	23	19
-34	-17	6	64	-46	-25	-27	26	35	16	22	24	-17	-3	10	-17	7	-4	-25	1	1	-16	-7
-33	-10	-4	67	-39	-32	3	-3	13	11	26	17	-15	3	7	-14	-14	-13	-1	13	-2	-20	-18
100	-11	-40	-50	86	51	10	-5	-59	-7	-46	-39	-9	-11	10	-2	-6	-2	18	17	0	4	-9
-11	100	-12	-20	31	10	20	-15	-9	-16	-16	-12	-15	-3	-10	10	-13	-14	-14	-6	-8	8	-9
-40	-12	100	1	-45	-27	6	-4	35	4	10	7	26	-7	7	-14	8	8	-13	3	6	-12	25
-50	-20	1	100	-64	-44	-17	16	36	20	37	31	-25	0	14	-24	-4	-12	-21	11	-1	-27	-19
86	31	-45	-64	100	54	20	-15	-63	-17	-51	-43	-16	-5	0	1	-7	-8	11	9	-4	5	-14
51	10	-27	-44	54	100	45	-54	-37	-54	-31	-15	-2	2	12	2	12	14	29	25	4	14	8
10	20	6	-17	20	45	100	90	-29	-84	-27	-27	-18	-15	-1	6	-15	-14	2	12	-2	11	-12
-5	-15	-4	16	-15	-54	-90	100	20	89	19	16	9	4	-8	-6	6	0	-12	-21	2	-12	2
-59	-9	35	36	-63	-37	-29	20	100	25	82	78	45	36	39	21	54	69	-15	9	37	19	47
-7	-16	4	20	-17	-54	-84	89	25	100	34	30	10	10	-4	-6	4	2	-11	-17	4	-15	2
-46	-16	10	37	-51	-31	-27	19	82	34	100	96	37	42	25	20	41	54	-1	1	26	10	22
-39	-12	7	31	-43	-15	-27	16	78	30	96	100	35	41	30	17	48	58	1	5	31	6	24
-9	-15	26	-25	-16	-2	-18	9	45	10	37	35	100	32	14	3	29	56	41	-2	20	14	76
-11	-3	-7	0	-5	2	-15	4	36	10	42	41	32	100	-3	2	15	36	2	-22	15	11	29
10	-10	7	14	0	12	-1	-8	39	-4	25	30	14	-3	100	-12	30	58	-9	71	64	-5	29
-2	10	-14	-24	1	2	6	-6	21	-6	20	17	3	2	-12	100	24	40	-6	-10	-2	85	0
-6	-13	8	-4	-7	12	-15	6	54	4	41	48	29	15	30	24	100	78	2	14	27	22	36
-2	-14	8	-12	-8	14	-14	0	69	2	54	58	56	36	58	40	78	100	7	30	50	43	59
18	-14	-13	-21	11	29	2	-12	-15	-11	-1	1	41	2	-9	-6	2	7	100	15	-7	9	18
17	-6	3	11	9	25	12	-21	9	-17	1	5	-2	-22	71	-10	14	30	15	100	10	-8	11
0	-8	6	-1	-4	4	-2	2	37	4	26	31	20	15	64	-2	27	50	-7	10	100	4	32
4	8	-12	-27	5	14	11	-12	19	-15	10	6	14	11	-5	85	22	43	9	-8	4	100	9
-9	-9	25	-19	-14	8	-12	2	47	2	22	24	79	29	29	0	36	59	18	11	32	0	100

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ha. cultuurgrond	1	82+	4+	13+	.
Bew. eenh. per bedrijf	2	42+	44+	11+	.
Bew. eenh. per ha	3	.	96+	3+	.	.
Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	.	3-	88+	.	.	.	8-	.	.	.
Werk door derden per 100 b.e.	5	.	3+	.	75+	.	.	3+	.	.	.
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	.	.	.	97+
Totale bewerkingkosten per 100 b.e.	7	.	.	13+	68+	15+
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	5-	31-	7+	.	.	39+	.	.	6-	.
Kosten vr. arb. in % v.d. tot. kosten	9	16+	6+	.	5+	.	.	41+	.	.	5+
B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gewassen	10	12-	.	.	.
" gerst	11	.	26-	.	4-
" aard.	12	.	56+
" suikerb.	13	.	.	.	6+
" vlas	14	.	.	5-	.	3-	.	3+	.	.	11
" granen	15	.	35-	.	3-	.	.	3-	.	.	.
" hakvr.	16	.	61+
Totale bew. eenh. markt. gewassen	17	32+	42+	11+	.
B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	18	.	5+
B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	19	.	12-
Saldo m.b. gew. per 100 b.e. markt. gew.	20	.	.	.	4+	.	.	9+	.	4+	14
Saldo veehouderij per 100 b.e.	21	.	9-
Netto-overschot per 100 b.e.	22	3+	4+	3-	3-	3-	3-	5+	.	6+	13
" " per bedrijf	23	8+	12+	4-	.	.	.	3+	.	9+	9
Geldopbrengst per ha tarwe	24	18+	.	.	9
" " " " overige granen	25	3+	7+	.	4+
" " " " cons. aard.	26	58+	34+	.
" " " " suikerbieten	27	8
" " " " overige gewassen	28	.	3+	.	5+	.	.	11+	.	.	.
" " " " alle gewassen	29	.	3+	.	5+	.	.	8+	.	8+	10
Prijs per 100 kg tarwe	30	96+	.	.	.
" " " " cons. aard.	31	97+	.	.
Kg opbrengst cons. aard.	32	.	3+	3+	.	84+	.
" " suikerbieten	33	9
" " tarwe	34	3+	.	.	12

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ha cultuurgrond	1	93+	4+	.	.
Bew. eenh. per bedrijf	2	66+	29+
Bew. eenh. per ha	3	3+	96+
Werktuig-en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	.	.	94+
Werk door dorden per 100 b.e.	5	.	9+	10-	.	65+
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	.	.	.	100+
Totale bewerkingkosten per 100 b.e.	7	.	3+	9+	60+	21+
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	8-	29-	9+	.	.	51+
Kosten vr. arb. in % v.d. tot. kosten	9	22+	3+	.	5+	4+	.	49+
B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. m.b. gew.	10	.	25-	.	.	5+
" gerst	11	4-	10-	.	7-
" aard.	12	.	56+	3+	.
" suikerb.	13	.	.	.	8+
" vlas	14	.	5-
" granen	15	3-	31-	.	5-
" hakvr.	16	.	56+
Totale bew. eenh. markt. gewassen	17	56+	30+
B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	18	3+	5+	.	.	10+
B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	19	5-	6-	.	.	9-
Saldo m.b. gewas per 100 b.e. markt. gew.	20	.	3-	5+	.
Saldo voehouderij per 100 b.e.	21	3-	4-
Netto-overschot per 100 b.e.	22	.	.	.	8-	.	3-	.	.	.	3+	.
" " per bedrijf	23	11+	5+	.	7-	4+	.
Geldopbrengst per ha tarwe	24	4+	.	.
" " " " ov. granen	25	.	3+
" " " " cons. aard.	26	43+	13+
" " " " suikerb.	27
" " " " ov. gewassen	28
" " " " alle gewassen	29	.	4+	6+	.
Frijs per 100 kg tarwe	30	6+	.	3-	.	3+	.	.	60+	.	.	.
" " " " cons. aard.	31	100+	.	.
Kg opbrengst cons. aard.	32	.	3+	87+
" " suikerbieten	33	.	3+
" " tarwe	34

62/1963

12	13	14	15	16	17	18	19	20	Bin- dings- som
.	97
.	95
.	99
.	97
.	10-	.	.	.	94
.	100
.	3-	.	.	.	96
.	97
.	5-	88
.	6-	.	55+	3-	94
.	.	.	.	67+	93
.	10+	.	59
.	86+	.	.	.	94
6+	.	4+	.	.	.	68+	.	4-	91
.	3-	.	17+	29+	93
.	6+	.	22+	.	84
.	7-	93
.	.	.	6-	3+	.	.	.	60-	87
.	.	.	3+	3-	.	.	.	70+	96
27+	.	23+	72
.	4-	.	7+	6-	.	.	.	49+	73
21+	.	15+	6-	69
23+	.	8+	4-	73
79+	83
9+	67+	8+	.	3-	4-	.	.	.	94
.	56
7+	79
14+	.	70+	88
40+	.	20+	81
.	4-	89
.	100
6+	99
4+	98
98+	98

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ha cultuurgrond	1	86+	.	.	4-	6+	.	.
Bew. eenh. per bedrijf	2	47+	38+	5+	3-	.
Bew. eenh. per ha	3	.	94+	3-	.
Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	4	.	.	79+	3-
Werk door derden per 100 b.e.	5	.	9+	12-	.	64+
Arbeidskosten per 100 b.e.	6	.	.	.	100+
Totale beweringskosten per 100 b.e.	7	.	.	6+	56+	22+
Overige vaste kosten per 100 b.e.	8	5-	36-	.	.	.	50+	.	.	.	3+	.
Kosten vr. arb. in % v.d. tot. kosten	9	15+	6+	46+	.	8+	.	5-
B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. m.b. gew.	10	.	14-	.	.	18+	3-
" gerst	11	.	24-	.	3-	3-	3-
" aard.	12	.	51+	3+	.	.
" suikerb.	13	4+	.	.	14+	3-
" vlas	14	.	10-	.	14+	.	.	.	3+	.	.	.
" granen	15	.	42-	.	4-	4+	6-
" hakvr.	16	.	60+	.	3+
Totale bew. eenh. markt. gewassen	17	43+	35+	7+	.	.
B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	18
B.e. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	19	.	.	.	3+	5-	.	.
Saldo m.b. gewas per 100 b.e. markt. gew.	20	.	40-	5+	.
Saldo veehouderij per 100 b.e.	21	.	6-	3-	3+	.	5+	.	.	3-	.	.
Netto-overschot per 100 b.e.	22	.	34-	5-	11-	9-
" " per bedrijf	23	7+	24-	5-	12-	10-
Geldopbrengst per ha tarwe	24	.	.	3-	.	3-	.	.	15+	.	.	.
" " " " ov. granen	25	.	.	3+	7-	4-	.	.
" " " " cons. aard.	26	51+	27+	.
" " " " suikerb.	27	71-
" " " " ov. gewassen	28	5+	3-
" " " " alle gewassen	29	3+	10+	7+	15-
Prijs per 100 kg tarwe	30	.	7+	7-	71+	.	4-	.
" " " " cons. aard.	31	99+	.	.
Kg opbrengst cons. aard.	32	.	.	.	5-	82+	.
" " suikerbieten	33	98-
" " tarwe	34	4+	.	.	.

53/1964

12	13	14	15	16	17	18	19	20	Bin- dings- som
4+	100
.	93
.	97
3+	95
4+	4-	93
.	100
9+	93
.	94
.	7-	87
.	.	.	52+	.	.	.	3-	8+	98
4-	.	.	10-	35+	.	7-	.	3-	92
.	41+	.	95
.	62+	.	6-	.	89
4+	8-	47+	5-	.	91
4-	.	.	7+	21+	.	3-	.	.	91
.	10+	.	14+	.	87
.	6-	91
.	3-	3-	.	.	.	5+	.	63-	74
.	5-	.	70+	83
22+	5+	9+	3-	.	84
.	4+	4-	.	46+	74
6+	10+	6+	81
6+	8+	8+	80
54+	75
10+	74+	98
6+	84
.	71
12+	.	74+	94
32+	4+	20+	91
.	89
.	99
10+	97
.	98
94+	98

	1961/62			
	Aspect 1			
	Bin- dings- percen- tage	Bedrijfs grootte		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	82+	28.8	35.7	41.6
2. Bew. eenh. per bedrijf	42+	3640	4680	5150
3. Bew. eenh. per ha	.	125	130	124
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	197	202	197
5. Werk door derdem per 100 b.e.	.	161	156	142
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	429	443	413
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	790	800	750
8. Overige vaste kosten per 100 b.e.	5-	28	27	27
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	16+	50	72	66
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	8	10	10
11. " gerst " " " " " " " "	.	22	17	21
12. " aard. " " " " " " " "	.	13	16	16
13. " suikerb. " " " " " " " "	.	26	26	27
14. " vlas " " " " " " " "	.	2	4	3
15. " granen " " " " " " " "	.	31	27	32
16. " hakvr. " " " " " " " "	.	39	43	45
17. Totale b.e. markt. gewassen	32+	3100	4240	4500
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	85	91	87
19. B.e. rundbv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	12	7	10
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	.	1390	1420	1370
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) per 100 b.e.	.	137	84	89
22. Netto-overschot per 100 b.e.	3+	163	237	207
23. Netto-overschot per bedrijf	8+	6800	11100	11000
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1637	1677	1627
25. " " " " overige granen	3+	1197	1321	1264
26. " " " " cons. aard.	.	2944	3344	3191
27. " " " " suikerbieten	.	2898	2996	2870
28. " " " " overige gewassen	.	1801	1594	1558
29. " " " " alle gewassen	.	1839	2041	1837
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.72	30.54	30.08
31. " " " " cons. aard.	.	11.33	11.62	11.05
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	27251	29086	29172
33. " " suikerbieten	.	54289	55748	52515
34. " " tarwe	.	4594	4701	4565

1962/63 Aspect 1				1963/64 Aspect 1			
Bin- dings- percen- tage	Bedrijfs-grootte			Bin- dings- percen- tage	Bedrijfs-grootte		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
93+	28.4	35.7	42.0	86+	28.8	35.1	42.3
66+	3430	4660	5260	47+	3490	4400	5110
3+	121	130	125	.	121	125	123
.	194	209	209	.	215	224	225
.	176	181	167	.	198	225	200
.	402	428	378	.	408	448	409
.	772	812	754	.	820	897	834
8-	29	28	27	5-	31	28	28
22+	44	69	64	15+	37	65	60
.	15	15	16	.	16	17	16
4-	18	14	14	.	16	11	12
.	12	19	15	.	17	18	19
.	26	29	26	4+	24	24	25
.	2	3	5	.	2	3	2
3-	34	29	31	.	32	28	28
.	40	49	43	.	43	43	45
56+	2930	4210	4600	43+	3130	4030	4700
3+	85	90	87	.	89	91	91
5-	13	8	10	.	11	7	8
.	1690	1680	1700	.	1290	1280	1330
3-	99	60	80	.	175	119	138
.	376	407	448	.	205	108	231
11+	13600	18900	23300	7+	7000	4100	11200
.	1986	2001	2032	.	1767	1780	1818
.	1657	1633	1662	.	1350	1289	1440
.	3688	3908	3781	.	2397	2520	2659
.	2582	2588	2590	.	2838	2927	2766
.	2325	2277	2088	5+	1776	1769	1705
.	2110	2302	2181	3+	1866	1927	1903
6+	31.11	31.23	31.60	.	32.91	32.59	33.14
.	11.80	12.83	12.02	.	9.18	9.33	9.42
.	31721	30506	31221	.	25863	26814	27812
.	41502	41970	41537	.	41365	43046	40153
.	5456	5557	5554	.	4473	4652	4683

	1961/62			
	Aspect 2			
	Bin- dings- percen- tage	Intensiteit		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	4+	32.5	38.3	35.3
2. Bew. eenheden per bedrijf	44+	3540	4850	5090
3. Bew. eenheden per ha	96+	109	126	144
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	3-	205	198	193
5. Werk door derden per 100 b.e.	3+	142	156	161
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	443	405	437
7. Totale bewerkingkosten per 100 b.e.	.	790	760	790
8. Overige vaste kosten " " "	31-	31	27	25
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	6+	55	65	68
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	9	11	8
11. " gerst " " " " " " "	26-	27	18	15
12. " aard. " " " " " " "	56+	4	14	27
13. " suikerb. " " " " " " "	.	27	27	27
14. " vlas " " " " " " "	.	4	3	3
15. " granen " " " " " " "	35-	37	29	23
16. " hakvr. " " " " " " "	61+	28	43	56
17. Totale b.e. markt. gewassen	42+	3000	4340	4510
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	5+	85	89	89
19. B.e. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	12-	13	8	7
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	.	1370	1430	1390
21. Saldo veehouderij (rundv., vark. schap.) p. 100 b.e.	9-	145	85	80
22. Netto-overschot per 100 b.e.	4+	122	250	235
23. Netto-overschot per bedrijf	12+	4600	12300	12000
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1606	1704	1629
25. " " " " overige granen	7+	1196	1289	1296
26. " " " " cons. aard.	.	2709	3364	3408
27. " " " " suikerbieten	.	2921	2914	2926
28. " " " " overige gewassen	3+	1346	1687	1935
29. " " " " alle gewassen	3+	1575	1963	2186
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.08	31.13	30.11
31. " " " " cons. aard.	.	11.07	11.65	11.27
32. Kg-opbrengst cons. aard.	3+	25898	29581	30075
33. " " suikerbieten	.	54243	53365	54905
34. " " tarwe	.	4615	4638	4603

VENS

Bijlage 4
te vervolg

1962/63 Aspect 2				1963/64 Aspect 2			
Bin- dings- percen- tage	Intensiteit			Bin- dings- percen- tage	Intensiteit		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	34.6	35.9	35.7	.	35.3	33.9	37.0
29+	3800	4420	5150	38+	3640	4170	5180
96+	110	123	144	94+	103	123	143
.	203	212	197	.	229	223	211
9+	160	176	189	9+	189	209	223
.	405	396	406	.	409	433	423
3+	762	783	792	.	826	866	857
29-	32	28	25	36-	34	30	24
3+	56	55	65	6+	47	50	64
25-	18	18	10	14-	18	18	13
10-	18	16	12	24-	16	14	8
56+	5	14	27	51+	7	16	31
.	27	25	28	.	24	25	25
5-	4	4	3	10-	3	3	1
31-	36	34	22	42-	34	32	22
56+	33	41	58	60+	30	41	60
30+	3270	3810	4670	35+	3240	3790	4820
5+	86	86	90	.	89	91	91
5-	12	10	8	.	11	9	7
3-	1750	1660	1650	40-	1450	1230	1200
4-	88	99	54	6-	187	134	110
.	426	376	425	34-	336	107	101
5+	16800	16700	22200	24-	12800	4600	4900
.	1981	1976	2060	.	1841	1716	1804
3+	1665	1608	1676	.	1395	1272	1411
.	3752	3708	3906	.	2465	2456	2653
.	2555	2586	2620	.	2942	2743	2839
.	2197	2206	2284	.	1755	1676	1814
4+	1978	2102	2510	.	1787	1820	2085
.	30.94	31.75	31.31	7+	32.40	32.88	33.38
.	12.34	12.14	12.13	.	9.06	9.42	9.45
3+	30325	30462	32665	.	26659	25829	27956
3+	41020	41054	42896	.	42508	40995	41827
.	5492	5383	5679	.	4702	4438	4659

	1961/62			
	Aspect 3			
	Bin- dings- percen- tage	Werktuigkosten		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	35.9	35.7	34.6
2. Bew.eenheden per bedrijf	.	4620	4520	4320
3. Bew.eenheden per ha	.	129	126	124
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	88+	161	194	240
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	165	137	155
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	416	430	439
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	13+	740	760	830
8. Overige vaste kosten " " "	7+	26	26	29
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb.kosten	.	63	61	64
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	9	9	10
11. " gerst " " " " " " "	.	21	19	20
12. " aard. " " " " " " "	.	16	17	13
13. " suikerb. " " " " " " "	.	27	27	26
14. " vlas " " " " " " "	5-	4	2	3
15. " granen " " " " " " "	.	30	29	30
16. " hakvr. " " " " " " "	..	45	44	38
17. Totale b.e. markt. gewassen	.	4100	3930	3800
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	..	89	86	88
19. B.E. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	9	11	9
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	.	1360	1400	1430
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) per 100b.e.	..	107	104	99
22. Netto-overschot per 100 b.e.	3-	219	214	173
23. Netto-overschot per bedrijf	4-	10700	10100	8000
24. Geldopbrengst per ha tarwe	..	1597	1692	1653
25. " " " overige granen	.	1257	1237	1285
26. " " " cons.aard.	.	3191	3232	3051
27. " " " suikerb.	.	2891	2907	2962
28. " " " overige gewassen	.	1791	1494	1653
29. " " " alle gewassen	.	1887	1893	1931
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.14	30.64	30.56
31. " " " " cons.aard.	.	11.42	11.12	11.44
32. Kg-opbrengst cons.aard.	.	28044	30145	27368
33. " " " suikerbieten	.	53207	54284	54995
34. " " " tarwe	.	4508	4652	4698

EVENS

	1962/63 Aspect 3			1963/64 Aspect 3				
	Bin- dings- percen- tage	Werktuigkosten			Bin- dings- percen- tage	Werktuigkosten		
		bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
		I	II	III		I	II	III
1	.	35.0	35.8	35.3	.	37.4	33.1	35.6
2	.	4450	4510	4390	.	4710	3850	4410
3	.	126	127	123	.	127	117	124
4	94+	160	201	250	79+	181	216	267
5	10-	203	160	161	12-	239	202	180
6	.	403	392	412	.	408	424	432
7	9+	766	752	817	6+	828	842	878
8	9+	27	26	31	.	27	33	29
9	.	60	60	57	.	61	47	53
10	.	16	13	16	.	18	14	17
11	.	15	15	16	.	10	16	13
12	.	13	18	15	.	19	18	16
13	.	27	27	27	.	22	24	27
14	.	3	4	4	.	3	2	2
15	.	31	29	32	.	28	30	31
16	.	42	47	43	.	44	43	44
17	.	3900	4040	3800	.	4240	3570	4030
18	.	87	89	86	.	88	92	91
19	.	11	9	11	.	11	7	8
20	.	1680	1670	1730	.	1300	1300	1290
21	.	87	74	79	3-	168	141	123
22	.	403	466	365	5-	213	187	148
23	.	17500	20700	17600	5-	9500	6800	6100
24	.	1976	2048	1996	3-	1849	1729	1784
25	.	1657	1583	1710	3+	1343	1326	1411
26	.	3666	3916	3796	.	2620	2542	2416
27	.	2516	2612	2633	.	2819	2898	2813
28	.	2238	2172	2275	.	1875	1676	1695
29	.	2182	2234	2175	.	1972	1828	1892
30	3-	31.47	31.54	30.95	7-	33.85	32.28	32.50
31	.	12.14	12.39	12.11	.	9.46	9.20	9.26
32	.	30017	31917	31577	.	27353	27405	25757
33	.	41059	42213	41748	.	41205	41687	41610
34	.	5444	5562	5561	.	4632	4551	4621

	1961/62			
	Aspect 4			
	Bin- dings- percen- tage	Arbeidskosten		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	35.0	36.3	34.9
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4340	4760	4370
3. Bew. eenheden per ha	.	124	130	124
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	197	198	201
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	139	160	160
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	97+	355	414	514
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	68+	690	770	870
8. Overige vaste kosten " " "	.	28	26	27
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	5+	60	63	65
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	9	9	9
11. " gerst " " " " " "	4-	20	21	19
12. " aard. " " " " " "	.	12	16	17
13. " suikerb. " " " " " "	6+	25	27	28
14. " vlas " " " " " "	.	3	4	3
15. " granen " " " " " "	3-	31	30	29
16. " hakvr. " " " " " "	.	40	44	43
17. Totale b.e. markt. gewassen	.	3700	4260	3880
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	86	89	88
19. B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	11	8	10
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	4+	1360	1420	1410
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) per 100 b.e.	.	109	77	123
22. Netto-overschot per 100 b.e.	3-	223	226	158
23. Netto-overschot per bedrijf	.	9900	11300	7700
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1675	1635	1630
25. " " " " overige granen	4+	1224	1251	1304
26. " " " " cons. aard.	.	3029	3364	3087
27. " " " " suikerbieten	.	2892	2930	2939
28. " " " " overige gewassen	5+	1601	1809	1552
29. " " " " alle gewassen	5+	1809	1967	1938
30. Prijs per 100 kg. tarwe	.	30.60	30.49	30.24
31. " " " " cons. aard.	.	11.20	11.43	11.37
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	28064	29739	27735
33. " " suikerbieten	.	53455	54759	54293
34. " " tarwe	.	4692	4590	4573

VENS

Bijlage 4
3e vervolg

1962/63 Aspect 4				1963/64 Aspect 4			
Bin- dings- percen- tage	Arbeidskosten			Bin- dings- percen- tage	Arbeidskosten		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	36.4	34.9	34.8	4-	36.8	36.2	33.4
.	4490	4420	4430	.	4400	4550	4060
.	124	126	126	.	123	125	121
.	209	206	196	.	218	226	220
.	168	181	176	.	208	218	197
100+	323	394	489	100+	339	412	512
60+	700	781	856	55+	764	855	929
.	29	28	28	.	30	29	29
5+	52	64	60	.	49	56	56
.	16	15	15	.	17	17	15
7-	19	14	14	3-	14	13	11
.	13	16	17	.	15	22	17
8+	26	26	28	14+	23	24	27
.	3	3	4	14+	1	1	4
5-	35	29	28	4-	31	30	27
.	41	45	46	3+	41	46	44
.	3930	3970	3830	.	4050	4170	3640
.	88	89	86	.	91	91	90
.	9	10	12	3+	7	8	10
.	1690	1650	1720	.	1350	1230	1310
.	73	72	95	3+	127	134	171
8-	491	388	352	11-	397	106	131
7-	21900	18200	15700	12-	13200	3800	5200
.	1969	2015	2034	.	1814	1750	1799
.	1673	1604	1674	7-	1450	1311	1319
.	3894	3692	3781	.	2658	2496	2431
.	2522	2611	2627	.	2853	2853	2812
.	2298	2127	2258	.	1889	1627	1728
.	2129	2212	2248	.	1925	1860	1998
.	31.38	31.18	31.39	.	33.57	32.77	32.31
.	11.99	12.41	12.24	5-	9.35	9.38	9.20
.	32659	29614	31134	.	28150	26232	26023
.	40998	41933	42077	.	41505	42173	40846
.	5383	5615	5571	.	4556	4546	4702

	1961/62			
	Bin- dings- per- centage	Aspect 5		
		Werk door derden		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	35.9	35.3	35.0
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4560	4450	4450
3. Bew. eenheden per ha	.	127	125	126
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	194	201	201
5. Werk door derden per 100 b.e.	75+	112	154	195
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	433	423	429
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	15+	740	780	820
8. Overige vaste kosten " " "	.	27	27	28
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	.	61	65	63
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	9	9	9
11. " gerst " " " " " " "	.	20	19	21
12. " aard. " " " " " " "	.	14	15	16
13. " suikerb. " " " " " " "	.	27	26	26
14. " vlas " " " " " " "	3-	3	5	2
15. " granen " " " " " " "	.	30	29	30
16. " hakvr. " " " " " " "	.	44	42	41
17. Totale b.e. markt. gewassen	.	3940	3960	3940
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	86	88	88
19. B.e. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	10	9	9
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	.	1370	1440	1370
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	.	100	99	112
22. Netto-overschot per 100 b.e.	3-	207	233	165
23. Netto-overschot per bedrijf	.	9800	10900	8000
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1633	1713	1591
25. " " " " overige granen	.	1259	1292	1227
26. " " " " cons. aard.	.	3038	3338	3092
27. " " " " suikerbieten	.	2880	2991	2887
28. " " " " overige gewassen	.	1602	1532	1830
29. " " " " alle gewassen	.	1860	1953	1898
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.31	30.91	30.09
31. " " " " cons. aard.	.	11.35	11.44	11.20
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	27694	29515	28262
33. " " suikerbieten	.	53416	55515	53521
34. " " tarwe	.	4540	4719	4597

ENS

Bijlage 4
4e vervolg

1962/63 Aspect 5				1963/64 Aspect 5			
Bin- dings- percen- tage	Werk door derden			Bin- dings- percen- tage	Werk door derden		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	36.1	34.1	35.9	.	36.1	35.2	34.9
.	4680	4110	4560	.	4510	4130	4330
.	130	121	126	.	127	117	124
.	204	202	206	.	225	222	217
65+	135	173	218	64+	164	201	258
.	396	404	407	.	431	402	429
21+	734	773	832	22+	820	824	903
.	27	29	28	.	29	30	29
4+	54	57	66	.	57	50	54
5+	12	17	17	18+	12	17	20
.	16	15	15	3-	13	15	11
.	19	10	17	.	22	12	19
.	27	26	27	3-	26	23	23
.	3	4	3	.	1	2	3
.	29	32	32	4+	26	32	30
.	48	38	45	.	51	35	43
.	4030	3590	4120	.	4210	3600	4000
10+	86	87	90	.	92	87	92
9-	12	11	8	.	7	12	7
.	1680	1720	1680	.	1280	1340	1280
.	82	90	67	.	132	182	122
.	430	417	384	9-	201	240	111
.	20500	17900	17300	10-	8800	9300	3900
.	2059	1984	1974	3-	1760	1838	1773
.	1644	1631	1680	.	1398	1320	1350
.	4038	3401	3940	.	2639	2372	2546
.	2570	2632	2557	.	2864	2847	2815
.	2169	2270	2250	.	1729	1743	1777
.	2262	2100	2228	.	1950	1826	1910
3+	30.96	31.43	31.57	.	32.60	33.41	32.71
.	12.53	11.65	12.41	.	9.55	9.09	9.26
.	32368	29418	31717	.	27197	25803	27379
.	41676	42292	40997	.	41443	40977	42029
.	5640	5428	5497	.	4580	4614	4693

	1961/62			
	Aspect 8			
	Bin- dings- percen- tage	Kg prijs tarwe		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	34.8	35.6	35.7
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4490	4380	4580
3. Bew. eenheden per ha	.	129	122	127
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	8-	208	202	185
5. Werk door derden per 100 b.e.	3+	150	139	168
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	430	399	454
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	790	740	810
8. Overige vaste kosten " " "	.	28	28	26
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	.	65	58	66
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	12-	14	4	9
11. " gerst " " " " " " "	.	17	26	18
12. " aard. " " " " " " "	.	14	12	18
13. " suikerb. " " " " " " "	.	26	26	28
14. " vlas " " " " " " "	3+	2	4	4
15. " granen " " " " " " "	3-	31	31	28
16. " hakvr. " " " " " " "	.	43	40	43
17. Totale b.e. markt. gewassen	.	3900	3800	4120
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	87	86	89
19. B.e. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	9	11	9
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	9+	1340	1410	1440
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	.	108	91	111
22. Netto-overschot per 100 b.e.	5+	172	197	237
23. Netto-overschot per bedrijf	3+	8700	9100	11100
24. Geldopbrengst per ha tarwe	18+	1564	1672	1705
25. " " " " overige granen	.	1249	1300	1232
26. " " " " cons. aard.	.	3049	2932	3490
27. " " " " suikerbieten	.	2851	2954	2957
28. " " " " overige gewassen	.	1732	1615	1606
29. " " " " alle gewassen	8+	1895	1810	2001
30. Prijs per 100 kg tarwe	96+	29.18	30.16	31.98
31. " " " " cons. aard.	.	11.66	10.88	11.44
32. Kg-opbrengst cons. aard.	3+	26432	28345	30697
33. " " suikerbieten	.	53557	54684	54263
34. " " tarwe	3+	4588	4736	4539

ENS

Bijlage 4.
5e vervolg

1962/63 Aspect 8				1963/64 Aspect 8			
Bin- dings- percen- tage	Kg prijs tarwe			Bin- dings- percen- tage	Kg prijs tarwe		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	35.3	36.9	34.0	.	36.1	34.0	36.2
.	4610	4470	4270	.	4730	3970	4280
.	130	121	125	.	132	116	121
.	198	207	206	.	216	208	238
.	190	143	190	.	208	199	215
.	399	420	389	.	423	432	410
.	781	770	785	.	846	839	863
.	28	28	28	.	27	30	31
.	58	57	62	.	60	46	55
.	13	17	16	.	15	17	17
.	15	14	17	.	11	14	14
.	17	14	15	.	23	14	16
.	27	27	27	.	26	23	23
.	3	4	4	3+	1	3	3
.	28	31	33	.	26	31	31
.	46	43	43	.	53	37	41
.	4100	3800	3820	.	4300	3560	3980
.	88	84	89	.	91	89	91
.	9	13	8	.	7	11	8
.	1660	1730	1680	.	1230	1330	1340
.	62	113	66	.	113	187	134
.	391	433	409	.	120	236	193
.	18600	19400	17700	.	4900	9400	8200
4+	1929	2068	2024	15+	1666	1802	1898
.	1657	1641	1656	.	1383	1286	1409
.	3846	3838	3690	.	2508	2448	2618
.	2633	2530	2593	.	2853	2902	2776
.	2329	2111	2242	.	1746	1746	1757
.	2260	2166	2161	.	1956	1847	1889
60+	30.57	30.87	32.49	71+	31.66	32.87	34.13
.	11.74	13.31	11.63	.	9.59	9.13	9.20
.	32659	28767	31943	.	25732	26458	28283
.	42512	40954	41498	.	41420	41723	41360
.	5443	5678	5446	4+	4496	4628	4683

	1961/62			
	Aspect 9			
	Bin- dings- percen- tage	Kg prijs aardappelen		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	37.4	34.3	34.4
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4750	4280	4430
3. Bew. eenheden per ha	3+	127	124	128
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	201	202	193
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	162	140	158
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	434	434	415
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	800	770	770
8. Overige vaste kosten " " "	6-	27	28	27
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	.	64	63	61
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	8	11	9
11. " gerst " " " " " " "	.	19	20	21
12. " aard. " " " " " " "	.	21	10	14
13. " suikerb. " " " " " " "	.	27	28	25
14. " vlas " " " " " " "	.	3	4	3
15. " granen " " " " " " "	.	27	31	31
16. " hakvr. " " " " " " "	.	47	41	39
17. Totale b.e. markt. bare gewassen	.	4270	3580	3390
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	89	86	87
19. B.e. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	9	9	11
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	.	1400	1410	1370
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	.	100	106	104
22. Netto-overschot per 100 b.e.	.	219	196	190
23. Netto-overschot per bedrijf	.	10600	8800	9500
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1685	1644	1607
25. " " " " overige granen	.	1275	1313	1181
26. " " " " cons. aard.	58+	2997	2957	3562
27. " " " " suikerbieten	.	3023	2269	2866
28. " " " " overige gewassen	.	1655	1777	1505
29. " " " " alle gewassen	.	1978	1918	1686
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.40	30.35	30.60
31. " " " " cons. aard.	97+	9.76	10.88	13.57
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	30704	27463	27249
33. " " suikerbieten	.	55302	53350	53935
34. " " tarwe	.	4705	4624	4518

EVENS

Bijlage 4
6e vervolg

1962/63 Aspect 9				1963/64 Aspect 9			
Bin- dings- percen- tage	Kg prijs aardappelen			Bin- dings- percen- tage	Kg prijs aardappelen		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
4+	35.1	33.8	37.3	7+	33.4	34.5	38.4
.	4470	3950	4950	5+	4220	3880	4880
.	128	116	132	.	126	112	130
.	203	197	212	.	221	224	219
.	173	175	176	.	211	211	199
.	387	390	432	.	441	414	409
.	762	756	820	.	874	848	827
.	28	31	26	.	27	34	27
.	56	56	65	8+	47	49	65
.	15	17	14	.	16	17	16
.	17	17	12	.	10	15	13
3-	18	3	25	3+	21	5	27
.	27	27	26	.	25	25	22
.	2	4	4	.	2	4	1
.	32	34	26	.	26	33	30
.	47	33	52	.	48	33	50
.	3970	3400	4370	7+	3840	3530	4470
.	88	86	88	.	90	91	90
.	10	11	10	5-	10	9	7
5+	1660	1700	1720	.	1250	1370	1280
.	78	73	90	3-	164	141	127
3+	423	390	419	.	150	201	198
4+	19300	15900	20600	.	5700	7300	9400
.	2020	1981	2018	.	1802	1777	1786
.	1628	1651	1675	4-	1409	1302	1359
43+	3354	3731	4310	51+	2156	2490	2929
.	2540	2573	2649	.	2864	2820	2834
.	2428	2247	2002	.	1718	1769	1762
6-	2195	2001	2402	10+	1995	1810	1976
.	31.54	31.23	31.17	.	32.76	32.53	33.35
100+	10.34	12.21	14.17	99+	8.05	9.09	10.78
.	32439	30656	30346	.	26566	26881	27044
.	41245	40961	42843	.	42236	41244	41001
.	5479	5496	5593	.	4595	4638	4575

	1961/62			
	Bin- dings- percen- tage	Aspect 10		
		Kg-opbrengst aardappi bedrijfsgegevens		
		I	II	III
1. Ha cultuurgrond	13+	33.2	34.4	38.4
2. Bew. eenheden per bedrijf	11+	4280	4170	5000
3. Bew. eenheden per ha	.	129	120	130
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	195	198	202
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	162	150	146
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	454	405	425
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	810	750	770
8. Overige vaste kosten " " "	.	26	29	27
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	5+	59	59	69
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	8	9	10
11. " gerst " " " " " "	.	20	23	18
12. " aard. " " " " " "	.	19	9	17
13. " suikerb. " " " " " "	.	27	26	28
14. " vlas " " " " " "	.	3	4	3
15. " granen " " " " " "	.	29	32	28
16. " hakvr. " " " " " "	.	44	36	45
17. Totale b.e. markt. bare gewassen	11+	3720	3650	4450
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	87	87	89
19. B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	11	10	8
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	4+	1370	1410	1410
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	.	124	106	81
22. Netto-overschot per 100 b.e.	6+	163	209	234
23. Netto-overschot per bedrijf	9+	7700	9200	12000
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1703	1628	1608
25. " " " " overige granen	.	1275	1232	1271
26. " " " " cons. aard.	34+	2917	2788	3749
27. " " " " suikerbieten	.	2955	2923	2882
28. " " " " overige gewassen	.	1585	1586	1781
29. " " " " alle gewassen	8+	1930	1783	1993
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.63	30.34	30.36
31. " " " " cons. aard.	.	11.40	11.02	11.55
32. Kg-opbrengst cons. aard.	84+	26036	26723	32642
33. " " suikerbieten	.	54821	54497	53178
34. " " tarwe	.	4750	4582	4524

ENS

Bijlage 4
7e vervolg

1962/63 Aspect 10				1963/64 Aspect 10			
Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst aardapp.			Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst aardapp.		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	35.2	34.1	36.8	.	35.5	35.1	35.7
.	4620	4110	4600	3-	4530	4240	4220
.	131	119	126	3-	127	121	121
.	208	197	206	.	215	224	225
.	170	186	169	.	207	210	204
.	402	401	404	.	403	423	438
.	780	784	773	.	825	857	867
.	27	30	28	3+	28	30	29
.	66	56	54	.	56	57	48
.	14	16	15	.	16	16	17
.	15	17	14	.	14	13	12
.	20	10	15	.	18	15	20
.	26	26	29	.	23	24	26
.	3	2	5	.	1	3	3
.	30	34	30	.	30	29	29
.	47	39	45	.	44	41	46
.	4070	3590	4050	.	4120	3840	3890
.	87	87	88	.	91	90	90
.	10	10	10	.	7	9	10
.	1650	1710	1710	5+	1250	1320	1330
.	79	75	86	.	121	155	158
.	388	394	448	.	160	187	192
.	18300	16500	20900	.	6700	7100	8600
.	2003	2037	1980	.	1815	1785	1764
.	1616	1637	1700	.	1393	1325	1358
13+	3331	3754	4286	27+	2129	2581	2869
.	2549	2609	2603	.	2853	2833	2836
.	2147	2322	2223	.	1818	1724	1706
.	2238	2120	2227	7+	1884	1873	1936
.	31.32	31.26	31.36	4-	33.32	32.56	32.76
.	12.46	11.96	12.19	.	9.13	9.41	9.39
87+	26632	31461	36398	82+	23065	27064	30370
.	41366	42162	41490	.	41750	41172	41556
.	5521	5637	5412	.	4620	4634	4553

	1961/62			
	Aspect 11			
	Bin- cings- percen- tage	Kg-opbrengst suikerb.		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	35.6	34.7	35.9
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4550	4310	4590
3. Bew. eenheden per ha	.	128	123	128
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	202	200	194
5. Werk door derden	.	148	162	149
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	417	443	425
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	770	800	770
8. Overige vaste kosten " " "	.	27	28	27
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	4+	56	63	69
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	10	10	8
11. " gerst " " " " " " "	.	21	20	19
12. " aard. " " " " " " "	.	15	17	14
13. " suikerb. " " " " " " "	.	27	26	27
14. " vlas " " " " " " "	11+	2	2	6
15. " granen " " " " " " "	.	31	31	28
16. " hakvr. " " " " " " "	.	44	41	42
17. Totale b.e. markt. gewassen	.	3960	3850	4020
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	87	88	87
19. B.e. rundv. en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	10	9	10
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	14+	1340	1360	1490
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	.	105	107	98
22. Netto-overschot per 100 b.e.	13+	157	181	267
23. Netto-overschot per bedrijf	9+	7800	8500	12600
24. Geldopbrengst per ha tarwe	9+	1635	1553	1747
25. " " " " overige granen	.	1243	1244	1292
26. " " " " cons. aard.	.	2915	3229	3330
27. " " " " suikerbieten	86+	2656	2905	3198
28. " " " " overige gewassen	.	1819	1460	1667
29. " " " " alle gewassen	16+	1842	1855	2012
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.75	30.18	30.39
31. " " " " cons. aard.	.	11.62	11.08	11.28
32. Kg-opbrengst cons. aard.	3+	26507	29458	29550
33. " " suikerbieten	95+	49575	54033	58866
34. " " tarwe	12+	4543	4433	4872

VENS

Bijlage 4
8e vervolg

1962/63 Aspect 11				1963/64 Aspect 11			
Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst suikerb.			Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst suikerb.		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	35.4	34.8	35.9	.	34.4	37.1	35.0
.	4460	4260	4620	.	4120	4470	4440
.	126	122	128	.	120	122	126
3-	209	206	196	3+	207	224	234
.	170	166	188	.	202	210	209
.	387	431	390	.	418	422	424
.	766	797	774	.	827	856	868
.	29	29	27	.	28	32	28
.	56	58	63	5+	45	58	60
.	16	16	14	3-	17	16	16
5-	17	17	12	3-	15	12	12
.	14	11	20	.	18	16	19
.	27	27	26	.	23	23	27
4+	2	4	4	.	2	3	2
5-	33	33	27	6-	32	28	28
.	44	39	48	.	44	40	47
.	3870	3720	4130	.	3650	4140	4090
.	86	87	89	.	89	90	93
.	11	10	10	.	11	9	6
14+	1600	1710	1760	.	1250	1330	1310
.	80	77	83	.	183	148	100
13+	334	394	504	.	187	179	181
11+	14900	17100	23700	.	7500	8100	6900
.	1978	2025	2016	.	1751	1814	1804
.	1624	1699	1633	.	1316	1378	1392
.	3720	3706	3941	.	2412	2626	2553
72+	2321	2628	2812	71+	2519	2913	3116
4+	2130	2206	2351	3+	1767	1758	1725
11+	2063	2145	2377	15+	1782	1948	1975
13+	30.95	30.86	32.11	.	32.58	32.74	33.34
.	12.35	12.10	12.18	.	9.03	9.41	9.51
3+	30112	30712	32633	.	26464	27533	26573
91+	36861	42361	45804	98+	36595	41767	46378
.	5498	5596	5475	.	4531	4741	4550

	1961/62			
	Aspect 12			
	Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst tarwe		
bedrijfsgegevens				
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	35.2	35.0	35.9
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4490	4490	4470
3. Bew. eenheden per ha	.	127	128	124
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	198	207	192
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	148	161	150
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	424	427	433
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	770	800	770
8. Overige vaste kosten " " "	.	26	27	28
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	.	64	59	64
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e.marktb. gew.	.	11	7	10
11. " gerst " " " " " " "	.	19	21	20
12. " aard. " " " " " " "	.	13	16	17
13. " suikerb. " " " " " " "	.	27	26	27
14. " vlas " " " " " " "	.	3	4	4
15. " granen " " " " " " "	.	30	29	30
16. " hakvr. " " " " " " "	.	42	40	44
17. Totale b.e. marktbaar gewassen	.	4040	4010	3790
18. B.e. marktbaar gew. in % v.d. tot. b.e.	14-	89	88	85
19. B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	13+	8	8	13
20. Saldo marktbaar gew. per 100 b.e. marktbaar gew.	7+	1370	1370	1440
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	29+	76	77	157
22. Netto-overschot per 100 b.e.	7+	204	153	245
23. Netto-overschot per bedrijf	7+	9400	7700	11500
24. Geldopbrengst per ha tarwe	55+	1486	1633	1827
25. " " " " overige granen	.	1231	1308	1246
26. " " " " cons. aard.	.	3142	3103	3222
27. " " " " suikerbieten	.	2947	2914	2903
28. " " " " overige gewassen	7+	1510	1578	1867
29. " " " " alle gewassen	8+	1863	1883	1966
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.52	30.74	30.09
31. " " " " cons. aard.	.	11.32	11.17	11.49
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	28441	28626	28429
33. " " " " suikerbieten	.	54778	54735	53536
34. " " " " tarwe	72+	4145	4573	5155

Bijlage 4
9e vervolg

NS

1962/63 Aspect 12				1963/64 Aspect 12			
Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst tarwe			Bin- dings- percen- tage	Kg-opbrengst tarwe		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	34.4	36.4	35.4	4+	33.0	36.3	37.0
.	4320	4590	4450	.	4020	4500	4480
.	126	125	125	.	122	124	123
.	210	191	209	13+	209	212	242
.	175	169	180	4+	188	206	227
.	399	401	407	.	443	403	417
.	778	761	796	9+	841	821	886
.	28	28	29	.	28	31	29
.	56	57	64	.	47	58	57
.	15	14	16	.	16	17	16
.	16	16	14	4-	14	14	11
.	13	17	16	.	20	16	17
.	26	27	27	.	25	25	23
6+	3	3	5	4+	2	2	2
.	32	30	31	4-	30	31	27
.	42	47	44	.	46	43	42
.	3790	4000	3950	.	3700	3990	3170
.	88	87	88	.	91	89	91
.	10	11	9	.	9	9	8
27+	1580	1690	1800	22+	1180	1340	1370
.	73	77	90	.	157	142	133
21+	312	413	506	6+	118	221	210
23+	13500	18700	23600	6+	4100	9200	9100
79+	1727	2041	2252	54+	1613	1832	1922
9+	1584	1679	1691	10+	1292	1331	1458
.	3570	3748	4052	6+	2258	2695	2631
7+	2541	2564	2654	.	2821	2819	2886
14+	2221	2304	2166	12+	1574	1820	1858
40+	2038	2197	2353	32+	1758	1925	2014
.	31.44	31.39	31.11	.	32.65	33.40	32.63
.	12.01	12.16	12.45	.	9.08	9.90	8.98
6+	29695	30983	32791	10+	24734	26922	28837
4+	40886	41772	42342	.	41307	40934	42227
98+	4784	5555	6227	94+	4133	4652	5023

	Bin- dings- percen- tage	1961/62 Aspect 13		
		Geldopbrengst ov. granen		
		bedrijfsgegevens		
		I	II	III
1. Ha cultuurgrond	.	34.9	36.7	34.5
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4490	4680	4300
3. Bew. eenheden per ha	.	129	127	123
4. Werktuig- en trekkcrachtkosten per 100 b.e.	.	194	198	203
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	153	153	152
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	420	445	420
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	770	800	780
8. Overige vaste kosten " " "	.	25	28	28
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	.	64	66	59
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gew.	.	9	11	7
11. " gerst " " " " " " "	.	19	18	23
12. " aard. " " " " " " "	.	19	18	9
13. " suikerb. " " " " " " "	.	26	29	26
14. " vlas " " " " " " "	7.	2	3	5
15. " granen " " " " " " "	.	29	29	31
16. " hakvr. " " " " " " "	.	47	44	35
17. Totale b.e. markt. gewassen	.	3960	4140	3730
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	88	88	86
19. B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	10	9	10
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	3.	1360	1440	1390
21. Saldo veehouderij (rundv. vark. schap.) p. 100 b.e.	.	116	91	103
22. Netto-overschot per 100 b.e.	.	213	225	169
23. Netto-overschot per bedrijf	.	9800	11100	8100
24. Geldopbrengst per ha tarwe	4.	1599	1661	1681
25. " " " " overige granen	72.	1109	1292	1379
26. " " " " cons. aard.	.	3116	3385	2979
27. " " " " suikerbieten	.	2914	2898	2947
28. " " " " overige gewassen	.	1860	1597	1495
29. " " " " alle gewassen	9.	1900	1993	1822
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.33	30.36	30.64
31. " " " " cons. aard.	.	10.92	11.50	11.58
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	29132	29260	27124
33. " " suikerbieten	.	53911	53424	55112
34. " " tarwe	5.	4479	4690	4691

Bijlage 4
10e vervolg

NS

1962/63 Aspect 13				1963/64 Aspect 13			
Bin- dings- percen- tage	Geldopbrengst ov. granen			Bin- dings- percen- tage	Geldopbrengst ov. granen		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	35.5	35.7	34.9	.	35.8	35.3	35.1
.	4550	4580	4220	.	4370	4300	4320
.	128	128	120	.	121	123	124
.	201	200	209	.	227	213	222
.	179	173	172	.	221	212	189
.	407	395	405	.	424	421	419
.	787	762	786	.	872	846	830
.	28	29	29	.	30	30	28
.	57	62	57	.	54	52	55
6-	17	13	15	.	17	17	16
.	14	15	17	.	14	11	13
.	19	16	11	.	17	14	22
.	27	27	27	.	24	25	24
.	3	3	4	.	2	2	2
3-	31	29	33	.	31	28	30
.	48	44	40	.	41	43	47
.	3970	4110	3660	.	4000	4050	3810
.	87	90	86	3-	91	92	88
.	11	8	11	.	8	8	10
.	1700	1650	1720	5+	1240	1300	1350
4-	109	55	76	4+	124	132	176
.	426	395	409	10+	104	187	257
.	20300	17800	17600	8+	4300	7700	10500
.	2049	1943	2023	.	1788	1775	1801
67+	1481	1649	1824	74+	1192	1381	1510
.	3863	3839	3672	.	2515	2420	2637
.	2620	2621	2520	.	2812	2882	2835
.	2248	2215	2224	.	1669	1879	1707
.	2293	2198	2098	4+	1818	1931	1948
4-	31.65	31.41	30.89	.	33.07	32.79	32.80
.	12.27	12.51	11.86	.	9.29	8.88	9.74
.	31306	30856	31301	.	26874	26942	26678
.	42223	42542	40270	.	40933	42446	41157
.	5604	5348	5605	.	4632	4574	4598

	Bin- dings- percen- tage	1961/62 Aspect 14		
		Geldopbr. ov.gewassen		
		bedrijfsgegevens		
		I	II	III
1. Ha cultuurgrond	.	35.7	35.8	34.7
2. Bew. eenheden per bedrijf	.	4490	4620	4360
3. Bew. eenheden per ha	.	125	128	125
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	..	203	191	201
5. Werk door derden per 100 b.e.	.	147	158	153
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	442	416	426
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	790	760	780
8. Overige vaste kosten " " "	.	26	28	28
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb.kosten	5+	60	62	66
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. markt. gew.	.	8	10	9
11. " gerst " " " " " "	.	21	20	19
12. " aard. " " " " " "	.	16	18	11
13. " suikerb. " " " " " "	.	27	27	26
14. " vlas " " " " " "	17+	2	3	5
15. " granen " " " " " "	.	31	30	28
16. " hakvr. " " " " " "	.	41	47	38
17. Totale h.e. markt. bare gewassen	.	3900	4080	3850
18. B.e. markt. gew. in % v.d. tot. b.e.	.	87	89	88
19. B.e. rundv.- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	.	11	9	9
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gew.	25+	1340	1350	1490
21. Saldo veehouderij(rundv.vark.schap.)p.100 b.e.	.	113	109	89
22. Netto-overschot per 100 b.e.	15+	146	208	252
23. Netto-overschot per bedrijf	11+	7100	10000	11800
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1621	1689	1632
25. " " " " overige granen	.	1245	1255	1279
26. " " " " cons. aard.	.	3247	3121	3101
27. " " " " suikerbieten	.	2973	2836	2947
28. " " " " ov. gewassen	65+	1314	1819	1830
29. " " " " alle gewassen	24+	1824	1943	1946
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30.92	29.97	30.42
31. " " " " cons. aard.	.	11.46	11.01	11.51
32. Kg-opbrengst cons. aard.	.	28801	28586	28099
33. " " suikerbieten	.	55355	52352	54691
34. " " tarwe	.	4491	4735	4636

Bijlage 4
11e vervolg

NS

1962/63 Aspect 14				1963/64 Aspect 14			
Bin- dings- percen- tage	Geldopbr. ov. gewassen			Bin- dings- percen- tage	Geldopbr. ov. gewassen		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	35.5	36.5	34.1	.	35.3	35.8	35.2
.	4410	4810	4150	.	4300	4360	4350
.	122	132	122	.	122	122	125
.	201	200	210	.	227	212	224
.	173	182	169	.	204	206	212
.	383	427	398	.	409	427	428
.	758	809	772	.	839	844	865
.	29	27	29	.	31	28	29
.	53	64	59	.	49	55	58
.	14	16	16	.	15	16	17
.	19	13	14	.	13	13	12
.	14	21	11	.	17	19	18
.	26	28	26	.	25	25	22
4+	3	3	5	.	2	2	3
.	33	29	30	.	29	30	30
.	42	50	39	.	43	45	44
.	3940	4230	3580	.	4030	3920	3910
.	89	88	86	3+	91	90	89
.	10	10	11	.	9	8	9
23+	1600	1680	1800	9+	1240	1300	1360
.	66	79	95	.	145	127	159
15+	358	390	483	6+	141	192	215
8+	16600	18800	20300	8+	5300	7900	9200
.	1987	2021	2011	.	1810	1798	1757
8+	1594	1632	1726	.	1355	1310	1415
.	3655	4000	3726	.	2568	2450	2556
.	2572	2585	2603	.	2854	2772	2898
70+	1951	2127	2605	74+	1459	1753	2037
20+	2082	2301	2210	20+	1808	1874	2012
.	31.20	31.47	31.28	.	33.40	32.72	32.52
.	11.88	12.53	12.22	.	9.17	9.50	9.27
.	30664	32297	30568	.	27779	25413	27233
.	41353	41913	41741	.	42421	40403	41620
.	5524	5531	5511	.	4613	4614	4580

	1961/62			
	Aspect 20			
	Bin- dings- percen- tage	Veehouderij		
		bedrijfsgegevens		
	I	II	III	
1. Ha cultuurgrond	.	35,3	35,8	35,0
2. Bew.eenheden per bedrijf	.	4430	4640	4400
3. Bew.eenheden per ha	.	125	129	125
4. Werktuig- en trekkrachtkosten per 100 b.e.	.	207	191	197
5. Werk door derden per 100 b.e.	3-	165	153	140
6. Arbeidskosten per 100 b.e.	.	427	416	441
7. Totale bewerkingskosten per 100 b.e.	.	800	760	780
8. Overige vaste kosten per 100 b.e.	.	28	26	27
9. Kosten vr. arb. in % v.d. tot. arb. kosten	5-	69	61	58
10. B.e. tarwe in % v.d. tot. b.e. markt. gewassen	.	11	7	9
11. B.e. gerst " " " " " " " "	.	20	20	20
12. B.e. aardapp. " " " " " " " "	.	14	16	16
13. B.e. suikerb. " " " " " " " "	.	26	27	27
14. B.e. vlas " " " " " " " "	.	4	3	3
15. B.e. granen " " " " " " " "	.	31	27	31
16. B.e. hakvr. " " " " " " " "	.	41	46	40
17. Totale b.e. markt. gewassen	6-	4120	4140	3580
18. B.e. markt. gew. in % v.d. totale b.e.	57-	92	89	81
19. B.e. rundvee- en varkensh. in % v.d. tot. b.e.	72+	4	9	16
20. Saldo markt. gew. per 100 b.e. markt. gewassen	.	1400	1340	1440
21. Saldo veehouderij (rundv., vark., schapen) per 100 b.e.	27+	59	101	153
22. Netto-overschot per 100 b.e.	.	222	193	190
23. Netto-overschot per bedrijf	.	10100	9300	9300
24. Geldopbrengst per ha tarwe	.	1621	1662	1659
25. " " " " overige granen	.	1285	1255	1238
26. " " " " consumptieaardappelen	.	3265	3001	3186
27. " " " " suikerbieten	.	2928	2906	2924
28. " " " " overige gewassen	.	1584	1592	1776
29. " " " " alle gewassen	.	1926	1885	1898
30. Prijs per 100 kg tarwe	.	30,60	30,50	30,23
31. " " 100 kg consumptieaardappelen	.	11,63	11,04	11,28
32. Kg-opbrengst consumptieaardappelen	.	28660	27306	29400
33. " suikerbieten	.	54356	54249	53874
34. " tarwe	.	4602	4576	4675

NS

Bijlage 4
12e vervolg

1962/63 Aspect 20				1963/64 Aspect 20			
Bin- dings- percen- tage	Veehouderij			Bin- dings- percen- tage	Veehouderij		
	bedrijfsgegevens				bedrijfsgegevens		
	I	II	III		I	II	III
.	35.2	35.0	35.9	.	35.8	34.3	36.1
.	4450	4340	4550	.	4420	4070	4500
.	126	123	127	.	126	119	124
.	213	197	201	.	224	227	212
.	168	179	177	.	202	208	212
.	403	393	412	.	425	432	408
.	778	768	790	.	851	867	832
.	28	30	27	.	29	31	28
.	63	58	55	7-	63	48	50
.	15	16	14	8+	14	16	19
.	16	15	15	3-	12	16	11
.	16	14	16	.	19	16	19
.	27	27	26	.	25	24	23
4-	4	4	3	.	3	2	1
.	32	32	29	.	26	32	30
.	44	44	43	.	46	43	43
7-	4140	3870	3720	6-	4300	3770	3780
60-	93	89	81	63-	95	92	84
70+	4	10	16	70+	4	7	16
.	1670	1740	1670	.	1300	1250	1330
49+	28	75	137	46+	60	134	237
6-	445	451	337	.	182	137	227
4-	20100	20000	15700	.	7900	4800	9500
.	1984	2032	2004	.	1774	1727	1861
.	1598	1717	1642	.	1345	1345	1392
.	3862	3795	3715	.	2654	2408	2509
.	2559	2635	2568	.	2897	2752	2874
.	2209	2331	2153	.	1743	1710	1794
.	2209	2236	2145	.	1958	1802	1931
.	31.40	31.04	31.49	.	32.96	32.33	33.34
.	12.41	12.19	12.02	.	9.38	9.25	9.29
.	31216	30885	31364	.	27864	25908	26675
.	41511	42298	41216	.	42379	40129	41923
.	5480	5621	5468	.	4597	4541	4665